

ОШ „Лаза К. Лазаревић“, Клење

КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА ДРУГИ ЦИКЛУС

Школска 2024/25

ДРУГИ ЦИКЛУС

Критеријуми оцењивања за
V, VI, VII, VIII разред

Припремили:

Стручно веће за друштвене науке

Стручни веће за природне науке

Стручни веће за област уметност и вештине

СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ

Критеријуми оцењивања за предмет Српски језик и књижевност

ОДЛИЧАН (5)

Књижевност

- Ученик чита са разумевањем различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и потпуно самостално уме да парафразира и опише свој доживљај као и да процени основни тон певања, приповедања или драмске радње и уме да повеже књижевне термине и појмове

обрађиване у претходним разредима са новим делима.

- Самостално уме да одреди књижевни род и врсту и да анализира елементе композиције. Зна карактеристике народне и ауторске књижевности, зна разлику између до сада обрађених

књижевних родова и врста и уме самостално да их пронађе и докаже у конкретном тексту.

- Потпуно усваја стилске фигуре, препознаје их у тексту и уме да их користи у усменом и писменом изражавању.

- Потпуно усваја књижевне термине и појмове и препознаје их у тексту. Аргументовано брани постављене тезе током интерпретације књижевног текста, повезује и примењује стечена знања на новим текстовима. Критички се осврће на прочитани текст, има развијене способности да процењује, самосталан је и лако долази до решења.

- Редовно чита домаћу лектуру и учествује у интерпретацији. На часовима је увек активан и

учествује у анализи нових текстова, чита више од оног што је задато и служи се осталим изворима знања.

Језик

- Ученик у потпуности са разумевањем усваја наставне садржаје из граматике и на примерима показује да уме потпуно самостално да примени стечена знања и да повеже граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим садржајима

- Зна до сада обрађена правописна правила и доследно их самостално примењује у писаним

радовима.

- Успешно пише по диктату и уме да самостално, тачним реченицама одговори на питања

(отвореног типа).

- У потпуности течно и разговетно чита наглас.

Језичка култура

- Говорну поруку изговара потпуном и правилном реченицом и врло успешно користи различите облике усменог изражавања, препричава са сажимањем без сажимања и описује.

- Показује логичну и емоционалну изражајност у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела).

- Писмени радови су садржајно разрађени, тачно написани, композиционо утемељени, занимљиви, креативни и маштовити.

- Самостално проналази тражене информације у тексту. Потпуно успешно и самостално саставља обрађене облике изражавања. Уме да драматизује краћи текст.

ВРЛО ДОБАР (4)

Књижевност

- Ученик чита са разумевањем различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и готово (у потпуности) самостално уме да парафразира и опише свој доживљај текста, одреди основни тон певања, приповедања или драмске радње и готово (у потпуности) уме да повеже књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима са новим делима.

- Самостално уме да одреди књижевни род и врсту и да анализира готово све елементе композиције.

- Зна карактеристике народне и ауторске књижевности, зна разлике између до сада обрађених књижевних родова и врста и уме самостално да их пронађе у конкретном тексту.

- Потпуно усваја стилске фигуре, препознаје их у тексту и уме да их користи у усменом и писаном изражавању. Потпуно усваја књижевне термине и појмове и углавном их препознаје у тексту.

Аргументовано брани постављене тезе током интерпретације књижевног текста, углавном

самостално повезује и примењује стечена знања на новим текстовима. Критички се осврће на прочитани текст, има развијене способности да процењује, углавном је

самосталан и долази до решења. Редовно чита домаћу лектуру и учествује у интерпретацији. На часовима је активан и учествује у анализи нових текстова, често чита више од оног што је задато и често се служи осталим изворима знања.

Језик

- Ученик готово у потпуности и са разумевањем усваја наставне садржаје из граматике, на

примерима показује да уме углавном без грешке да примени стечена знања и углавном без

грешке повеже граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим садржајима. Зна правописна правила и доследно их самостално примењује у писаним радовима. Успешно пише по диктату и уме да самостално, тачним реченицама одговори на питања (отвореног типа).

- У потпуности правилно и разговетно чита наглас.

Језичка култура

-Говорну поруку изговара потпуном и правилном реченицом, успешно користи различите облике усменог изражавања, препричава са сажимањем и без сажимања и описује, показује логичну и емоционалну изражајност у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела).

-Писмени радови су садржајно разрађени, углавном тачно написани, композиционо утемељени.

-Самостално проналази тражене информације у тексту. Успешно и углавном самостално саставља обрађене облике новинарског изражавања. Уме да драматизује краћи текст.

ДОБАР (3)

Књижевност

-Ученик чита различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и делимично уме да парафразира и опише свој доживљај као и да уз помоћ наставника одреди основни тон певања, приповедања или драмске радње.

-Уз помоћ наставника уме да повеже књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима са новим делима.

-Самостално уме да одреди књижевни род и тражи помоћ при одређивању врсте. Уз подстицај одређује неке елементе композиције.

- Зна карактеристике народне и ауторске књижевности и зна разлику између до сада обрађених књижевних врста.

- Зна дефиниције стилских фигура, уз помоћ наставника или вршњака препознаје их у тексту.

-Делимично усваја књижевне термине и појмове и понекад учествује у интерпретацији. У већини случајева чита домаћу лектуру и понекад учествује у интерпретацији.

На часовима је каткад активан и ретко користи додатне изворе знања.

Језик

Ученик уме да дефинише наставне садржаје из граматике, памти их и репродукује, али грешу у примени стечених знања као и у повезивању граматичких појмова обрађених у претходним разредима са новим садржајима.

Делимично зна правописна правила и делимично их примењује у писаним радовима.

Делимично успешно пише по диктату и уме да одговори на питања, али реченице нису граматички и правописно тачне (питања отвореног типа). Правилно изговара гласове и понекад грешу у наглашавању речи, интонирању реченице и читању наглас.

Језичка култура

Говорну поруку изговара потпуном и правилном реченицом, користи различите облике усменог изражавања, препричава и описује уз помоћ наставника у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су делимично садржајно разрађени, делимично тачно написани, композицијски утемељени. Уз помоћ наставника проналази тражене информације у тексту. Уз помоћ наставника саставља обрађене облике изражавања, драматизује краћи текст.

ДОВОЉАН (2)

Књижевност

-Ученик лоше чита различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова), понекад делимично уме да опише свој доживљај и да уз помоћ наставника понекад одреди основни тон певања, приповедања или драмске радње.

Понекад уз помоћ уме да одреди књижевни род и стално тражи помоћ при одређивању врсте.

Уз подстицај ретко одређује неке елементе композиције. Разликује народну од ауторске књижевности. Препознаје неке књижевнотеоријске појмове уз подстицај и помоћ.

Повремено чита домаћу лектуру и ретко учествује у интерпретацији.

На часовима је ретко активан.

Језик

Ученик ретко уме да дефинише наставне садржаје из граматике, делимично их памти и репродукује, и ретко примењује стечена знања. Прави веће правописне и граматичке грешке.

Потребна је стална помоћ наставника. Неконтинуирано чита, али разуме прочитано наглас.

Језичка култура

Ретко успева да формулише говорну поруку, да каже одабране одломке или књижевне текстове који се уче напамет, да препричава и описује и поред помоћи наставника у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела).

Писмени радови су логички у мањој мери повезани и садржајно сиромашни, али у вези са темом, имају доста већих правописних, граматичких и стилских грешака, али основна правописна правила поштује (писање великог слова, употреба тачке и слично). Уз помоћ проналази тражене информације у тексту. Уз помоћ наставника саставља једноставније облике новинарског изражавања.

НЕДОВОЉАН (1)

Књижевност

Ученик нема развијено интересовање за читање и ни уз добру мотивацију и помоћ не учествује у интерпретацији.

Нема основна књижевнотеоријска знања а због лошег читања не разуме текст. Не чита домаћу лектуру и не учествује у интерпретацији. На часовима је неактиван.

Језик

Ученик није усвојио наставне садржаје из граматике, не препознаје граматичке категорије. Нема предзнања па тешко прати наставу, пасиван је и незаинтересован. Не прихвата помоћ ни савете наставника.

Језичка култура

Не успева да формулише говорну поруку, да интерпретира одабране одломке или књижевне

текстове који се уче напамет, да препричава и описује и поред помоћи наставника у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела).

Писмени радови нису самостално урађени, логички неповезани и садржајно сиромашни и нису у вези са темом, не поштује правописну и граматичку норму. Тешко се изражава а техника читања не задовољава.

Бројчано оцењивање:

У току полугодишта ученик ће имати најмање четири оцене у складу са Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању).

А)Критеријуми вредновања контролних задатака:

Контролни задаци (најављени, дужи од 15 минута) садрже питања из читања и разумевања

прочитаног, књижевности, граматике и правописа:

0% - 30% = недовољан (1)

31% - 50% = довољан (2)

51% - 69% = добар (3)

70% - 84% = врлодобар (4)

85% - 100% = одличан (5)

Напомена: Наставник може да одступи од скале бодовања за 5-10% ако је то у циљу објективне процене степена савладаности градива на нивоу одељења.

НАПОМЕНА: Наведени критеријуми и елементи оцењивања односе се на наставне садржаје обухваћене програмима рада од 5. до 8. разреда основне школе, који су за ученике актуелни текуће школске године.

Александра Станишић, Бојана Милосављевић

ИСТОРИЈА

Критеријуми оцењивања из предмета историја

Елементи оцењивања из историје су:

- усвојеност образовних садржаја;
- примена знања;
- активност ученика.

Ученик у току школске године може добити оцене на основу:

1. писмених провера знања (контролних задатака)
2. усменог испитивања;
3. остале активности.

Закључна оцена се формира као аритметичка средина свих оцена добијених током целе школске године.

При вредновању квалитета знања, оценом се исказује трајност, коректност, свесност и употребљивост знања на разним нивоима (ниво препознавања, ниво репродукције, ниво разумевања, ниво примене и ниво креативног, стваралачког решавања проблема).

1. ПИСМЕНО – Писмена оцењивања се врше најчешће након пређене области, уз ранију најаву, а по распореду писаних провера знања. Писане провере, које трају до 15 минута, не најављују се, а наставник **може** након 2-3 такве провере да унесе оцену у дневник **само** уколико је у најбољем интересу ученика.

Провере знања садрже 40% задатака основног нивоа, 40% задатака средњег нивоа и 20% задатака напредног нивоа. На основу оствареног нивоа постигнућа ученик добија одговарајућу оцену. Код писмених провера користи се следећа табела која изражава однос броја бодова и одговарајућих оцена.

ОЦЕНА	БРОЈ БОДОВА	ОБРАЗОВНИ НИВО
1	0 - 29	
2	30 - 49	Основни ниво
3	50 - 69	Средњи ниво
4	70 - 89	Средњи ниво
5	90 -100	Напредни ниво

У зависности од тежине теста и састава одељења дозвољена су одступања од $\pm 5\%$.
Ученик сваку оцену са контролне вежбе може поправити.

- Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 1, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености исхода, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.
- Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 2, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености прилагођених циљева и исхода, који су дефинисани у персонализованом плану наставе и учења, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.
- Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 3, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености прилагођених циљева и исхода, који су дефинисани у персонализованом плану наставе и учења, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

2. УСМЕНО – Ученик у току школске године може добити четири или више оцена на усменом одговарању. Ученик усмено одговара историјске чињенице и садржаје из области које су до тада учене. Ученику су унапред дати називи области које ће бити на усменом испитивању.

3. ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ – Ученик у току школске године може добити једну или више оцена на основу активности и његових резултата рада:

- 1) Кратки усмени одговори на часу приликом обраде нове лекције или утврђивања градива;
- 2) Креативно, стваралачко решавање задатог проблема;
- 3) Однос према раду;
- 4) Израда домаћих задатака;
- 5) Пројекти;
- 6) Плакати;
- 7) Презентације;
- 8) Истраживање;
- 9) Петнаестоминутне провере (овакав вид провере не мора бити унапред најављен. Служи као повратна информација ученику и наставнику о постигнућу ученика и уписује се кроз активност ученика)
- 10) Учешће у квизовима (уживо или електронски)

11) Изузетна постигнућа на такмичењима

12) Употреба ИКТ-а

Целокупна активност ученика на часу коју наставник прати у педагошкој свесци или есдневнику може бити изражена сумативном оценом. Оцена не мора нужно да садржи све наведене активности, а може да буде и дата за сваку појединачну активност посебно.

ОЦЕНА	ОДГОВОРИ НА ЧАСУ		АКТИВНОСТ		ПРОЈЕКТИ		
	Усмени одговори	Решавање задатака	Домаћи рад	Однос према раду и рад	Пројекти	Плакати	Презентација

Довољан (2)	<p>- знања која је остварио су на нивоурепродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставникаизводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мерикритички расуђује;</p>	<p>Решавањ езадатака - самостално решава једноставне задатке -једноставне ситуације решавауз помоћ наставника</p>	<p>Писање - углавном редовно</p> <p>Написано -непотпуно - делимично тачно - делимично уредно</p> <p>Провера -углавном зна образложити написано</p>	<p>Интерес за предмет -показује на подстицај</p> <p>Рад на часу -труди се самостално решавати задатке - повремено учествује у расправи</p> <p>Сарадња -тражи помоћ када му нештоније јесно</p> <p>Извршавањ еобавеза -труди се писатисве у свеску -на час доноси потребан прибор</p>	<p>- Извршава додељене задатке искључиво на захтев (уколико јеу групи или пару уз подршку осталих чланова) -Самостално не може да презентујејер на задату тему није ништа научио/ла - Уважава чланове тима и различитост идеја уколико ради угрупи или пару</p>	<p>Поштовањерока -предат на време Величина плаката -Плакат урађенна папиру А4 или на листу одблока Изглед -непрегледно -превише текста (текст исписан ситним словима) - слике ситне - употреба и латинице и ћирилице - писано графитном оловком или оловком која сеслабо види Презентовање -ученик не може сам да презентујејер на задату тему није ништа научио Начин излагања -несигуран, читасамо оно што је написано на плакату</p>	<p>Поштовање рока -предата на времеДужина презентације -предугачка или прекратка Изглед -превише ефекатапо слајду иако су временски ограничени, - превише текста(ситан или прелази границутекст бокса) -превише анимација -употреба различитих врстапозадина -сличне боје словаи позадине,тешко за праћење и читање, - нечитак фонд (искошена слова,писана слова,...) Презентовање -не може сам да презентује, слабосе сналази на презентацији Начин излагања -чита само шта је написано</p>
--------------------	---	--	---	--	---	--	---

<p style="text-align: center; color: red;">Добар (2)</p>	<p>– у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; – у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; – већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; – у довољној мери критички расуђује;</p>	<p>Решавање задатака -самостално, брзо и тачно решава једноставне задатке -сложеније задатке решава спорије -решава једноставне проблемске ситуације</p>	<p>Писање - редовно</p> <p>Написано -углавном потпуно и тачно -углавном уредно</p> <p>Провера -углавном зна образложити написано</p>	<p>Интерес за предмет -показује</p> <p>Рад на часу -вредно ради на часу и самостално решава задатке -радо учествује у расправи</p> <p>Сарадња -прихвата рад у пару и групи -ако не разуме тражи помоћ</p> <p>Извршавање обавеза -свеска је уредна и потпуна -на час доноси потребан прибор</p>	<p>-Извршава додељене задатке у складу с циљевима, очекиваним продуктима и планираном динамиком -Самостално не може да презентује већ чита претходно написано -Уважава чланове тима и различитост идеја.</p>	<p>Поштовање рока -предат на време</p> <p>Величина плаката -Плакат урађен на хамеру одговарајуће величине</p> <p>Изглед - вишак текста (читава пасуси написани) -има истакнут наслов –усклађена боја плаката и оловке којом је текст писан, али је фонд текста ситан и не види се. - превише слика (ситне су и не виде се најбоље)</p> <p>Презентовање -сналази се на плакату, али уме само да каже оно што је написано</p> <p>Начин излагања -уме да каже само оно што пише на плакату, а често и чита са плаката</p>	<p>Поштовање рока -предата на време</p> <p>Дужина презентације -одговарајућа дужина презентације до20 слајдова или мало дужа</p> <p>Изглед -уједначена позадина, али са вишком ефеката (више од једног ефекта по слајду) -употреба неадекватних ефеката (превишескрећу пажњу) - неадекватан избор позадине,боје и величинефонтова па се слабије види -превише слика и текста на једном слајду или читава пасуси текста по слајду</p> <p>Презентовање -сналази се у презентацији</p> <p>Начин излагања -уме да каже само оно што пише на презентацији а често и чита написано</p>
--	---	---	---	--	--	---	---

Врло добар (4)	<ul style="list-style-type: none"> – у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; 	<p>Решавање задатака -решава задатке брзо и тачно</p>	<p>Писање - редовно</p> <p>Написано -потпуно -тачно -детаљно -уредно</p> <p>Провера - зна образложити написано -образлаже јасно, тачно и потпуно</p>	<p>Интерес за предмет -показује стално</p> <p>Рад на часу -концентрисано и вредно ради на часу -редовно и самостално извршава све постављене задатке - учествује у расправи и предлаже сопствене активности и идеје</p> <p>Сарадња -радо учествује у заједничком раду (у пару или групи) -према потреби помаже другима</p> <p>Извршавње обавеза -свеска је уредна и потпуна -на час долази припремљен</p>	<p>-Планира динамику рада, организује активности уколико се ради у групи, реализује сопствене задатке имајући на уму планиране продукте. - Утврђује приоритете и одређује потребно време и ресурсе; -Извршава додељене задатке у складу с циљевима, очекиваним продуктима и планираном динамиком - Самостално може да презентује , образлеже тачно, јасно, прецизно и потпуно</p> <p>- Уважава чланове тима и различитост идеја.</p>	<p>Поштовање рока -предат на време</p> <p>Величина плаката -Плакат урађен на хамеру одговарајуће величине</p> <p>Изглед -прегледно -уравнотежен изглед слика и текста</p> <p>Презентовање -образлеже тачно, јасно, прецизно и потпуно</p> <p>Начин излагања -зна образложити написано</p>	<p>Поштовање рока -предата на време</p> <p>Дужина презентације -од 10 до 20 слајдова са одговарајућим садржајем</p> <p>Изглед -уједначен изглед (прегледно) - адекватна позадина -две до три различите анимације између слајдова -уравнотежен изглед слика и текста</p> <p>Презентовање -образлаже тачно, јасно, прецизно и потпуно</p> <p>Начин излагања -зна образложити написано</p>
-----------------------	--	--	---	--	--	--	--

Одличан (5)	<p>у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује;</p>	<p>Решавање задатака -решава задатке брзо и тачно и са лакоћом -самостално и успешно решава сложене задатке -при решавању сложених проблемских ситуација комбинује познате стратегије или креира сопствене</p>	<p>Писање - редовно</p> <p>Написано -потпуно -тачно -детално -уредно -нове идеје при решавању</p> <p>Провера - зна образложити написано -образлаже јасно, тачно и потпуно</p>	<p>Интерес за предмет -изражен -служи се додатним изворима знања</p> <p>Рад на часу -концентрисано и вредно ради на часу -редовно и самостално извршава све постављене задатке - учествује у расправи и предлаже сопствене активности и идеје</p> <p>Сарадња -радо учествује и подстиче заједнички рад (у пару или групи) - помаже другима</p> <p>Извршавње обавеза -свеска је уредна и потпуна -на час долази припремљен</p>	<p>-Иницира и организује поделу улога и задатака уколико ради у пару или групи,а уколико ради сам све сам организује - Уважава мишљења других и помаже им у реализацији њихових задатака уколико ради у групи или пару,уколико ради сам задатке извршава сам - Фокусиран је на циљ продуката у задатом временском оквиру; - Утврђује приоритете и ризике -Самостално може да презентује , образлаже своје идеје и поступке које примењује јасно, тачно и потпуно</p>	<p>Поштовање рока -предат на време</p> <p>Величина плаката -Плакат урађен на хамеру одговарајуће величине</p> <p>Изглед -прегледно -уравнотежен изглед слика и текста</p> <p>Презентовање -своје идеје и поступке које примењује образлаже јасно, тачно и потпуно</p> <p>Начин излагања -самоуверен -зна образложити написано уз навођење примера и битних чињеница</p>	<p>Поштовање рока -предата на време</p> <p>Дужина презентације -од 10 до 20 слајдова са одговарајућим садржајем</p> <p>Изглед -ефектно добра -поруку коју оставља је разумљива и лака за праћење</p> <p>Презентовање -своје идеје и поступке које примењује образлаже јасно, тачно и потпуно</p> <p>Начин излагања -самоуверен -зна образложити написано уз навођење примера и битних чињеница</p>
--------------------	--	--	--	--	--	---	--

5. РАЗРЕД

	ОСНОВНИ НИВО	СРЕДЊИ НИВО		НАПРЕДНИ НИВО
НАСТАВНА ТЕМА	ОЦЕНА Довољан (2)	ОЦЕНА Добар (3)	ОЦЕНА Врло добар (4)	ОЦЕНА Одличан (5)
Основи проучавања прошлости	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разликује основне временске одреднице (годину, деценију, век, миленијум, еру) ➤ разликује начине рачунања времена у прошлости и садашњости; ➤ именује периоде прошлости и историјске периоде ➤ повезује врсте историјских извора са установама у којима се чувају (архив, музеј, библиотека) ➤ разврстава историјске изворе према њиховој основној подели; ➤ користи основне историјске појмове; 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разликује основне временске одреднице (годину, деценију, век, миленијум, еру); ➤ лоцира одређену временску одредницу на временској ленти; ➤ разликује начине рачунања времена у прошлости и садашњости; ➤ именује периоде прошлости и историјске периоде и наводи граничне догађаје; ➤ разврстава историјске изворе према њиховој основној подели; ➤ повезује врсте историјских извора са установама у којима се чувају (архив, музеј, библиотека); 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разликује основне временске одреднице (годину, деценију, век, миленијум, еру); ➤ лоцира одређену временску одредницу на временској ленти; ➤ разликује начине рачунања времена у прошлости и садашњости; ➤ именује периоде прошлости и историјске периоде и наводи граничне догађаје; ➤ разврстава историјске изворе према њиховој основној подели; ➤ повезује врсте историјских извора са установама у којима се чувају (архив, музеј, библиотека) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разликује основне временске одреднице (годину, деценију, век, миленијум, еру); ➤ лоцира одређену временску одредницу на временској ленти; ➤ разликује начине рачунања времена у прошлости и садашњости; ➤ именује периоде прошлости и историјске периоде и наводи граничнодогађаје; ➤ разврстава историјске изворе према њиховој основној подели; ➤ повезује врсте историјских извора са установама у којима се чувају (архив, музеј, библиотека); ➤ користећи дату информацију или ленту времена, смешта

			<ul style="list-style-type: none"> ➤ користећи дату информацију или ленту времена, смешта историјску појаву, догађај и личност у одговарајући миленијум или век; ➤ изложи, у усменом или писаном облику, историјске догађаје исправним хронолошким редоследом; ➤ Визуелне информације повезује са одговарајућим историјским периодом или цивилизацијом ➤ израчуна временску удаљеност између појединих догађаја; 	<p>историјску појаву, догађај и личност у одговарајући миленијум или век;</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ изложи, у усменом или писаном облику, историјске догађаје исправним хронолошким редоследом; ➤ прикупи и прикаже податке из различитих извора информација везаних за одређену историјску тему ➤ визуелне и текстуалне информације повезује са одговарајућим историјским периодом или цивилизацијом ➤ израчунава временску удаљеност између појединих догађаја;
--	--	--	--	--

<p>Праисторија</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разликује основне временске одреднице (годину, деценију, век, миленијум, еру); ➤ –именује периоде прошлости и историјске периоде ➤ наводи главне проналаске у праисторији; ➤ разликује основне 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разликује основне временске одреднице (годину, деценију, век, миленијум, еру); ➤ лоцира одређену временску одредницу на временској ленти; ➤ именује периоде прошлости и историјске периоде и 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разликује основне временске одреднице (годину, деценију, век, миленијум, еру); ➤ лоцира одређену временску одредницу на временској ленти; ➤ именује периоде прошлости и историјске периоде и наводи граничне 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разликује основне временске одреднице (годину, деценију, век, миленијум, еру); ➤ лоцира одређену временску одредницу на временској ленти; ➤ именује периоде прошлости и историјске периоде и наводи граничне догађаје;
---------------------------	---	--	--	--

	<p>одлике каменог и металног доба</p>	<p>наводи граничне догађаје;</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ наводи главне проналаске и описује њихов утицај на начин живота људи у праисторији; <p>разликује основне одлике каменог и металног доба</p>	<p>догађаје;</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ наводи главне проналаске и описује њихов утицај на начин живота људи у праисторији; ➤ разликује основне одлике каменог и металног доба ➤ користећи дату информацију или ленту времена, смешта историјску појаву, догађај и личност у одговарајући миленијум или век; ➤ изложи, у усменом или писаном облику, историјске догађаје исправним хронолошким редоследом; ➤ –прикупи и прикаже податке из различитих извора информација везаних за одређену историјску тему ➤ визуелне и текстуалне информације повезује са одговарајућим историјским периодом или цивилизацијом ➤ израчуна временску удаљеност између појединих догађаја; 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ наводи главне проналаске и описује њихов утицај на начин живота људи у праисторији; ➤ разликује основне одлике каменог и металног доба <ul style="list-style-type: none"> ➤ користећи дату информацију или ленту времена, смешта историјску појаву, догађај и личност у одговарајући миленијум или век; ➤ изложи, у усменом или писаном облику, историјске догађаје исправним хронолошким редоследом; ➤ прикупи и прикаже податке из различитих извора информација везаних за одређену историјску тему ➤ визуелне и текстуалне информације повезује са одговарајућим историјским периодом или цивилизацијом <ul style="list-style-type: none"> ➤ израчуна временску удаљеност између појединих догађаја; ➤ користи основне
--	---------------------------------------	--	--	---

			➤ користи основне историјске појмове;	историјске појмове;
--	--	--	---------------------------------------	---------------------

<p>Стари исток</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ лоцира на историјској карти најважније цивилизације и државе Старог истока; ➤ наводи најважније одлике државног уређења цивилизација Старог истока; ➤ разликује врсте писамацивилизација Старог истока; 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ лоцира на историјској карти најважније цивилизације и државе Старог истока; ➤ одређује место припадника друштвене групе на графичком приказу хијерархије заједнице ➤ наводи најважније одлике државног уређења цивилизација Старог истока; ➤ разликује врсте писамацивилизација Старог истока; 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ лоцира на историјској карти најважније цивилизације и државе Старог истока; ➤ користећи историјску карту, доведе у везу особине рељефа и климе са настанком цивилизација Старог истока; ➤ одређује место припадника друштвене групе на графичком приказу хијерархије заједнице; ➤ пореди начин живота припадника различитих друштвених слојева на Старом истоку; ➤ наводи најважније одлике државног уређења цивилизација Старог истока; ➤ идентификује основна обележја и значај религије у цивилизацијама Старог истока; ➤ разликује врсте писамацивилизација Старог истока; ➤ илуструје примерима 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ лоцира на историјској карти најважније цивилизације и државе Старог истока; ➤ користећи историјску карту, доведе у везу особине рељефа и климе са настанком цивилизација Старог истока; ➤ одређује место припадника друштвене групе на графичком приказу хијерархије заједнице; ➤ пореди начин живота припадника различитих друштвених слојева на Старом истоку; ➤ наводи најважније одлике државног уређења цивилизација Старог истока; ➤ идентификује основна обележја и значај религије у цивилизацијама Старог истока; ➤ разликује врсте писамацивилизација Старог истока; ➤ илуструје примерима важност утицаја
-------------------------------	---	---	---	---

			<p>важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа народа Старог истока на савремени свет;</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ користећи дату информацију или ленту времена, смешта историјску појаву, догађај и личност у одговарајући миленијум или век; ➤ изложи, у усменом или писаном облику, историјске догађаје исправним хронолошким редоследом; ➤ визуелне и текстуалне информације повезује са одговарајућим историјским периодом или цивилизацијом 	<p>привредних, научних и културних достигнућа народа Старог истока на савремени свет;</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ користећи дату информацију или ленту времена, смешта историјску појаву, догађај и личност у одговарајући миленијум или век; ➤ изложи, у усменом или писаном облику, историјске догађаје исправним хронолошким редоследом; ➤ прикупи и прикаже податке из различитих извора информација везаних за одређену историјску тему ➤ визуелне и текстуалне информације повезује са одговарајућим историјским периодом или цивилизацијом
--	--	--	--	--

Античка Грчка	<ul style="list-style-type: none"> ➤ лоцира на историјској карти најважније цивилизације и државе античке Грчке ➤ лоцира на историјској карти најважније цивилизације и државе античке Грчке 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ описује особености природних услова и географског положаја античке Грчке; ➤ лоцира на историјској карти државе античке Грчке 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ користећи дату информацију или ленту времена, смешта историјску појаву, догађај и личност у одговарајући миленијум или век; ➤ изложи, у усменом или писаном облику историјску појаву, догађај и личност у одговарајући миленијум или век; 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ користећи дату информацију или ленту времена, смешта историјску појаву, догађај и личност у одговарајући миленијум или век; ➤ изложи, у усменом или писаном облику историјску појаву, догађај и личност у одговарајући миленијум или век;
----------------------	--	---	--	--

	<p>државе античке Грчке;</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ разликује легенде и митове од историјских чињеница; ➤ користи основне историјске појмове; 	<p>најважније цивилизације и државе античке Грчке;</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ приказује друштвену структуру и државно уређење грчких полиса на примеру Спарте и Атине; ➤ идентификује узроке и последице Грчко-персијских ратова и Пелопонеског рата; ➤ разликује легенде и митове од историјских чињеница; ➤ наводи значај и последице освајања Александра Великог; ➤ користи основне историјске појмове; 	<p>писаном облику, историјске догађаје исправним хронолошким редоследом;</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ визуелне и текстуалне информације повезује са одговарајућим историјским периодом или цивилизацијом ➤ описује особености природних услова и географског положаја античке Грчке; ➤ лоцира на историјској карти најважније цивилизације и државе античке Грчке; ➤ приказује друштвену структуру и државно уређење грчких полиса на примеру Спарте и Атине; ➤ пореди начин живота припадника различитих друштвених слојева у античкој Грчкој; ➤ идентификује узроке и последице Грчко-персијских ратова и Пелопонеског рата; ➤ истражује основна обележја и значај 	<p>писаном облику, историјске догађаје исправним хронолошким редоследом;</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ прикупи и прикаже податке из различитих извора информација везаних за одређену историјску тему ➤ визуелне и текстуалне информације повезује са одговарајућим историјским периодом или цивилизацијом ➤ описује особености природних услова и географског положаја античке Грчке; ➤ лоцира на историјској карти најважније цивилизације и државе античке Грчке; ➤ приказује друштвену структуру и државно уређење грчких полиса на примеру Спарте и Атине; ➤ пореди начин живота припадника различитих друштвених слојева у античкој Грчкој; ➤ идентификује узроке и последице Грчко-
--	---	---	---	--

			религије старих Грка;	персијских ратова и
--	--	--	-----------------------	---------------------

			<ul style="list-style-type: none"> ➤ разликује легенде и митове од историјских чињеница; ➤ наводи значај и последице освајања Александра Великог; ➤ илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа античке Грчке и хеленистичког доба на савремени свет; ➤ користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност из историје античке Грчке и хеленизма у одговарајући миленијум, век или деценију; ➤ израчуна временску удаљеност између појединих догађаја; 	<p>Пелопонеског рата;</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ истражује основна обележја и значај религије старих Грка; ➤ разликује легенде и митове од историјских чињеница; ➤ наводи значај и последице освајања Александра Великог; ➤ илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа античке Грчке и хеленистичког доба на савремени свет; ➤ користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност из историје античке Грчке и хеленизма у одговарајући миленијум, век или деценију; ➤ израчуна временску удаљеност између појединих догађаја;
--	--	--	---	--

<p>Антички Рим</p>	<p>➤ лоцира на историјској карти најважније цивилизације и државе античког Рима</p>	<p>➤ описује особености природних услова и географског положаја античког</p>	<p>➤ користећи дату информацију или ленту времена, смешта историјску појаву,</p>	<p>➤ користећи дату информацију или ленту времена, смешта историјску појаву,</p>
-------------------------------	---	--	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ разликује легенде и митове од историјских чињеница; ➤ користи основне историјске појмове; 	<p>Рима;</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ лоцира на историјској карти најважније цивилизације и државе античког Рима; ➤ приказује друштвену структуру и државно уређење античког Рима ➤ идентификује узроке и последице Пунских ратова ➤ разликује легенде и митове од историјских чињеница; ➤ наводи значај и последице римског освајања Балкана ➤ користи основне историјске појмове; 	<p>догађај и личност у одговарајући миленијум или век;</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ изложи, у усменом или писаном облику, историјске догађаје исправним хронолошким редоследом; ➤ визуелне и текстуалне информације повезује са одговарајућим историјским периодом или цивилизацијом ➤ описује особености природних услова и географског положаја античке Грчке; ➤ лоцира на историјској карти најважније цивилизације и државе античког Рима; ➤ приказује друштвену структуру и државно уређење античког Рима ➤ пореди начин живота припадника различитих друштвених слојева у античком Риму ➤ идентификује узроке и последице римског освајања Апенинског 	<p>догађај и личност у одговарајући миленијумили век;</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ изложи, у усменом или писаном облику, историјске догађаје исправним хронолошким редоследом; ➤ прикупи и прикаже податке из различитихизвора информација везаних за одређену историјску тему ➤ визуелне и текстуалне информације повезује са одговарајућим историјским периодомили цивилизацијом ➤ описује особености природних услова и географског положаја античког Рима; ➤ лоцира на историјској карти најважније цивилизације и државеантичког Рима; ➤ приказује друштвену структуру и државно уређење античког Рима ➤ пореди начин живота припадника различитих друштвених слојева у античком Риму; ➤ идентификује узроке и
--	--	---	--	---

			полуострва ➤ истражује основна	
--	--	--	-----------------------------------	--

			<p>обележја и значај религије старих Римљана;</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ разликује легенде и митове од историјских чињеница; ➤ наводи значај и последице Пунских ратова; ➤ илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа античког Рима на савремени свет; ➤ користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност из историје античког Рима у одговарајући миленијум, век или деценију; ➤ израчуна временску удаљеност између појединих догађаја; 	<p>последице римског освајања Апенинског полуострва</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ истражује основна обележја и значај религије старих Римљана; ➤ разликује легенде и митове од историјских чињеница; ➤ наводи значај и последице освајања римског освајања Картагине; ➤ илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа античког Рима на савремени свет; ➤ користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност из историје античког Рима у одговарајући миленијум, век или деценију; ➤ израчуна временску удаљеност између појединих догађаја;
--	--	--	---	--

6.РАЗРЕД

ОСНОВНИ НИВО

СРЕДЊИ НИВО

НАПРЕДНИ НИВО

НАСТАВНА ТЕМА	ОЦЕНА Довољан (2)	ОЦЕНА Добар (3)	ОЦЕНА Врло добар (4)	ОЦЕНА Одличан (5)
Основи проучавања прошлости	<ul style="list-style-type: none"> ➤ менује периоде прошлости и историјске периоде ➤ повезује историјске изворе са установама у којима се чувају ➤ наводи главне проналаске праисторије и Старог века ➤ користи основне историјске појмове ➤ именује средњи век и нови век и наводи граничне догађаје ➤ разликује основне одлике средњег и новог века 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ лоцира одређену временску јединицу на временској ленти ➤ именује периоде прошлости и историјске периоде и наводи граничне догађаје ➤ разврстава историјске изворе према њиховој основној подели ➤ повезује историјске изворе са установама у којима се чувају ➤ наводи главне проналаске праисторије и Старог века ➤ користи основне историјске појмове ➤ именује средњи 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ лоцира одређену временску јединицу на временској ленти ➤ именује периоде прошлости и историјске периоде и наводи граничне догађаје ➤ разврстава историјске изворе према њиховој основној подели ➤ повезује историјске изворе са установама у којима се чувају ➤ наводи главне проналаске праисторије и Старог века ➤ користи основне историјске појмове ➤ именује средњи век и нови век и наводи 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ лоцира одређену временску јединицу на временској ленти ➤ именује периоде прошлости и историјске периоде и наводи граничне догађаје ➤ разврстава историјске изворе према њиховој основној подели ➤ повезује историјске изворе са установама у којима се чувају ➤ наводи главне проналаске праисторије и Старог века ➤ користи основне историјске појмове ➤ именује средњи век и нови век и наводи

		<p>век и нови век и наводи граничне догађаје</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ разврстава историјске изворе за средњи век према њиховој основној подели ➤ повезује историјске изворе са установама у којима се чувају ➤ користи основне историјске појмове (стари век, средњи век, повеља, житије) ➤ разликује основне одлике средњег и новог века 	<p>граничне догађаје</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ разврстава историјске изворе за средњи век према њиховој основној подели ➤ повезује историјске изворе са установама у којима се чувају ➤ користи основне историјске појмове (стари век, средњи век, повеља, житије) ➤ пореди историјске периоде стари и средњи век ➤ разликује основне одлике средњег и новог века ➤ разврстава историјске изворе према њиховој основној подели и према историјском периоду 	<p>граничне догађаје</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ разврстава историјске изворе за средњи век према њиховој основној подели ➤ повезује историјске изворе са установама у којима се чувају ➤ користи основне историјске појмове (стари век, средњи век, повеља, житије) ➤ пореди историјске периоде стари и средњи век ➤ - разликује основне одлике средњег и новог века ➤ разврстава историјске изворе према њиховој основној подели и према историјском периоду
--	--	---	---	---

<p style="text-align: center;">Европа, Средоземље и српске земље у раном средњем веку</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ користи основне историјске појмове ➤ приказује на историјској карти Константинопољ ➤ користи основне историјске појмове везане за Византију; хришћанску цркву; ислам; феудализам; Старе Словене ➤ на понуђеним примерима разликује митове и легенде од историјских ➤ користи основне историјске појмове везане за Словене и прве српске династије; мисију Тирила и Методија и њихових ученика; Србе и њихове суседе у раном средњем веку; за прве српске династије 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ повезује визуелне и текстуалне информације са Великом сеобом народа; Франачком државом; са Византијом и њеним владарима ➤ користи основне историјске појмове ➤ повезује визуелне и текстуалне информације са Византијом и њеним владарима; са хришћанском црквом; са исламом; са феудализмом ➤ користи основне историјске појмове везане за Византију; хришћанску цркву; ислам; феудализам; Старе Словене ➤ на историјској карти лоцира правце миграција Словена и простор насељен Србима и њиховим суседима у раном средњем веку <ul style="list-style-type: none"> ➤ на понуђеним примерима разликује митове и легенде од историјских ➤ повезује текстуалне информације са одговарајућим 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ образлаже узроке и последице Велике сеобе народа; настанка, ширења и распадања Франачке државе; настанка и развоја Византије ➤ приказује на историјској карти динамику Велике сеобе народа и до којих појава и промена је довела; настанка, ширења и распадања Франачке државе; Константинопољ и динамику настанка, развоја и опадања Византије ➤ -повезује визуелне и текстуалне информације са Великом сеобом народа; Франачком државом; са Византијом и њеним владарима ➤ користи основне историјске појмове ➤ илуструје примерима важност утицаја тековина Велике сеобе народа у савременом друштву ➤ сагледава значај и улогу Карла Великог, Јустинијана и Василија у датом историјском контексту ➤ Константинопољ и динамику настанка, развоја и опадања Византије, Велику сеобу народа, Франачку; динамику 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ образлаже узроке и последице Велике сеобе народа; настанка, ширења и распадања Франачке државе; настанка и развоја Византије ➤ приказује на историјској карти динамику Велике сеобе народа и до којих појава и промена је довела; настанка, ширења и распадања Франачке државе; Константинопољ и динамику настанка, развоја и опадања Византије ➤ повезује визуелне и текстуалне информације са Великом сеобом народа; Франачком државом; са Византијом и њеним владарима ➤ илуструје примерима важност утицаја тековина Велике сеобе народа у савременом друштву ➤ -сагледава значај и улогу Карла Великог, Јустинијана и Василија у датом историјском контексту ➤ илуструје примерима важност утицаја културних тековина Византије у савременом друштву ➤ приказује на историјској карти Константинопољ и динамику настанка, развоја и опадања Византије,
--	--	---	---	---

		историјским контекстом:	настанка, развоја и раскола хришћанске цркве;	Велику сеобу народа,
--	--	-------------------------	---	----------------------

		<p>обичајима Словена, мисија Ћирила и Методија, легенда о Владимиру и Косари</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ лоцира простор насељен Словенима, Србима и њиховим суседима у раном средњем веку; простор мисионарења, ширења хришћанства међу Јужним Словенима ➤ користи основне историјске појмове везане за Словене и прве српске династије; мисију Ћирила и Методија и њихових ученика; Србе и њихове суседе у раном средњем веку; за прве српске династије 	<p>динамику настанка и развоја ислама</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ повезује визуелне и текстуалне информације са Византијом и њеним владарима; са хришћанском црквом; са исламом; са феудализмом ➤ сагледава значај и улогу Јустинијана и Василија II у датом историјском контексту ➤ -користи основне историјске појмове везане за Византију; хришћанску цркву; ислам; феудализам; Старе Словене ➤ -образлаже узроке и последице настанка и развоја хришћанске цркве; настанка и развоја ислама; настанка и развоја феудализма; сеобе Словена у раном средњем веку ➤ -поређи положај и начин живота припадника различитих друштвених слојева у феудалном друштву ➤ на историјској карти лоцира правце миграција Словена и простор насељен Србима и њиховим суседима у раном средњем веку <ul style="list-style-type: none"> ➤ на понуђеним примерима разликује митове и легенде од историјских ➤ на основу датих примера 	<p>Франачку; динамику настанка, развоја и раскола хришћанске цркве; динамику настанка и развоја ислама</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ повезује визуелне и текстуалне информације са Византијом и њеним владарима; са хришћанском црквом; са исламом; са феудализмом ➤ сагледава значај и улогу Јустинијана и Василија II у датом историјском контексту ➤ образлаже узроке и последице настанка и развоја хришћанске цркве; настанка и развоја ислама; настанка и развоја феудализма; сеобе Словена у раном средњем веку ➤ илуструје примерима важност утицаја хришћанске цркве и ислама у савременом друштву ➤ пореди јудаизам, хришћанство и ислам ➤ пореди положај и начин живота припадника различитих друштвених слојева у феудалном друштву ➤ на историјској карти лоцира правце миграција Словена и простор насељен Србима и њиховим суседима у раном средњем веку
--	--	---	--	---

			изводи закључак о	➤ на основу датих примера
--	--	--	-------------------	---------------------------

			<p>повезаности националне историје са регионалном и европском</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ повезује текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом: обичајима Словена, мисија Ћирила и Методија, легенда о Владимиру и Косари ➤ на историјској карти лоцира простор насељен Словенима, Србима и њиховим суседима у раном средњем веку; простор мисионарења, ширења хришћанства међу Јужним Словенима ➤ користи основне историјске појмове везане за Словене и прве српске династије; мисију Ћирила и Методија и њихових ученика; Србе и њихове суседе у раном средњем веку; за прве српске династије ➤ на основу датих примера изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском (сеобе Словена, мисија Ћирила и Методија, прожимање цивилизација-хришћанство) ➤ образлаже узроке и последице мисије Ћирила и 	<p>изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ повезује текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом: обичајима Словена, мисија Ћирила и Методија, легенда о Владимиру и Косари ➤ прикупи и прикаже податке из различитих извора информација везаних за одређену историјску тему (извори за историју Словена у раном средњем веку) ➤ на историјској карти лоцира простор насељен Словенима, Србима и њиховим суседима у раном средњем веку; простор мисионарења, ширења хришћанства међу Јужним Словенима ➤ на основу датих примера изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском (сеобе Словена, мисија Ћирила и Методија, прожимање цивилизација-хришћанство) ➤ -сагледава значај и улогу кнеза Властимира; кнеза Јована Владимира и краља Михаила; Ћирила и
--	--	--	---	--

			Методија	Методија и њихових ученика у датом историјском
--	--	--	----------	---

				контексту ➤ образлаже узроке и последице мисије Ђирила и Методија
Европа, Средоземље и српске земље у позном средњем веку	- користи основне историјске појмове везане за: државно уређење феудалних држава; крсташке ратове; Стефан Немања, Србија, Византија, Студеница, Хиландар; задужбина, Жича, Свети Сава, Стефан Немањић, архиепископија - изложи у усменом облику историјске догађаје	- на историјској карти лоцира највеће и најзначајније државе средњег века; крсташке државе и најзначајније правце крсташких ратова, Србију доба Стефана Немање и Стефана Немањића - користи основне историјске појмове везане за: државно уређење феудалних држава; крсташке ратове; Стефан	- на историјској карти лоцира највеће и најзначајније државе средњег века; крсташке државе и најзначајније правце крсташких ратова, Србију доба Стефана Немање и Стефана Немањића - користи основне историјске појмове везане за: државно уређење феудалних држава; крсташке ратове; Стефан Немања, Србија, Византија, Студеница, Хиландар;	на историјској карти лоцира највеће и најзначајније државе средњег века; крсташке државе и најзначајније правце крсташких ратова, Србију доба Стефана Немање и Стефана Немањића - користи основне историјске појмове везане за: државно уређење феудалних држава; крсташке ратове; Стефан Немања, Србија, Византија,

	<p>исправним хронолошким редоследом</p> <p>-користи основне историјске појмове: краљ, велики жупан, Жича, Хиландар, Студеница, архиепископ; владарске титуле, задужбинарску делатност, основна обележја владавине Немањића; Душанов законик, цар Душан, Дечани, Призрен</p> <p>-користи основне историјске појмове: република, монархија, Твртко И Котроманић; Моравска Србија, кнез Лазар, кнегиња Милица, Косовски бој</p> <p>-користи основне историјске појмове: Косовски бој, кнез Лазар, 1389, Крушевац, Милош Обилић, Вук Бранковић, Српска деспотовина, деспот Стефан Лазаревић, Београд, Лазаревићи, Бранковићи, Ђурађ Бранковић, Смедерево, Османско царство, пад Византије, Србије, Босне, Зете под османску власт</p> <p>- на понуђеним примерима</p>	<p>Немања, Србија, Византија, Студеница, Хиландар; задужбина, Жича, Свети Сава, Стефан Немањић, архиепископија</p> <p>- повезује визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (живот становника села и града; болести, проблеми, жене и мушкарци); (фреске, иконе, арабеске, витраже и др.)</p> <p>-изложи у усменом облику историјске догађаје исправним хронолошким редоследом</p> <p>- користи основне историјске појмове: краљ, велики жупан, Жича, Хиландар, Студеница, архиепископ; владарске титуле, задужбинарску делатност, основна обележја владавине Немањића; Душанов законик, цар Душан, Дечани, Призрен</p> <p>-повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом</p> <p>- на понуђеним</p>	<p>задужбина, Жича, Свети Сава, Стефан Немањић, архиепископија</p> <p>- сагледава значај и улогу владара и сталешких скупштина у појединим државама; Фридриха Барбаросе, Саладина и Ричарда Лавље Срце у Крсташким ратовима; Стефана Немање Стефана Немањића и Светог Саве у развоју српске државе</p> <p>- прикупи и прикаже податке из различитих извора информација везаних за одређену историјску тему</p> <p>- пореди положај и начин живота жена и мушкараца, различитих животних доба, припадника постојећих друштвених слојева у средњем веку; романику и готику, културне области, школство, књижевност..</p> <p>- повезује визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (живот становника села и града; болести, проблеми, жене и мушкарци); (фреске, иконе, арабеске, витраже и др.)</p> <p>- користећи дату информацију смести историјску појаву, догађај, личност у одговарајући век</p> <p>-на основу датих примера</p>	<p>Студеница, Хиландар; задужбина, Жича, Свети Сава, Стефан Немањић, архиепископија</p> <p>- сагледава значај и улогу владара и сталешких скупштина у појединим државама; Фридриха Барбаросе, Саладина и Ричарда Лавље Срце у Крсташким ратовима; Стефана Немање Стефана Немањића и Светог Саве у развоју српске државе</p> <p>- прикупи и прикаже податке из различитих извора информација везаних за одређену историјску тему</p> <p>- пореди положај и начин живота жена и мушкараца, различитих животних доба, припадника постојећих друштвених слојева у средњем веку; романику и готику, културне области, школство, књижевност..</p> <p>- повезује визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (живот становника села и града; болести, проблеми, жене и мушкарци); (фреске, иконе, арабеске, витраже и др.)</p> <p>- илуструје примерима значај прожимања различитих цивилизација (готика, Шпанска уметност и др.)</p>
--	---	---	--	---

	разликује легенде и митове од историјских	примерима разликује легенде и митове од	изводи закључак о	- илуструје примерима важност утицаја привредних,
--	---	---	-------------------	---

	<p>чињеница (кнез Лазар, Вук Бранковић, Милош Обилић, Југ Богдан, Девет Југовића)</p>	<p>историјских чињеница, као и историјске од легендарних личности</p> <p>-користи основне историјске појмове: република, монархија, Твртко И Котроманић; Моравска Србија, кнез Лазар, кнегиња Милица, Косовски бој</p> <p>-користи основне историјске појмове: Косовски бој, кнез Лазар, 1389, Крушевац, Милош Обилић, Вук Бранковић, Српска деспотовина, деспот Стефан Лазаревић, Београд, Лазаревићи, Бранковићи, Ђурађ Бранковић, Смедерево, Османско царство, пад Византије, Србије, Босне, Зете под османску власт</p> <p>-на понуђеним примерима разликује легенде и митове од историјских чињеница (кнез Лазар, Вук Бранковић, Милош Обилић, Југ Богдан, Девет Југовића)</p>	<p>повезаности националне историје са регионалном и европском (Трећи крсташки поход, вазални односи са Византијом, ктиторска делатност)</p> <p>-издваја најистакнутије српске владарске породице: Вукановићи, Немањићи</p> <p>-приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена (утицај ИВ крсташког похода)</p> <p>користи основне историјске појмове: краљ, велики жупан, Жича, Хиланадар, Студеница, архиепископ; владарске титуле, задужбинарску делатност, основна обележја владавине Немањића; Душанов законик, цар Душан, Дечани, Призрен</p> <p>-сагледа значај и улогу истакнутих личности: Стефана Немање, Стефана Немањића и Светог Саве, Стефан Душан, Мрњавчевићи у датом историјском контексту</p> <p>-повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом</p> <p>- приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и</p>	<p>научних и културних тековина средњег века у савременом друштву (писмо, грађевине, бројеви, сликарство, наука и др.)</p> <p>изложи у усменом облику историјске догађаје исправним хронолошким редоследом</p> <p>- користећи дату информацију смести историјску појаву, догађај, личност у одговарајући век</p> <p>-на основу датих примера изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском (Трећи крсташки поход, вазални односи са Византијом, ктиторска делатност)</p> <p>-издваја најистакнутије српске владарске породице: Вукановићи, Немањићи</p> <p>-приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена (утицај ИВ крсташког похода)</p> <p>-илуструје примерима важност утицаја културних тековина средњег века у савременом друштву (Савиндан, Хиландар, Студеница, Жича, СПЦ)</p> <p>користи основне историјске појмове: краљ, велики</p>
--	---	---	---	---

			промена: границе Србије током владавине династије	жупан, Жича, Хиланадар, Студеница, архиепископ;
--	--	--	--	--

			<p>Немањића</p> <ul style="list-style-type: none"> - на основу датих примера изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском (долазак Турака на Балкан) - текстуалне информације у народним песмама повезује са одговарајућим историјским периодом - на понуђеним примерима разликује легенде и митове од историјских чињеница, као и историјске од легендарних личности користи основне историјске појмове: република, монархија, Твртко И Котроманић; Моравска користи основне историјске појмове: краљ, велики жупан, Жича, Хиланадар, Студеница, архиепископ; владарске титуле, задужбинарску делатност, основна обележја владавине Немањића; Душанов законик, цар Душан, Дечани, Призрен -повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом -илуструје примерима важност утицаја културних тековина средњег века у 	<p>владарске титуле, задужбинарску делатност, основна обележја владавине Немањића; Душанов законик, цар Душан, Дечани, Призрен</p> <ul style="list-style-type: none"> -сагледа значај и улогу истакнутих личности: Стефана Немање, Стефана Немањића и Светог Саве, Стефан Душан, Мрњавчевићи у датом историјском контексту -повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом -илуструје примерима важност утицаја културних тековина средњег века у савременом друштву (Савиндан, СПЦ, задужбине, фреске, иконе, житија; Законик) -образлаже узроке и последице историјских догађаја на конкретним примерима (уздицање Душана за цара, распадање Србије у време цара Уроша) - приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена: границе Србије током владавине династије Немањића - на основу датих примера изводи закључак о
--	--	--	--	--

			савременом друштву (Савиндан, СПЦ, задужбине,	повезаности националне историје са регионалном и
--	--	--	--	---

			<p>фреске, иконе, житија; Законик)</p> <p>-образлаже узроке и последице историјских догађаја на конкретним примерима (уздицање Душана за цара, распадање Србије у време цара Уроша)</p> <p>- приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена: границе Србије током владавине династије Немањића</p> <p>- на основу датих примера изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском (долазак Турака на Балкан)</p> <p>- текстуалне информације у народним песмама повезује са одговарајућим историјским периодом</p> <p>-користи основне историјске појмове: република, монархија, на основу датих примера изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском (долазак Турака на Балкан)</p> <p>користи основне историјске појмове: Косовски бој, кнез Лазар, 1389, Крушевац, Милош Обилић, Вук Бранковић, Српска</p>	<p>европском (долазак Турака на Балкан)</p> <p>- текстуалне информације у народним песмама повезује са одговарајућим историјским периодом</p> <p>-користи основне историјске појмове: краљ, велики жупан, Жича, Хиланадар, Студеница, архиепископ; владарске титуле, задужбинарску делатност, основна обележја владавине Немањића; Душанов законик, цар Душан, Дечани, Призрен</p> <p>-сагледа значај и улогу истакнутих личности: Стефана Немање, Стефана Немањића и Светог Саве, Стефан Душан, Мрњавчевићи у датом историјском контексту</p> <p>-повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом</p> <p>-илуструје примерима важност утицаја културних тековина средњег века у савременом друштву (Савиндан, СПЦ, задужбине, фреске, иконе, житија; Законик)</p> <p>-образлаже узроке и последице историјских догађаја на конкретним</p>
--	--	--	---	---

			деспотовина, деспот Стефан	примерима (уздицање Душана за цара, распадање
--	--	--	----------------------------	--

			<p>Лазаревић, Београд, Лазаревићи, Бранковићи, Ђурађ Бранковић, Смедерево, Османско царство, пад Византије, Србије, Босне, Зете под османску власт</p> <ul style="list-style-type: none"> - пореди историјске појаве: народне песме и изворе о Косовском боју - образлаже узроке и последице историјских догађаја на конкретним примерима (Косовски бој) - сагледава значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту: кнез Лазар, Вук Бранковић, Милош Обилић, Стефан Лазаревић, Ђурађ Бранковић - на понуђеним примерима разликује легенде и митове од историјских чињеница (кнез Лазар, Вук Бранковић, Милош Обилић, Југ Богдан, Девет Југовића) - образлаже узроке и последице историјских догађаја на конкретним примерима (Српска деспотовина између Угарске и Османлија) - приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена: ширење Турака на Балкану, Српска 	<p>Србије у време цара Уроша)</p> <ul style="list-style-type: none"> - приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена: границе Србије током владавине династије Немањића - на основу датих примера изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском (долазак Турака на Балкан) - текстуалне информације у народним песмама повезује са одговарајућим историјским периодом - користи основне историјске појмове: Косовски бој, кнез Лазар, 1389, Крушевац, Милош Обилић, Вук Бранковић, Српска деспотовина, деспот Стефан Лазаревић, Београд, Лазаревићи, Бранковићи, Ђурађ Бранковић, Смедерево, Османско царство, пад Византије, Србије, Босне, Зете под османску власт - пореди историјске појаве: народне песме и изворе о Косовском боју - образлаже узроке и последице историјских догађаја на конкретним примерима (Косовски бој) - сагледава значај и улогу истакнутих личности у
--	--	--	---	--

			деспотовина - на основу датих примера	датом историјском
--	--	--	--	-------------------

			<p>изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском (долазак Турака на Балкан, српска средњовековна култура)</p>	<p>контексту: кнез Лазар, Вук Бранковић, Милош Обилић, Стефан Лазаревић, Ђурађ Бранковић</p> <ul style="list-style-type: none"> - на понуђеним примерима разликује легенде и митове од историјских чињеница (кнез Лазар, Вук Бранковић, Милош Обилић, Југ Богдан, Девет Југовића) - образлаже узроке и последице историјских догађаја на конкретним примерима (Српска деспотовина између Угарске и Османлија) - приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена: ширење Турака на Балкану, Српска деспотовина - на основу датих примера изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском (долазак Турака на Балкан, српска средњовековна култура)
--	--	--	--	---

<p>Европа, свет и српске земље у раном новом веку (Прединдустријско доба)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ именује историјске периоде и наводи граничне догађаје ➤ користећи дату информацију препознаје историјску личност и смешта је на ленту времена 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ именује историјске периоде и наводи граничне догађаје ➤ приказује на историјској карти динамику Великих географских открића; настанка и ширења мануфактуре; ширења хуманизма и ренесансе; 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ сагледава значај и улогу истакнутих личности у Великим географским открићима: Кристифор Колумбо, Изабела Кастиљска, Магелан, де Гама; Леонардо да Винчи, Микеланђело, Николо Макијавели, Никола Коперник, Исак Њутн; Мартин Лутер; Карло В, 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ образложи узроке и последице научно-техничких открића у раном новом веку; Великих географских открића; настанка мануфактуре; настанка и развоја хуманизма и ренесансе; настанка и развоја реформације и противреформације; настанка
--	--	--	---	---

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ на историјској карти лоцира правце миграција и простор насељен Србима и њиховим суседима у раном новом веку ➤ на историјској карти лоцира простор насељен Србима у Хабзбуршкој монархији, Млетачкој републици и Дубровнику 	<p>развоја протестантизма у Европи; апсолутистичке монархије</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у раном новом веку ➤ -користећи дату информацију препознаје историјску личност и смешта је на ленту времена ➤ -приказује на историјској карти динамику развоја Османског царства у Европи; простор који је обухватала Пећка патријаршија ➤ на историјској карти лоцира правце миграција и простор насељен Србима и њиховим суседима у раном новом веку ➤ на историјској карти лоцира простор насељен Србима у Хабзбуршкој монархији, Млетачкој републици и Дубровнику 	<p>Елизабета И, Изабела Кастиљска, Филип III Хабзбуршки, Луј ХИВ</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ илуструје примерима значај прожимања различитих цивилизација: колонизација, христијанизација, ропство, култура исхране; важност утицаја културних (верских) тековина раног новог века у савременом друштву; важност утицаја културних тековина раног новог века у савременом друштву ➤ приказује на историјској карти динамику Великих географских открића; настанка и ширења мануфактуре; ширења хуманизма и ренесансе; развоја протестантизма у Европи; апсолутистичке монархије ➤ разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у раном новом веку ➤ културу средњег и новог века ➤ идентификује разлике између типова државног уређења у периоду средњег века и раног новог века ➤ сагледава значај и улогу истакнутих личности у 	<p>и развоја апсолутистичких монархија</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ сагледава значај и улогу истакнутих личности у Великим географским открићима: Кристифор Колумбо, Изабела Кастиљска, Магелан, де Гама; Леонардо да Винчи, Микеланђело, Николо Макијавели, Никола Коперник, Исак Њутн; Мартин Лутер; Карло В, Елизабета И, Изабела Кастиљска, Филип III Хабзбуршки, Луј ХИВ ➤ илуструје примерима значај прожимања различитих цивилизација: колонизација, христијанизација, ропство, култура исхране; важност утицаја културних (верских) тековина раног новог века у савременом друштву; важност утицаја културних тековина раног новог века у савременом друштву ➤ -приказује на историјској карти динамику Великих географских открића; настанка и ширења мануфактуре; ширења хуманизма и ренесансе; развоја протестантизма у Европи; апсолутистичке монархије ➤ разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице
--	---	---	--	---

			датом историјском контексту Сулејман Величанствени,	настанка и ширења различитих верских учења у
--	--	--	--	---

			<p>Мехмед-паша Соколовић, Макарије Соколовић, Арсеније ИИИЧарнојевић, Арсеније ИВЈовановић</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ користећи дату информацију препознаје историјску личност и смешта је на ленту времена ➤ презентује резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних извора ➤ приказује на историјској карти динамику развоја Османског царства у Европи; простор који је обухватала Пећка патријаршија ➤ на основу датих примера изводи закључак о повезаности националне историје са европском и светском ➤ пореди историјске појаве: Западну и Југо-Источну Европу у ХВИ веку; хајдуке и ускоке; положај Срба под различитим државама ➤ пореди положај припадника постојећих друштвених слојева у раном новом веку ➤ на историјској карти лоцира правце миграција и простор насељен Србима и њиховим суседима у раном новом веку 	<p>раном новом веку</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ пореди историјске појаве: основна обележја сталешке и апсолутистичке монархије; ➤ културу средњег и новог века ➤ идентификује разлике између типова државног уређења у периодусредњег века и раног новог века ➤ сагледава значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту Сулејман Величанствени, Мехмед-паша Соколовић, Макарије Соколовић, Арсеније ИИИЧарнојевић, Арсеније ИВЈовановић ➤ користећи дату информацију препознаје историјску личност и смештаје на ленту времена ➤ презентује резултате истраживања заснованог на коришћењу одабраних извора и литературе ➤ образложи узроке и последице настанка и ширења Османског царства; слабљења Османског царства; обнављања и укидања Пећке патријаршије и исламизације; учешћа Срба у ратовима хришћанских сила против Османлија, сеоба Срба, настанка Војне крајине ➤ приказује на историјској карти динамику
--	--	--	---	---

			➤ повезује визуелне и	
--	--	--	-----------------------	--

			<p>текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ на основу датих примера изводи закључак о повезаности националне историје са европском и светском(ратови хришћанских сила против Османлија) ➤ на историјској карти лоцира простор насељен Србима у Хабзбуршкој монархији, Млетачкој републици и Дубровнику 	<p>развоја Османског царства у Европи; простор који је обухватала Пећка патријаршија</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ на основу датих примера изводи закључак о повезаности националне историје са европском и светском ➤ пореди историјске појаве: Западну и Југо- Источну Европу у ХВИ веку;хајдуке и ускоке; положај Срба под различитим државама ➤ пореди положај припадника постојећих друштвених слојева у раном новом веку ➤ илуструје примерима значај прожимања различитих цивилизација (исламизација, унијаћење, покатоличавање и др.) ➤ на историјској карти лоцира правце миграција и простор насељен Србима и њиховим суседима у раном новом веку ➤ повезује визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом ➤ на основу датих примера изводи закључак о повезаности националне историје са европском и светском(ратови хришћанских сила против Османлија) ➤ образложи узроке и
--	--	--	---	--

				последице настанка Војне крајине ➤ а историјској карти лоцира простор насељен Србима у Хабзбуршкој монархији, Млетачкој републици и Дубровнику
--	--	--	--	---

7.РАЗРЕД

	ОСНОВНИ НИВО	СРЕДЊИ НИВО	НАПРЕДНИ НИВО	
НАСТАВНА ТЕМА	ОЦЕНА Довољан (2)	ОЦЕНА Добар (3)	ОЦЕНА Врло добар (4)	ОЦЕНА Одличан (5)
Основи проучавања прошлости	<ul style="list-style-type: none"> ➤ именује периоде прошлости и историјске периоде и наводи граничне догађаје ➤ - повезује историјске изворе са установама у којима се чувају ➤ - именује нови век и наводи граничне догађаје ➤ - користи основне историјске појмове (стари 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ именује периоде прошлости и историјске периоде и наводи граничне догађаје ➤ - повезује историјске изворе са установама у којима се чувају ➤ - именује нови век и наводи граничне догађаје 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ именује периоде прошлости и историјске периоде и наводи граничне догађаје ➤ - повезује историјске изворе са установама у којима се чувају ➤ - именује нови век и наводи граничне догађаје ➤ - користи основне историјске појмове (стари 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ именује периоде прошлости и историјске периоде и наводи граничне догађаје ➤ - повезује историјске изворе са установама у којима се чувају ➤ - именује нови век и наводи граничне догађаје ➤ - користи основне историјске појмове (стари

	<p>век, средњи век, повеља, житије)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ - користи основне историјске појмове (стари век, средњи век, повеља, житије) ➤ - пореди историјске периоде <ul style="list-style-type: none"> ➤ - разврстава историјске изворе према њиховој основној подели и према историјском периоду 	<p>век, средњи век, повеља, житије)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ - пореди историјске периоде <ul style="list-style-type: none"> ➤ - разврстава историјске изворе према њиховој основној подели и према историјском периоду 	<p>век, средњи век, повеља, житије)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ - пореди историјске периоде <ul style="list-style-type: none"> ➤ - разврстава историјске изворе према њиховој основној подели и према историјском периоду
--	---	---	---	---

<p>Европа, свет и српски народ на почетку индустријског доба (од средине ХVIII до средине XIX века)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Користи основне историјске појмове ➤ -Поштује правила заједничког рада и препознаје своје место и улогу у групи ➤ -Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Користи основне историјске појмове ➤ - Сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту ➤ -Сагледава значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту ➤ -Поштује правила заједничког рада и препознаје своје место и улогу у групи ➤ -Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност ➤ - Приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена у новом 	<ul style="list-style-type: none"> - Сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту ➤ -Повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени) ➤ -Сагледава значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту ➤ -Поштује правила заједничког рада и препознаје своје место и улогу у групи ➤ -Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност ➤ -Изражава своје ставове на аргументован начин ➤ - Доводи у везу 	<ul style="list-style-type: none"> - Сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту ➤ -Повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени) ➤ -Сагледава значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту ➤ -Поштује правила заједничког рада и препознаје своје место и улогу у групи ➤ -Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност ➤ -Изражава своје ставове на аргументован начин ➤ - Доводи у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на
--	--	--	---	--

		<p>веку</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ - Препознаје основне карактеристике различитих идеологија ➤ Употреби податке из табеле у једноставном истраживању 	<p>узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ - Приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена у новом веку ➤ - Пореди положај и начин живота припадника различитих друштвених слојева и група у индустријско доба ➤ - Изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском, на основу датих примера ➤ - Анализира и процењује ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја -Употреби податке из табеле у истраживању 	<p>конкретним примерима</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ - Приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена у новом веку ➤ - Пореди положај и начин живота припадника различитих друштвених слојева и група у индустријско доба ➤ - Уочава пристрасност, пропаганду и стереотипе у садржајима историјских извора ➤ - Упоредује, анализира и уочава разлике између свог и ставова других ➤ - Уочава утицај историјских догађаја, појава и процеса на прилике у савременом свету ➤ -Употреби податке из табеле у истраживању ➤ -Наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група насталих у новом веку ➤ - Анализирајући дате примере уочава утицај научно-технолошког развоја на промене у друштвеним и привредним односима и
--	--	--	---	--

				природном окружењу
--	--	--	--	--------------------

<p>Европа, свет и српски народ у другој половини XIX века</p>	<p>-Препознаје основне карактеристике различитих идеологија</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ -Користи основне историјске појмове - На карти показује места где су се десили одређени догађаји 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Доводи у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима-Препознаје основне карактеристике различитих идеологија -Користи основне историјске појмове ➤ - На карти показује места где су се десили одређени догађаји ➤ - Самостално или у групи реализује једноставне задатке ➤ - Препознаје основне карактеристике различитих идеологија -Употреби податке из табеле у једноставном истраживању 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Доводи у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима ➤ -Изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском на основу датих примера ➤ -Препознаје основне карактеристике различитих идеологија ➤ -Анализира процес настанка модерних нација и наводи њихове основне карактеристике ➤ - На карти показује места где су се десили одређени догађаји ➤ - Сагледава значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту ➤ - Самостално или у групи реализује задатке ➤ - Приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена у новом веку ➤ - Пореди положај и начин живота припадника различитих друштвених слојева и група у индустријско доба ➤ - Доводи у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса ➤ - Доводи у везу 	<ul style="list-style-type: none"> -Изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском на основу датих примера ➤ -Анализира процес настанка модерних нација и наводи њихове основне карактеристике ➤ Сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту ➤ - Самостално или у групи реализује сложене задатке ➤ - Доводи у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса ➤ - Приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена у новом век ➤ Пореди положај и начин живота припадника различитих друштвених слојева и група у индустријско доба ➤ - Доводи у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса ➤ - Уочава
--	---	---	---	---

			узроке и последице историјских догађаја, појава и	пристрасност, пропаганду и стереотипе у садржајима
--	--	--	--	---

			<p>процеса на конкретним примерима</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ - Изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском, на основу датих примера ➤ - Анализира и процењује ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја ➤ - Упоредује, анализира и уочава разлике између свог и ставова других ➤ - Уочава утицај историјских догађаја, појава и процеса на прилике у савременом свету ➤ -Употреби податке из табеле у истраживању ➤ -Повезује визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни) 	<p>историјских извора</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ - Анализира и процењује ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја ➤ - Упоредује, анализира и уочава разлике између свог и ставова других ➤ - Уочава утицај историјских догађаја, појава и процеса на прилике у савременом свету ➤ -Употреби податке из табеле у сложеном истраживању ➤ -Наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група насталих у новом веку ➤ - Анализирајући дате примере уочава утицај научно-технолошког развоја на промене у друштвеним и привредним односима и природном окружењу ➤ -Повезује визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни)
--	--	--	---	--

Европа, свет и српски	- Користи основне историјске појмове	- Користи основне историјске појмове	➤ Доводи у везу узроке и последице историјских	➤ Доводи у везу узроке и последице историјских
----------------------------------	--------------------------------------	--------------------------------------	--	--

<p>народ на почетку XX ве</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Препознаје смисао и сврху неговања сећања на важне личности и догађаје из историје државе и друштва: споменичко наслеђе Балканских ратова, 11. новембар ➤ - Приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена у новом веку: Балкански ратови и Први светски рат, Србија, Краљевина СХС 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ - Сагледава значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту: Петар И и Александар Карађорђевић, Николај ИИИ Романов, Вилхелм ИИИ, Вудро Вилсон ➤ - Препознаје смисао и сврху неговања сећања на важне личности и догађаје из историје државе и друштва: споменичко наслеђе Балканских ратова, 11. новембар ➤ - Приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена у новом веку: Балкански ратови и Први светски рат, Србија, Краљевина СХС ➤ - Повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом: прелазак Срба преко Албаније и др. ➤ - Презентује самостално, или у групи, резултате једноставног 	<p>догађаја, појава и процеса на конкретним примерима: Балкански ратови, Први светски рат</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Сагледава значај и улогу истакнутих личности у датоав м историјском контексту: Петар И и Александар Карађорђевић, Николај ИИИ Романов, Вилхелм ИИИ, Вудро Вилсон ➤ - Наведете специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група насталих у новом веку: интереси великих сила и савеза; Балкански ратови ➤ - Уочава везу између развоја српске државности током новог века и савремене српске државе ➤ - Анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја ➤ - Уочава утицај историјских догађаја, појава и процеса на прилике у савременом друштву: односи између великих сила, позиција Србиј ➤ Препознаје смисао и сврху неговања сећања на 	<p>догађаја, појава и процеса: Балкански ратови, Први светски рат</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту: Петар И и Александар Карађорђевић, Николај ИИИ Романов, Вилхелм ИИИ, Вудро Вилсон ➤ - Наведете специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група насталих у новом веку: интереси великих сила и савеза; Балкански ратови ➤ - Уочава везу између развоја српске државности током новог века и савремене српске државе ➤ - Анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја ➤ - Уочава утицај историјских догађаја, појава и процеса на прилике у савременом друштву: односи између великих сила, позиција Србије ➤ - Пореди различите историјске изворе и класификује их на основу њихове сазнајне вредности ➤ -Препознаје смисао и
--------------------------------------	---	--	--	---

		истраживања заснованог на	важне личности и догађаје из	сврху неговања сећања на
--	--	---------------------------	------------------------------	--------------------------

		<p>коришћењу одабраних историјских извора и литературе користећи ИКТ</p>	<p>историје државе и друштва: споменичко наслеђе Балканских ратова, 11. новембар</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ - Приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена у новом веку: Балкански ратови и Први светски рат, Србија, Краљевина СХС ➤ - Уочава утицај историјских догађаја, појава и процеса на прилике у савременом друштву ➤ - Повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом: прелазак Срба преко Албаније и др. ➤ Раздваја битно од небитног у историјској наративи ➤ - Презентује самостално, или у групи, резултате истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе користећи ИКТ 	<p>важне личности и догађаје из историје државе и друштва: споменичко наслеђе Балканских ратова, 11. новембар</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ - Приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена у новом веку: Балкански ратови и Први светски рат, Србија, Краљевина СХС ➤ - Уочава утицај историјских догађаја, појава и процеса на прилике у савременом друштву ➤ - Повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом: прелазак Срба преко Албаније и др. ➤ - Уочава улогу књижевних и уметничких дела на формирање националног идентитета у прошлости: "Тамо далеко", <i>Време смрти</i>, <i>Дан шести</i> и др. ➤ Презентује самостално резултате сложеног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора
--	--	--	---	--

8.РАЗРЕД

НАСТАВНА ТЕМА	ОСНОВНИ НИВО ОЦЕНА Довољан (2)	СРЕДЊИ НИВО ОЦЕНА Добар (3)	ОЦЕНА Врло добар (4)	НАПРЕДНИ ОЦЕНА НИВО Одличан (5)
Основи проучавања прошлости	<ul style="list-style-type: none"> ➤ именује и разликује основне временске одреднице - именује историјске периоде и зна редоследисторијских периода -уме да одреди ком веку припадају важне године из прошлости - препознаје значење основних појмова из историје цивилизације 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ именује периоде прошлости и историјске периоде и наводи граничне догађаје ➤ повезује историјске изворе са установама у којима се чувају ➤ именује Савремено доба и наводи граничне догађаје ➤ користи основне историјске појмове ➤ пореди историјске периоде 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ именује периоде прошлости и историјске периоде и наводи граничне догађаје ➤ повезује историјске изворе са установама у којима се чувају ➤ именује Савремено доба и наводи граничне догађаје ➤ користи основне историјске појмове ➤ - пореди историјске периоде <ul style="list-style-type: none"> ➤ разврстава историјске изворе према њиховој основној подели и према историјском периоду 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ именује периоде прошлости и историјске периоде и наводи граничне догађаје ➤ повезује историјске изворе са установама у којима се чувају ➤ именује Савремено доба и наводи граничне догађаје ➤ користи основне историјске појмове ➤ пореди историјске периоде <ul style="list-style-type: none"> ➤ разврстава историјске изворе према њиховој основној подели и према историјском периоду ➤ пореди различите историјске изворе и

				рангира их на основу њихових сазнајних вредности
--	--	--	--	---

<p>Европа, свет и српски народ у југословенској држави у периоду између два рата</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Користи основне историјске појмове ➤ Поштује правила заједничког рада и препознаје своје место и улогу у групи ➤ Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност ➤ Препознаје основне карактеристике различитих идеологија ➤ Идентификује основне карактеристике тоталитарних идеологија и наводи њихове последице у историјском и савременом контексту 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Користи основне историјске појмове ➤ Повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени) ➤ Поштује правила заједничког рада и препознаје своје место и улогу у групи ➤ Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност ➤ Доводи у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима ➤ Препознаје основне карактеристике различитих идеологија ➤ Употреби податке из табеле у једноставном истраживању 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту ➤ Повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени) ➤ Поштује правила заједничког рада и препознаје своје место и улогу у групи ➤ Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност ➤ Изражава своје ставове на аргументован начин ➤ Доводи у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима ➤ Приказује на 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност ➤ -зражава своје ставове на аргументован начин ➤ Доводи у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима ➤ -Приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена у савременом добу ➤ Изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском, на основу датих примера ➤ Уочава пристрасност, пропаганду и стереотипе у садржајима историјских извора
---	---	--	--	---

		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Идентификује основне карактеристике тоталитарних идеологија и наводи њихове последице у историјском и савременом контексту 	<p>историјској карти динамику различитих историјских појава и промена у савременом добу</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ -Препознаје основне карактеристике различитих идеологија ➤ -Изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском, на основу датих пример ➤ Анализира и процењује ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја ➤ Уочава утицај историјских догађаја, појава и процеса на прилике у савременом свет ➤ Наведете специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група насталих у савременом добу ➤ дентификује основне карактеристике тоталитарних идеологија и наводи њихове последице у историјском и савременом контексту ➤ Уочи елементе 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Анализира и процењује ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја ➤ Упоређује, анализира и уочава разлике између свог и ставова других ➤ Уочава утицај историјских догађаја, појава и процеса на прилике у савременом свету ➤ Наведете специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група насталих у савременом добу ➤ Анализирајући дате примере уочава утицај научно-технолошког развоја на промене у друштвеним и привредним односима и природном окружењу ➤ - дентификује основне карактеристике тоталитарних идеологија и наводи њихове последице у историјском и савременом контексту ➤ Уочи елементе континуитета и дисконтинуитета српске државности
--	--	--	--	---

			континуитета и	▶	Наведе примере
--	--	--	----------------	---	----------------

			дисконтинуитета српске државности	како су идеје о родној верској и етничкој једнакости утицале на савремене политичке прилике и развој друштва;
--	--	--	-----------------------------------	---

<p>Други светски рат</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Препознаје основне карактеристике различитих идеологија ➤ Користи основне историјске појмове ➤ На карти показује места где су се десили одређени догађаји ➤ -Препознаје основне карактеристике различитих идеологија ➤ Употреби податке из табеле у једноставном истраживању ➤ Самостално или у групи реализује једноставне задатке 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Доводи у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима ➤ Препознаје основне карактеристике различитих идеологија ➤ -Користи основне историјске појмове ➤ -На карти показује места где су се десили одређени догађаји ➤ Сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту ➤ Самостално или у групи реализује једноставне задатке ➤ Препознаје основне карактеристике различитих идеологија ➤ Употреби податке из табеле у једноставном истраживању ➤ Објасни значење 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Доводи у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима ➤ -Изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском на основу датих примера ➤ -Приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена у Савременом добу ➤ -Сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту ➤ Доводи у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима ➤ Поређи положај и начин живота припадника различитих друштвених 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ -Приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена у Савременом добу ➤ Сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту ➤ Поређи положај и начин живота припадника различитих друштвених слојева и група у Савременом добу ➤ -Изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском, на основу датих примера ➤ Уочава пристрасност, пропаганду и стереотипе у садржајима историјских извора ➤ Анализира и процењује ближе хронолошко порекло извора на основу
---------------------------------	--	---	--	---

		<p>појмова геноцид и Холокауст</p>	<p>слојева и група у Савременом добу</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ -Изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском, на основу датих примера ➤ Уочава утицај историјских догађаја, појава и процеса на прилике у савременом свету ➤ Повезује визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни) 	<p>садржаја</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ -Упоредује, анализира и уочава разлике између свог и ставова других ➤ Уочава утицај историјских догађаја, појава и процеса на прилике у савременом свету ➤ -Употреби податке из табеле у једноставном истраживању Уочи одраз историјских догађаја и појава у књижевним и уметничким делима ➤ Препозна пропаганду, стереотипе, идеолошку позицију у историјском извору и формулише став који се супротставља манипулацији ➤ - Идентификује узроке, елементе и последице историјских сукоба и ратова и дискутује о могућим начинима превенције конфликта
--	--	------------------------------------	--	---

<p>Европа, свет и српски народ у југословенској држави у периоду хладног рата</p>	<p>Користи основне историјске појмове Приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена у савременом добу Препозна на примерима из савремене историје важност поштовања људских права</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Доводи у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима ➤ -Користи основне историјске појмове ➤ Сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту ➤ Препознаје смисао и сврху неговања сећања на важне личности и догађаје из историје државе и друштва ➤ Приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена у савременом добу ➤ Уочава утицај историјских догађаја, појава и процеса на прилике у савременом друштву ➤ -Повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом ➤ -Презентује самостално, или у групи , резултате једноставног 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Доводи у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима ➤ Сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту ➤ - Наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група насталих у Савременом добу ➤ Анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја ➤ Уочава утицај историјских догађаја, појава и процеса на прилике у савременом друштву: односи између великих сила, позиција Србије и Југославије ➤ Препознаје смисао и сврху неговања сећања на важне личности и догађаје из историје државе и друштва ➤ -Приказује на 	<p>Сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ - Наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група насталих у Савременом добу ➤ Анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја ➤ Уочава утицај историјских догађаја, појава и процеса на прилике у савременом друштву: односи између великих сила, позиција Србије и Југославије ➤ -Пореди различите историјске изворе и класификује их на основу њихове сазнајне вредности ➤ Приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена у савременом добу ➤ Уочава утицај историјских догађаја, појава и процеса на прилике у
--	---	---	--	---

		истраживања заснованог на	историјској карти динамику	савременом друштву
--	--	---------------------------	----------------------------	--------------------

		<p>коришћењу одабраних историјских извора и литературе користећи ИКТ</p> <ul style="list-style-type: none"> -Препозна на примерима из савремене историје важност поштовања људских права 	<p>различитих историјских појава и промена у савременом добу</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Уочава утицај историјских догађаја, појава и процеса на прилике у савременом друштву ➤ Повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом ➤ Презентује самостално, или у групи , резултате једноставног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе користећи ИКТ Препозна на примерима из савремене историје важност поштовања људских права 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Презентује самостално резултате једноставног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе користећи ИКТ ➤ Анализира историјске догађаје и појаве на основу доступног аудио-визуелног материјала ➤ Препозна на примерима из савремене историје важност поштовања људских права ➤ Препозна пропаганду, стереотипе, идеолошку позицију у историјском извору и формулише став који се супротставља манипулацији
--	--	---	---	---

<p>Европа, свет и српске држава и народ у савременим процесима</p>	<p>Користи основне историјске појмове Препознаје смисао и сврху неговања сећања на важне личности и догађаје из историје државе и друштва Презентује у групи, резултате</p>	<p>➤ Доводи у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима ➤ Користи основне историјске појмове ➤ Препознаје смисао и сврху неговања</p>	<p>➤ Доводи у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима ➤ Сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту</p>	<p>Наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група насталих у Савременом добу ➤ Пореди различите историјске изворе и</p>
---	---	--	--	---

	<p>једноставног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе користећи ИКТ</p>	<p>сећања на важне личности и догађаје из историје државе и друштва</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена у савременом добу ➤ Презентује самостално, или у групи, резултате једноставног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе користећи ИКТ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја ➤ Препознаје смисао и сврху неговања сећања на важне личности и догађаје из историје државе и друштва ➤ Приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена у савременом добу ➤ Уочава утицај историјских догађаја, појава и процеса на прилике у савременом друштву ➤ Повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом ➤ Презентује самостално, или у групи, резултате једноставног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе користећи ИКТ ➤ Препозна историјску димензију политичких, културних и 	<p>класификује их на основу њихове сазнајне вредности</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Препознаје смисао и сврху неговања сећања на важне личности и догађаје из историје државе и друштва ➤ Уочава утицај историјских догађаја, појава и процеса на прилике у савременом друштву <p>Презентује самостално резултате истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе користећи ИКТ</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Препозна историјску димензију политичких, културних и технолошких промена у савременом свету и републици Србији ➤ Изведе закључке о узроцима, току и последицама ратова условљених распадом СФРЈ користећи изворе различитог порекла и сазнајних вредности ➤ Анализира историјске догађаје и појаве
--	---	---	---	--

			технолошких промена у	на основу доступног аудио- визуелног материјала
--	--	--	-----------------------	--

			савременом свету и републици Србији	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Препозна пропаганду, стереотипе, идеолошку позицију у историјском извору и формулише став који се супротставља манипулацији ➤ Наведите примере како су идеје о родној верској етничкојравноправности утицале на савремене политичке прилике иразвојдруштва;
--	--	--	-------------------------------------	--

Синиша Благојевић

Коста Павловић

ΓΕΟΓΡΑΦΙJA

КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА ГЕОГРАФИЈА ЗА 5. РАЗРЕД

Предметни наставник: Весна Станојчић

Наставна тема	оцена				
	Недовољан (1)	Довољан (2)	Добар (3)	Врло добар (4)	Одличан (5)
ЧОВЕК И ГЕОГРАФИЈА		<ul style="list-style-type: none"> -зна од којих речи потиче реч географија -зна ко је први поменуо реч географија -зна да дефинише предмет проучавања географије -зна како се дели географија као наука 	<ul style="list-style-type: none"> -објашњава елементе географског омотача (литосфера, хидросфера, атмосфера, биосфера) - објашњава природне и друштвене процесе и објекте -познаје како се дели географија и објашњава основне одлике физичке, друштвене и регионалне географије 	<ul style="list-style-type: none"> -наводи примере повезаности географије и других наука 	<ul style="list-style-type: none"> -да одговори на питање зашто учимо географију -да одговори на питање о загађењу животне средине и заштити од загађења

ВАСИОНА		-зна да дефинише васиону -разликује појмове Васиона, галаксија, Млечни пут, Сунчев систем, Земља -наводи планете Сунчевог	разликује небеска тела и наводи њихове карактеристик е(звезде, планете, сателити, астероиди, метеориди, комете) - разликује метеоре, метеориде,	-објасни и прикаже структуру Сунчевог система и положај Земље у њему -наводи примере комета, најважнијих датума за	-одреди положај Месеца у односу на Земљу и именује месечеве мене -наводи примере коришћеља вештачких сателита
		система	метеорите	истраживање Васионе (лансирање првог сателита, први човек у свемиру, први човек на Месецу...)	-показује интересовањ е, поставља питања, наводи своје примере везане за Васиону
ОБЛИК ЗЕМЉЕ, СТРУКТУРА ЊЕНЕ ПОВРШИНЕ, ЗЕМЉИНА КРЕТАЊА		-наводи каквог је облика Земља - дефинише шта је глобус -зна да наведе називе континената и океана -наводи и разликује земљина кретања	-помоћу глобуса описује облик Земље и наводи доказе о њеном облику - помоћу карте описује распоред копна и воде на Земљи и наводи називе континената и океана - објашњава земљина кретања и њихове последице -разуме појам преступне године на основу трајања револуције	-објашњава деловање Земљине теже на географски омотач -повезује смер ротације са сменом дана и ноћи - повеже револуцију Земље са сменом годишњих доба на северној и јужној полулопти и појавом топлотних појасева -помоћу глобуса разликује и објасни Земљина кретања и њихове последице	- повеже нагнутост земљине осе са различитом осветљенош ћу површине Земље -показује веће интересовањ е, поставља питања и вези часовних зона -самостално повезује обданицу и број часовних зона

УНУТРАШ ЊА ГРАЂА И РЕЉЕФ ЗЕМЉЕ		- зна основне омотаче унутрашње грађе Земље -зна унутрашње и спољашње силе	-помоћу глобуса описује облик Земље и наводи доказе о њеном облику	-помоћу карте и цртежа опише начине и последице кретања	-објашњава мењање облика и величине континентат а кроз историју
		-разликује типове стена и начин настанка -разликује епицентар и хипоцентар - дефинише елементе вулкана и њихову поделу -дефинише основне појмове рељефа(планин а, низија, брдо, висораван, расед, бора) -дефинише процесе ерозије и акумулације - разликује основне типове рељефа настали радом спољашњих сила(речна долина, делта, ада, дина, пећина,...)	- помоћу карте описује распоред копна и воде на Земљи и наводи називе континената и океана објашњава земљина кретања и њихове последице -разуме појам преступне године на основу трајања револуције	литосферних плоча (вулканизам, земљотреси, набирање и раседање); - наведе поступке које ће предузети за време земљотреса; -показујући на карти објашњава „ватрени појас Пацифика“ кроз примере - помоћу карте и цртежа описује и наводи примере за деловање спољашњих сила	-описује настанак стена и наводи примере за њихово коришћење -описује процес кружења стена у природи на основу деловања унутрашњих и спољашњих сила - показује веће интересовање, поставља питања, наводи своје примере ерозивних и акумулативних процеса - анализира узроке и последице негативног деловања људи на рељеф

ВАЗДУШНИ ОМОТАЧ ЗЕМЉЕ		-дефинише атмосферу -зна састав и слојеве атмосфере - дефинише време и климу -наводи климатске елементе и факторе	-објашњава и разуме значај тропосфере и озоносфере -наводи, објашњава климатске елементе и инструменте за њихово праћење -	-анализира климадијаграм -наводи примере екстремних временских прилика у свету -разуме значај	-анализира узроке и последиче негативног деловања људи на атмосферу(глобално загревање, озонске рупе, киселе
		-зна да наведе основне климатске типове	објашњава утицај климатских фактора на промену климатских елемената -наводи и разуме одлике климатских типова	атмосфере за живот људи и њихове делатности -разуме важност и могућност личног учешћа у заштити, обнови и унапређивањ у атмосфере	кише, климатске промене) - логички закључује и може да опише међусобну повезаност и зависност биљног и животињско г света, рељефа, климе, земљишта и човека -показује веће интересовање, поставља питања, наводи своје примере угрожености атмосфере

ВОДЕ НА ЗЕМЉИ		<p>-препознаје и чита географске и допунске елементе карте - зна однос копнен их и водених површина на Земљи - зна да је светско море јединствена водена површина коју чине океани, мора, заливи и мореузи -може да препозна и именује океане</p>	<p>-разликује и објашњава географске чињенице - објекте,појаве, процесе и односе у Земљиним сферама - може да опише облике разуђености обала и да препозна на географској карти најразуђеније обале континента и регија</p>	<p>-разуме значај мора за живот људи и њихове делатности -разуме важност и могућност личног учешћа у заштити, обнови и унапређивању увода и животне средине - може да објасни поделу језера према</p>	<p>-самостално објашњава значај мора за живот људи и њихове делатности -Предлаже акције и разуме важност и могућност личног учешћа у заштити, обнови и унапређивању увода и животне средине</p>
		<p>и већа мора на Земљи</p>	<p>-уме да наведе и опише својства морске воде и њена кретања - разликује речну мрежу,речни систем и речни слив -уме на географској карти да покаже океане, већа мора, заливе, мореузе, реке, речне системе, сливове, развођа и језера света</p>	<p>начину постанка њихових бањена и значај језера - уме да користи различите изворе информација (уџбеник, научнопопуларну литературу, енциклопедије, Интернет.</p>	<p>-самостално објашњава поделу језера према начину постанка њихових басена и значај језера - Презентује информације и користи различите изворе информација (уџбеник, научнопопуларну литературу, енциклопедије, Интернет</p>

<p>БИЉНИ И ЖИВОТИЊСКИ СВЕТ НА ЗЕМЉИ</p>		<p>-именује биосферу и препознаје њене одлике -зна да наведе основне природне зоне - може да објасни појам биосфере</p>	<p>-разликује и објашњава географске чињенице и процесе у биосфери - зна који фактори условљавају распрострањеност биљног и животињског света на Земљи - објашњава природне зоне на Земљи - зна вертикалне вегетацијске спратове</p>	<p>-објашњава физичке законитости у биосфери разуме утицај природних фактора на развој биљног и животињског света и на њихов хоризонтални и вертикални распоред; Знаће природне зоне на Земљи - уме да покаже на географској карти света зонални распоред</p>	<p>- анализира узроке и објашњава физичке законитости у биосфери - самостално тумачи утицај природних фактора на развој биљног и животињског света и на њихов хоризонтални и вертикални распоред –разуме узроке и објашњава природне зоне на</p>
				<p>биљака и животиња на Земљи - може да опише међусобну повезаност и зависност биљног и животињског света, рељефа, климе, земљишта и човека -може да схвати узроке и последице негативног деловања људи на биљни и животињски свет на Земљи</p>	<p>Земљи -логички закључује и може да опише међусобну повезаност и зависност биљног и животињског света, рељефа, климе, земљишта и човека - анализира узроке и последице негативног деловања људи на биљни и животињски свет на Земљи</p>

КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА ГЕОГРАФИЈА ЗА 6. РАЗРЕД

Предметни наставник: Весна Станојчић

Наставна тема	оцена				
	Недовољан (1)	Довољан (2)	Добар (3)	Врло добар (4)	Одличан (5)
ДРУШТВЕНА ГЕОГРАФИЈА		-наведе појам и поделу друштвене географије	-именује гране друштвене географије и наводи њихов предмет проучавања	-објасни појам природне и географске средине и да их препозна на карти – објашњава шта проучавају: географија становништва, географија насеља, економска географија, политичка географија	-доводи у везу размештај светског становништва са природним карактеристикама простора – успоставља везу између физичко–географских и друштвено–географских објеката, појава и процеса – повезује знање и решава задати проблемски задатак – користи основне географске појмове повезане с друштвеном географијом
ГЕОГРАФСКА КАРТА		-наведе шта чини географску мрежу – разликује паралеле и меридијане – наводи	-анализира, чита и тумачи општегеографске и тематске карте – дефинише појам географске	-изведе закључак о значају постојања географске мреже на карти – дефинише и објасни	– одреди положај неког места у односу на екватор/Грину – доведе у везу географску
		методе представљања	карте – наводи елементе географске карте - упореди појам упоредника	географску ширину и дужину	мрежу и часовне зоне – одређује математичкогеографски положај на Земљи –

		<p>рељефа на карти</p>	<p>и подневка -опише и објасни изглед географске карте</p> <p>-распознаје и прави разлику између методе боја, изохипси, шрафирања, сенчења - познаје начине оријентације у простору у природи – дефинише појам надморске и релативне висине</p>	<p>– анализира, чита и тумачи општегеографске и тематске карте – дефинише математичке елементе, географске елементе и допунске елементе -објасни појам географске ширине и дужине</p> <p>-објасни улогу размера и размерника у мерењима на карти</p> <p>-препозна на карти контурне, линијске и ванразмерне картографске знакове и објасни када се користе - разликује врсте облика у рељефу помоћу методе боја -оријентише се у простору користећи компас, географску карту и сателитске навигационе системе</p>	<p>примени стечено знање у одређивању координата дате тачке – образложи начин примене пропорције у добијању растојања у природи помоћу размере објасни појам картографска мрежа – одреди растојање у природи помоћу размере карте</p> <p>-прати инструкције и на основу њих одређује стварна растојања између тачака на Земљи – упоређује исти географски објекат на картама различите размере – образлаже различито</p>
				<p>– именује различите врсте картографских знакова – примењује знање о картографским знацима њиховим исцртавањем на својој географској карти –</p>	<p>приказивање истог географског објекта на картама различите размере – демонстрира начин оријентације географске карте – оријентише се у простору користећи компас,</p>

				<p>наводи пример за сваку врсту географске карте према размери</p> <p>– одређује у коју групу географских карата према размери спада задата карта -дефинише појам изобата и изохипса</p> <p>– објашњава шта се приказује методом сенчења и шрафа</p>	<p>географску карту, сателитске навигационе системе</p> <p>– да у свакодневном животу примењује стечена знања из картографије научно градиво примењује у пракси - активно учествује у дискусији на часу</p>
СТАНОВНИ ШТВО		-познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред -зна појам екумене и њене границе -зна појмове наталитета, морталитета и природног прираштаја - зна да наведе основне структуре становништва	-разликује и објашњава кретање становништва (природно и механичко) и структуре становништва - може да наведе природне и друштвене факторе који утичу на густину насељености -на опште географској и тематској карти уме да покаже области на Земљи у којима су услови за живот становништва најповољнији, а у којима су неповољни - може да наведе континенте, регије и државе у којима је висок и низак природни прираштај – разликује	-објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља -разуме узроке и последице високог и ниског природног прираштаја -уме да одреди густину насељености континената и држава света -разуме потребу планирања породице (смањивање или повећавање стопе природног прираштаја) - разуме појам миграције и наводи узроке и последице миграција у свету и Републици	-самостално објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља
					-критички разматра узроке и последице високог и ниског природног прираштаја - примењује знања и уме да одреди густину насељености континената и држава света - схвата важност и потребу планирања породице (смањивање или повећавање стопе природног прираштаја) -анализира последице миграција и наводи узроке и последице миграција у свету и Републици Србији -схвата важност урбанизације и повезивања

		(полна, старосна, расна, национална, верска, образовна, професионална)	екумену од анекумене – дефинише појмове природни прираштај, наталитет и морталитет – наводи поделу становништва према старости, полу и раси	Србији -разуме узроке и последице урбанизације и повезивања насеља у урбане системе (конурбације, мегалополиси) – показује на карти најгушће насељене области – зна узроке великог пораста броја становника – објасни разлику између позитивног и негативног природног прираштаја – дефинише појам миграције, емиграције и имиграције – наведе основне структуре становништва – објасни и наведе пример расизма – анализира полностаросне пирамиде	насеља у урбане системе (конурбације, мегалополиси) – препознаје разлоге миграционог кретања – објашњава узроке и последице миграција
НАСЕЉА		-наводи разлике између села и града – анализира различите типове села	-анализира географски положај насеља објасни утицај природне средине и привреде на размештај насеља – анализира различите типове села	-препозна и упореди различите типове насеља у свету и нашој земљи -доводи у везу типове насеља и урбане и руралне процесе са структурама	-објасни континуиране процесе у развоју насеља и даје примере у Србији, Европи и свету анализира утицај природне средине на размештај и типове села - активно учествује у дебати и

				<p>становништва, миграцијама, економским и глобалним појавама и процесима -уочи типове села по распореду кућа у њима и да покаже на карти света и карти Србије -објасни и разуме појам деаграризације и депопулације села, наведе разлоге који доводе до ње -објасни појам првих градова на свету, градске зоне и показује их на конкретним примерима, на карти света -објасни историјски развој урбанизације -објасни појам града, агломерације и мегалополиса и разлику међу њима – одређује математичкогеографски положај на Земљи</p>	<p>раду на часу – доводи у везу типове насеља са физичкогеографским и друштвеноекономским чиниоцима – повезује положај насеља с топлотним појасевима на Земљи – анализира различите типове градова – наводи примере урбанизације у свету повезује знање с примерима из свакодневног живота</p>
ПРИВРЕДА		-наведе поделу привреде на делатности и секторе – образлаже	– помоћу географске карте анализира утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привредних	-доведе у везу развој привреде с утицајем на природну средину доводи у везу размештај индустрије и квалитет	– доводи у везу размештај привредних објеката и квалитет животне средине – повезује знање са свакодневним животом –

		појмове саобраћај, туризам и саобраћајно чвориште – образлаже појмове ратарство, воћарство и виноградарство, сточарство	делатности – образлаже појмове екстензивне и интензивне пољопривреде	животне средине – набраја гране саобраћаја и туризма – дефинише гране кварталног сектора – анализира утицај човекових делатности на животну средину	образлаже појмове тешка и лака индустрија – доноси закључке и презентује позитивне, негативне и интересантне последице саобраћаја и туризма – доводи у везу услужне делатности и квалитет животне средине – повезује знање са свакодневним животом – објасни разлику у степену развијености држава света – анализира поступак мерења свог еколошког отиска и изводи закључак колико утиче на загађеност – планира поступке за смањење загађења животне средине
ДРЖАВА И ИНТЕГРАЦИОНИ ПРОЦЕСИ		-објасни појмове држава, државна територија, државна граница	-доведе у везу значај и близину реке за формирање држава -објасни и разликује појмове државна, природна и етничка граница објасни и разликује облике владавине – упореди државно уређење монархије и републике	-представи процесе који су довели до формирања савремене политичкогеографске карте света -објашњава појам административнотериторијалног уређења -објасни како се одређује географски положај државе – наведе	-користи тематске карте и на њима препознаје границе земаља, њихове територије и главне градове - анализира и упореди специфичност и различитих облика владавине -упореди и анализира различите географске положаје земаља на географској карти -упореди географски положај Србије у односу на неке друге земље

			– дефинише појам главни град	пример првих држава у свету	света(у Европи и ван ње) објасни појмове НАТО, Уједињене нације Европска Унија -представи процесе који су довели до формирања савремене политичкогеографске карте света -анализира и дискутује на тему неповредивост и државних граница - објашњава и анализира узроке који доводе до оружаних сукоба у свету - наводи примере конкретних оружаних сукоба између држава -научено градиво примењује у пракси -активно учествује у дискусији на часу – представи значај интеграционих процеса – анализира и упореди међународне организације и њихову улогу у свету
ГЕОГРАФИЈА ЕВРОПЕ		-именује континенте на Земљи -препознаје основне појмове о	-објасни на карти и покаже географски положај Европе покаже на карти мора и океане на које излази Европа - покаже на карти крајње	-објасни појмове Стари и Нови свет илустрира уз помоћ карте најважније географске објекте на простору Европе објасни и на карти покаже размештај становништва	-уочава начин на који се формирају климатски типови и наводи примере утицаја појединих типова климе на живот и рад

		<p>становништву -зна порекло назива Европе, величину Европе и њено простирање</p>	<p>тачке Европе -покаже на карти велике градове Европе -разуме зашто је географски положај Европе веома повољан -може на географској карти Европе да уочи облике разуђености њених обала и именује их (већа полуострва, острва, мора, заливи, мореузи) -уочава на географској карти Европе најкрупније облике рељефа и именује их (веначне и громадне планине, висоравни, пространенизи је) -препознаје на географској карти велике европске реке, пловне системе и језера</p>	<p>Европе -објасни карактеристике привреде у високо, средње развијеним и неразвијеним земљама Европе издвоји и на карти покаже регије Европе -разликује климатске типове и наводи примере утицаја појединих типова климе на живот и рад људи - објашњава разлике и уме да издвоји географске регије у Европи. –зна географски распоред биљних и животињских врста европског континента, њихову хоризонталну и вертикалну распрострањеност (арктичку пустињу, тундру, степу, четинарску и листопадну шуму) и њихов значај -може да објасни природно и механичко кретање становништва</p>	<p>људи -објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у Европи и уме да издвоји географске регије - самостално објашњава географски распоред биљних и животињских врста европског континента, њихову хоризонталну и вертикалну распрострање ност (арктичку пустињу, тундру, степу, четинарску и листопадну шуму) и њихов значај -анализира узроке иможе да објасни природно и механичко кретање становништва Европе - примењује знања и процењује међусобну повезаност и односе држава и регија Европе -служи се картом Европе -активно учествује на часу</p>
--	--	---	--	---	--

КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА ГЕОГРАФИЈА ЗА 7. РАЗРЕД

Предметни наставник: Весна Станојчић

Наставна тема	оцена				
	Недовољан (1)	Довољан (2)	Добар (3)	Врло добар (4)	Одличан (5)
РЕГИЈА И РЕГИОНАЛ НА ГЕОГРАФИЈА		-ученик повезује постојећа знања о природи и друштву са географијом као науком;	-ученик уме да објасни појам <i>регионална географија</i> и процес регионализације	-ученик разликује појмове типове географских регија; -зна ко јер творац регионалне географије у свету а ко у Србији	-ученик самостално издваја регије у Европи на основу њихових физичкогеографских и друштвено-географских карактеристика
ГЕОГРАФСКЕ РЕГИЈЕ У ЕВРОПИ		-уме да на географској карти света одреди математичко-географски положај Европе, њене географске координате и простирање - именује најкрупније рељефне целине и препознаје их	-ученик уме да наброји чланице бивше СФРЈ, одреди географски положај свих држава чланица и њихових главних градова и уме да наведе природне одлике свих држава. – ученик уме да прикаже границе Јужне Европе на карти, објасни значај регије, именује државе које припадају	-ученик уме да одреди географски положај Италије, наведе главни град, веће реке и планине, типове климе; – ученик уме да одреди географски положај Шпаније, наведе главни град, веће реке и планине, типове климе; – ученик уме да одреди географски положај Грчке, наведе главни град, веће реке	-ученик уме да објасни појам интеграција; - ученик уме да именује чланице Европске уније и наведе циљеве Уније. -самостално тумачи повезаност и међусобно условљавање свих природних и друштвених елемената на територији Европе - самостално тумачи значај Европске уније у

			<p>Јужној Европи и прикаже групе народа које је насељавају; – ученик уме да прикаже границе Средње Европе на карти, објасни значај регије, именује државе које припадају Средњој Европи и прикаже групе народа које је насељавају; – ученик уме да прикаже границе Северне и Источне Европе на карти, објасни значај регија, именује државе које им припадају и прикаже групе народа које их насељавају;</p>	<p>и планине, типове климе; – ученик уме да одреди географски положај Немачке, наведе главни град, веће реке и планине, типове климе; – ученик уме да одреди географски положај УК Велике Британије и Северне Ирске, Краљевине Норвешке и Руске Федерације, наведе главне градове, веће реке и планине, као и типове климе;</p>	<p>унапређењу економије и добробити грађана</p>
--	--	--	--	---	---

<p>АЗИЈА</p>		<p>– ученик уме да одреди географски положај Азије и границе пружања континента; - ученик уме да наведе природне карактеристике Азије – заливе, острва,</p>	<p>-ученик уме израчуна густину насељености, анализира карту густине насељености Азије, именује породице народа и њихов размештај на</p>	<p>-ученик уме да одреди географски положај Југозападне и Јужне Азије, објасни њихов привредни и саобраћајни значај, именује државе које припадају овим регијама и</p>	<p>-самостално тумачи повезаност и међусобно условљавање свих природних и друштвених елемената на територији Азије (рељеф, клима, воде, тло, биљни и</p>
		<p>полуострва, планине, висоравни, пустиње, климатске типове, реке, језера;</p>	<p>териотрији континента; - схвата да се подаци о становништву, његовим одликама и структури добијају на основу пописа становништва - уме да израчуна просечну густину насељености на основу података о површини територије и броја њених становника - зна шта се подразумева под структуром становништва и може да наведе све структуре становништва</p>	<p>прикаже групе народна које их насељавају. – ученик уме да одреди географски положај Југоисточне, Источне и Централне Азије, објасни њихов привредни и саобраћајни значај, именује државе које припадају овим регијама и прикаже групе народна које их насељавају.</p>	<p>животоњски свет, становништво, насеља, људске делатности) - уочава начин како се издвајају географске регије и уме самостално да објасни њихове основне одлике.</p>

<p>АФРИКА</p>		<p>-ученик уме да одреди географски положај Африке и границе пружања континента; – ученик уме да наведе природне карактеристике Африке – заливе, острва,</p>	<p>-схвата да се подаци о становништву, његовим одликама и структури добијају на основу пописа становништва - уме да израчуна просечну густину</p>	<p>-ученик уме да објасни значење појма сафари туризам; - познаје и уважава различитости народа и култура. уочава битно, лако разуме, закључује и репродукује</p>	<p>-Корист различите изворе података, анализира и презентује податке о природном кретању становништва самостално закључује на основу датих података,</p>
		<p>полуострва, планине, висоравни, пустиње, климатске типове, реке, језера;</p>	<p>насељености на основу података о површини територије и броја њених становника - зна шта се подразумева под структуром становништва и може да наведе све структуре становништва – ученик уме да објасни значење појмова оаза, сахел, шот, вади.</p>	<p>чињенице, дате дефиниције и законитости</p>	<p>- критички расуђује, решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења, -поседује богат речник и лако се садржајно усмено и писмено изражава, -лако и брзо примењује стечена знања, - испољава креативну активност на већини часова тог предмета, - показује интересовања и самоиницијативност за проширивање стечених знања знањима из других предмета</p>

					- схвата важност и уважава различитости народа и култура
СЕВЕРНА АМЕРИКА		-ученик уме да одреди географски положај Северне Америке и границе	-ученик уме да наведе природне карактеристике Северне Америке – заливе, острва,	-разуме важност одрживог коришћења природних ресурса - објашњава	– објашњава разлоге и потребу бржег развоја и унапређивања пољопривредне производње -
		пружања континента и уме да објасни регионалну поделу континента;	полуострва, планине, висоравни, пустиње, климатске типове, реке, језера. – ученик уме да израчуна густину насељености, анализира карту густине насељености Северне Америке, именује породице народа, прикаже њихов размештај на територији континента и да представи религијску структуру Северне Америке; – ученик уме да именује староседеоце континента и покаже које пределе су населили;	привредни значај туризма и утврђује перспективе развоја - зна начине заштите и рационалног коришћења природних ресурса – ученик уме да објасни значење појма Силицијумска долина; – ученик уме да именује високоразвијене земље Северне Америке;	схвата значај одрживог коришћења природних ресурса - самостално објашњава друмски, железнички, речноканалски и ваздушни саобраћај и наводи предности и недостатке за сваку грану саобраћаја - процењује утицај и значај спољне трговине на прилив девизних средстава у земљу - схвата важност и објашњава привредни значај туризма и утврђује перспективе развоја - самостално, у пару или групи презентује начине

					заштите и рационалног коришћења природних ресурса
ЈУЖНА АМЕРИКА		-ученик уме да одреди географски	– ученик уме да наведе природне	-ученик уме да израчуна густину	-показује интересовања и
		положај Јужне Америке и границе пружања континента;	карактеристике Јужне Америке – заливе, острва, полуострва, планине, висоравни, пустиње, климатске типове, реке, језера; -ученик уме да објасни појмове кампос и љанос.	насељености, анализира карту густине насељености Јужне Америке, именује породице народа, прикаже њихов размештај на територији континента и да представи религијску структуру Јужне Америке; – ученик уме да именује високоразвијену земљу Јужне Америке;	самоиницијативност за проширивање стечених знања знањима из других предмета - схвата важност и уважава различитости народа и култура
АУСТРАЛИЈА И ОКЕАНИЈА		-ученик уме да одреди географски положај Аустралије и границе пружања континента;	-ученик уме да наведе природне карактеристике Аустралије– заливе, острва, полуострва, планине, висоравни, пустиње, климатске типове, реке, језера; – ученик уме да објасни појам кинг; – ученик	-ученик уме да наведе веће архипелаге и острва која им припадају.	-повезује интересовања и самоиницијативност за проширивање стечених знања знањима из других предмета - схвата важност и уважава различитости народа и култура

			<p>уме да именује староседеоце континента; – ученик уме да одреди географски положај Океаније</p>		
ПОЛАРНЕ ОБЛАСТИ		<p>-ученик уме да одреди географски положај Антарктика и Арктика; – ученик уме да именује истраживаче који су допринели открићу поларних области;</p>	<p>-ученик уме да наведе најкрупније облике рељефа; – ученик уме да наведе државе које полажу право на истраживање Антарктика;</p>	<p>-ученик уме да наведе континенте који представљају део северне поларне области.</p>	<p>-самостално тумачи појмове - анализира значај политичког и економског повезивања држава</p>

КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА ГЕОГРАФИЈА ЗА 8. РАЗРЕД

Предметни наставник: Весна Станојчић

Наставна тема	оцена			
	Недовољан (1)	Добар (3)	Врло добар (4)	Одличан (5)
ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ, ГРАНИЦЕ И ВЕЛИЧИНА ТЕРИТОРИЈЕ СРБИЈЕ		-уме да на географској карти света, Европе и Балканског полуострва одреди саобраћајногеографски положај Србије -уочава на географској карти света, Европе и Балканског полуострва територијалну повезаност Србије и других регија и држава -зна да се Србија налази на додиру јужне, средње и источне Европе, а у близини југозападне Азије и североисточне Африке	-разуме зашто је Србија вековима била на удару различитих освајача -уме да на географској карти Србије одреди природне и вештачке границе -упоређује величину територије, број становника и просечну густину насељености Србије и других држава на Балканском полуострву и у Европи -разуме сложеност и повољност географског положаја Србије у Европи и његов утицај на историјски, културни, Друштвеноекономски и политички развој Србије	-самостално објашњава зашто је Србија вековима била на удару различитих освајача -примењује знања и уме да на географској карти Србије одреди природне и вештачке границе -анализира и процењује сложеност и повољност географског положаја Србије у Европи и његов утицај на историјски, културни, друштвеноекономски и политички развој Србије
ФИЗИЧКО-ГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ		-одређује географски положај панонске рељефне целине на географској карти Србије и описује одлике њеног рељефа (острвске	-објашњава повезаност и међуусловљеност свих природних и друштвених елемената на територији наше државе (рељеф, клима,	-самостално тумачи повезаност и међусобно условљавање свих природних и друштвених елемената на територији наше државе (рељеф, клима, воде, тло, биљни и животоњски

		<p>планине, алувијалне равни, пешчаре и лесне заравни) - одређује географски положај планинске рељефне целине на географској карти Србије и описује Родопску масу, западну и источну зону веначних планина и зна имена планина и котлина -наводи и описује географске регије у Србији именује спољашње и унутрашње факторе климе и описује</p>	<p>воде, тло, биљни и животоњски свет, становништво, насеља, људске делатности) -уме да издвоји географске регије на територији Србије и објасни њихове основне одлике</p>	<p>свет, становништво, насеља, људске делатности) -уочава начин како се издвајају географске регије на територији Србије и уме самостално да објасни њихове основне одлике.</p>
		<p>основне одлике типова климе у Србији именује морске сливове у нашој држави , веће реке и описује њихове одлике, значај и загађеност -описује постанак језера у Србији и зна њихову поделу, размеш тај и значај - описује одлике типова земљишта у Србији и зна њихов размештај и значај</p>		
ДРУШТВЕН ОГЕОГРАФС ЛЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ		<p>- схвата да се подаци о становништву, његовим одликама и структури добијају на основу пописа становништва</p>	<p>-зна да објасни појмове наталитет, морталитет и природни прираштај - анализира податке природног кретања становништва дате у табелама и изводи закључке -</p>	<p>-користи различите изворе података,анал изира и презентује податке о природном кретању становништва дате у табелама и изводи закључке -</p>

		-уме да израчуна просечну густину насељености на основу података о површини територије Србије и броја њених	разуме узроке и последице миграционих кретања становништва Србије	самостално тумачи узроке и последице миграционих кретања становништва
		становника -зна шта се подразумева под структуром становништва и може да наведе све структуре становништва Србије -наводи фазе развоја привреде Србије и описује одлике сваке фазе препознаје и наводи природне и друштвене факторе који утичу на развој привреде у целини -описује основне одлике и специфичност и унутрашње и спољне трговине Србије именује туристичке регије Србије (планинска, панонска), туристичка подручја и места, класификује их и описује	-идентификује историјске периоде масовних миграција становништва Србије, наводи њихове правце и узроке. - објашњава када и зашто су биле масовне миграције из села у градове и какве су њихове последице - уме да анализира табеле и полностаросне пирамиде и изводи закључке - уме да повезује географска знања са знањима из других предмета познаје и уважава различитости народа и култура. разуме важност одрживог коришћења природних ресурса -описује друмски, железнички, речно-каналски и ваздушни	Србије - анализира историјске периоде масовних миграција становништва Србије, наводи њихове правце и узроке и објашњава последице тих миграција самостално објашњава када и зашто су биле масовне миграције из села у градове и какве су њихове последице - уочава законитости полностаросне пирамиде и изводи закључке -уме да повезује географска знања са знањима из других предмета - схвата важност и уважава различитости народа и култура. -објашњава разлоге и
			саобраћај у Србији и наводи предности и недостатке за сваку грану саобраћаја - објашњава утицај и значај спољне трговине на прилив	потребу бржег развоја и унапређивања пољопривредне производње у Србији -схвата значај одрживог коришћења природних ресурса

			<p>девизних средстава у нашу земљу -објашњава привредни значај туризма и утврђује перспективе развоја -зна начине заштите и рационалног коришћења природних ресурса</p>	<p>-самостално објашњава друмски, железнички, речноканалски и ваздушни саобраћај у Србији и наводи предности и недостатке за сваку грану саобраћаја -процењује утицај и значај спољне трговине на прилив девизних средстава у нашу земљу</p> <p>-схвата важност и објашњава привредни значај туризма и утврђује перспективе развоја - самостално, у пару или групи презентује начине заштите и рационалног коришћења природних ресурса</p>
ПРИРОДНА И КУЛТУРНА БАШТИНА СРБИЈЕ		-описује репрезентативне објекте природне и културне баштине и означава их на карти	-процењује важност очувања природне и културне баштине Србије;	- самостално даје предлоге како унапредити природну и културну баштину Србије и који би нови објекти се могли ставити под очување и заштиту.
ГЕОГРАФИЈА ЗАВИЧАЈА		-описује основне природне и друштвене одлике Општине Ивањица и наводи перспективе њеног развоја	-описује основне природне и друштвене одлике Општине Ивањица и наводи перспективе њеног развоја	-објашњава удео природних процеса и друштвеноекономских утицаја у образовању и преображају Општине Ивањица.

<p>СРБИ У РЕГИОНУ И ДИЈАСПОРИ</p>		<p>– знати узроке миграција српског становништва кроз одређене историјске периоде -навести последице исељавања српског становништва из земље матице</p>	<p>-разуме потребу одржавања и унапређивања економских и културних веза између наших исељеника и Србије - анализира табеле дате у Уџбенику и изводи закључке познаје регије у суседним државама у којима живе Срби и потребу одржавања и унапређивања економских и културних веза између наших исељеника и Србије</p>	<p>-познаје регије у суседним државама у којима живе Срби повезивања држава Европе -самостално објашњава унапређивања економских и културних веза између наших исељеника и Србије</p>
--	--	--	--	---

РУСКИ ЈЕЗИК

Критеријум оцењивања за Руски језик

Одличан (5)

- ученик влада граматичким правилима, потпуно их разуме и правилно примењује
- ученик у потпуности разуме саговорника и усмено излаже у нормалном темпу, у потпуности разуме писани и слушани текст, с лакоћом влада материјом и вештинама
- ученик у потпуности самостално, правилно и изражајно чита
- ученик слободно и без оклевања изражава своје мисли, активан је у разговору, течно изговара реченице, има правилан изговор и нема већих граматичких грешака
- ученик може да изрази своје мисли у писаној форми без већих граматичких и правописних проблема; редовно извршава своје обавезе, ради домаће задатке и веома је успешан у томе
- ученик веома добро познаје основне карактеристике традиције и културе земље чији језик изучава
- ученик показује изузетно висок степен ангажовања и заинтересованости за рад

Врло добар (4)

- ученик разуме и правилно примењује граматичка правила, уз местимичне грешке
- разуме питања у нормалном говорном темпу, али је по потребно понекад нешто поновити, не разуме сваку појединост код писаног и слушаног садржаја
- ученик правилно и изражајно чита уз велики степен самосталности
- ученик говори правилно, али прави мање граматичке грешке које не утичу на разумевање смисла реченице; понекад користи реч или фразу која је неадекватна или је погрешно изговорена
- ученик може да изрази своје мисли у писаној форми уз понеку граматичку и правописну грешку; готово редовно извршава своје обавезе, ради домаће задатке и има врло добар резултат
- ученик добро познаје основне карактеристике традиције и културе земље чији језик изучава
- показује висок степен ангажовања и заинтересованости за рад

Добар (3)

- ученик делимично примењује граматичка правила, прави грешке
- ученик разуме излагања и питања постављена споријим темпом, понекад је нужно поновити и поједноставити неке делове реченица, потребно га је усмеравати
- ученик правилно чита једноставније текстове, има делимичних потешкоћа у читању, изговору и интонацији
- ученик може да комуницира, али има скроман речник; смисао изреченог је понекад нејасан због граматичких грешака или неадекватне употребе речи, али је разумљив
- ученик не може без помоћи да изрази своје мисли писаним путем, прави честе граматичке и правописне грешке; делимично ради домаће задатке и остварује просечан резултат
- ученик познаје најосновније карактеристике традиције и културе земље чији језик изучава
- показује делимичан степен заинтересованости за рад

Довољан (2)

- ученик препознаје граматичка правила и повремено их примењује
- ученик има минимум разумевања и напредује уз помоћ наставника који га води кроз материју, има тешкоћа у разумевању излагања, једва схвата уз објашњења и поједностављења, слабо разуме писану и говорну материју
- ученик правилно чита кратке и једноставне текстове, уз повремену помоћ наставника
- ученик прави велике и честе грешке у разговору, тешко се изражава, не успева да пронађе адекватан израз упркос великој помоћи наставника
- ученик није способан самостално писмено да се изрази, прави крупне и учестале правописне и граматичке грешке; нередовно ради домаће задатке, постиже минималан резултат
- ученик показује мали степен ангажовања и заинтересованости за рад

Недовољан (1)

- ученик не препознаје граматичка правила, нити уме да их примени
- ни уз помоћ наставника не разуме усмена излагања, слушан ни писан садржај

- ученик не уме самостално да се изрази, има великих потешкоћа у читању, изговору и интонацији; није савладао основне граматичке структуре, па је смисао изреченог нејасан и неразумљив
- ученик често прави крупне грешке у писаном изражавању, не уме да примени основна граматичка правила, прави честе грешке приликом употребе најосновнијих језичких правила; не ради домаће задатке, не постиже ни минималан успех
- ученик ученик није самосталан у раду, не показује интересовање за учешће у активностима, нити се ангажује

Предметни наставник

Марија Јокић

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Пети, шести, седми и осми разред

Ученици од петог до осмог разреда оцењују се на следеће начине:

Бројчано оцењивање:

У току полугодишта ученик ће имати 1 оцену на писменом задатку, најмање 1 оцену на контролном задатку дужим од 15 минута, једну оцену на диктату и једну оцену на основу фромативног оцењивања (или на усменом одговарању).

Писане провере (писмени и контролни задаци) оцењују степен остварености исхода, напредовања и постигнућа ученика, реализују се након сваке обрађене наставне области уз претходну најаву и изражавају однос између процента тачних одговора и одговарајуће оцене:

86%-100%	оцена одличан (5)
71%-85%	оцена врло добар (4)
56%-70%	оцена добар (3)
41%-55%	оцена довољан (2)
испод 40%	оцена недовољан (1)

Елементи фромативног оцењивања (по правилу у педагошкој евиденвији):

Усмени одговори, писмене провере до 15 минута, ангажовање (степен развијености ученичке компетенције, активност на часу, успешност и групном раду, израда плаката), домаћи задаци, однос према раду, пп презентације, семинарски радови, пројекти.

Ако ученик има задатак да уради пп презентацију или други дигитални или аналогнисадржај, оценом одличан (5) може се оценити презентација ако:

1. Презентација садржи највише 5-10 слајдова
2. Ученик одлично познаје тему о којој говори и излагање уз помоћ презентације јетечно и има свој логички след

Ученик може имати задатак да уради пројекат. У том случају елементи оцењивања су следећи:

* **одличан (5):** Ученик у високој мери сарађује са осталим члановима групе. Веомаје самосталан и показује веома висок степен ангажовања у оквиру рада на пројекту. Самостално изводи закључке на основу прикупљених података. Веома успешно презентује сам пројекат.

***врло добар (4):** Ученик у великој мери сарађује са осталим члановима групе. Показује одређену самосталност и висок степен активности и ангажовања. Углавном самостално изводи закључке на основу прикупљених података. Успешно презентује сам пројекат.

***добар (3):** Ученик у неопходној мери сарађује са осталим члановима групе. Показује довољан степен активности и ангажовања. Закључке на основу прикупљених података изводи делом самостално, а делом уз помоћ других чланова групе. Исто тако, сам пројекат презентује успешно само уз помоћ осталих.

***довољан (2):** Ученик у малој мери сарађује са осталим члановима групе. Показује мали степен активности и ангажовања. Прикупљене податке репродукује и презентује сам пројекат уз већу помоћ осталих чланова групе.

***недовољан (1):** Ученик не сарађује са осталим члановима групе. Не показује незаинтересованост за пројекат, не учествује у активностима, не ангажује се у раду и прикупљању података за сам пројекат.

Домаћи задаци:

Наставник прати да ли ученици раде домаће задатке и може бројчано оценити рад и труд приликом израде домаћих. Бројана оцена као таква је елемент формативне оцене приликом њеног заокруживања у сумативну.

Оцена усменим путем:

Оцена добијена усменим путем се формира на основу учениковог одговора према следећој бројчаној скали:

* одличан (5):

- Ученик у потпуности разуме планом и програмом предвиђене појмове, речи и изразе и показује велики степен самосталности приликом њихове правилне употребе у изражавању.
- Успешно користи све граматичке елементе и конструкције и уочава најчешће изузетке од правила.
- Ученик уме да исприча лични доживљај, као и да у кратким цртама преприча садржај одређеног текста или разговора.
- Тачно и изражајно чита задати текст.
- Уме да обави разговор са другим лицима на унапред дату тему и са одређеном комуникативном функцијом.
- Самостално пише податке о себи и свом окружењу и пише краће саставе.

- Исто тако показује солидно познавање основних карактеристика традиције и културе земаља чији језик изучава.

*врло добар (4):

- Ученик разуме планом и програмом предвиђене речи и исказе у великој мери исамостално их употребљава у изражавању.
- Правилно примењује уведена граматичка правила и конструкције.
- Ученик уме да уз малу помоћ наставника исприча лични доживљај и укаткоисприча садржај одређеног текста, односно разговора.
- Правилно и изражајно чита једноставне текстове уз велики степен самосталности.
- У великој мери самостално остварује комуникацију и размењује са другим ученицима информације у вези са познатим темама и комуникативним функцијама.
- Ученик уз велики степен самосталности пише податке о себи и свом окружењу и уобличава то у краће саставе уз малу помоћ наставника.
- Познаје основне одлике традиције и културе земаља чији језик изучава.

*добар (3):

- Ученик углавном разуме планом и програмом предвиђене појмове, речи и изразе уз делимичан степен самосталности приликом њихове примене у усменом и писменом изражавању.
- Познаје и користи једноставније граматичке елементе и конструкције.
- У стању је да искаже на једноставан начин и уз помоћ наставника исприча лични доживљај и преприча садржај разговора или текста.
- Ученик углавном правилно чита и у довољној мери размењује са другим ученицима кратке информације у вези са познатим темама и комуникативним функцијама.
- Пише једноставне податке о себи и свом окружењу уз повремену наставникову помоћ. Познаје најосновније културне карактеристике земаља чији језик изучава.

*довољан (2):

- Ученик препознаје и разуме планом и програмом предвиђене основне, најфреквентније појмове, речи и изразе и примењује их у свом изражавању уз мали степен самосталности. У стању је да само уз помоћ наставника исприча лични доживљај и садржај разговора или текста, и то на нивоу репродукције.
- Ученик чита делимично правилно и уз помоћ наставника.
- Пише најједноставније податке о себи и свом окружењу уз помоћ наставника.

- Ученик у малој мери размењује са саговорницима кратке информације у вези сапознатим темама и комуникативним функцијама.

*недовољан (1):

- Ученик не показује препознавање ни разумевање планом и програмом предвиђених основних појмова, речи и израза, не уме да их репродукује ни правилно употреби усвом изражавању.
- Није самосталан у раду и није у стању ни уз помоћ наставника да исприча лични доживљај и садржај разговора или текста.
- У недовољној мери размењује са другим ученицима кратке информације у вези сапознатим темама и комуникативним функцијама.

Оцењивање ученика по ИОП-у

Ученици којима је потребна додатна подршка у учењу и који стога прате наставу по прилагођеном моделу (ИОП 2, оцењују се у складу са постизањем резултата у оквиру тих модела, а у великој мери део оцене чине труд и ангажованост на часу.

МАТЕМАТИКА

Критеријуми и елементи оцењивања у настави математике

Стручно веће за предмет математика

Елементи оцењивања из математике су:

- усвојеност образовних садржаја;
- примена знања;
- активност ученика.

Ученик у току школске године може добити оцене на основу:

1. писмених провера знања (контролних задатака, писмених задатака)
2. усменог испитивања;
3. активности на часу и домаћих задатака

При вредновању квалитета знања, оценом се исказује трајност, коректност, свесност и употребљивост знања на разним нивоима (ниво препознавања, ниво репродукције, ниво разумевања, ниво примене и ниво креативног, стваралачког решавања проблема).

Писмена оцењивања се врше након пређене области, уз ранију најаву а по распореду писаних провера знања. Писане провере, које трају 15 минута, не најављују се а наставник може након 2-3 такве провере да унесе оцену у дневник.

Закључна оцена се формира као аритметичка средина свих оцена добијених током целе школске године. Ученик који има просек приближан вишој оцени има могућност да одовара и то градиво целе године да би поправио. Нпр. ако ученик има просек преко 4,20 има могућност да одговара.

ОЦЕНА	ПРОВЕРА ЗНАЊА		АКТИВНОСТ	
	Усмена провера (усвојеност образовних садржаја)	Писана провера (примена знања)	Домаћи рад	Однос према раду и рад
Недовољан (1)	Не препознаје основне математичке појмове - Не испуњава захтеве за довољну оцену; - Не препознаје градиво ни уз помоћ наставника;	Не решава основне једностане задатке Не зна да наведе дефиницију или формулу	Четири недонешена домаћа задатка (бар један урађен пример)	Не прати наставу Нема прибор за час Не записује на часу - Не показује заинтересованост за учење, не сарађује

<p>довољан (2)</p>	<p>Основни математички појмови и дефиниције -прерознаје их -уме да их искаже Тврђења, правила, формуле -препознаје их Поступци -поступке које примењује образлаже уз помоћ наставника</p>	<p>Решавање задатака -самостално решава једноставне задатке -једноставне проблемске ситуације решава уз помоћ наставника Примена тврђења, правила, формула -примењује само у познатим и једноставним ситуацијама</p>	<p>Писање -углавном редовно Написано -непотпуно -делимично тачно -делимично уредно Провера -углавном зна образложити написано</p>	<p>Интерес за предмет -показује на подстицај Рад на часу -труди се самостално решавати задатке -повремено учествује у расправи Сарадња -тражи помоћ када му нешто није јесно Извршавање обавеза -труди се писати све у свеску -на час доноси потребан прибор</p>
<p>добар (3)</p>	<p>Основни математички појмови и дефиниције -познаје их и разуме -зна их изрећи и објаснити Тврђења, правила, формуле -познаје их -зна их изрећи Поступци -поступке које примењује образлаже самостално -објашњења су углавном јасна, тачна и потпуна</p>	<p>Решавање задатака -самостално, брзо и тачно решава једноставне задатке -сложеније задатке решава спорије -решава једноставне проблемске ситуације Примена тврђења, правила, формула -самостално их примењује у познатим ситуацијама</p>	<p>Писање - редовно Написано -углавном потпуно и тачно -углавном уредно Провера -углавном зна образложити написано</p>	<p>Интерес за предмет -показује Рад на часу -вредно ради на часу и самостално решава задатке -радо учествује у расправи Сарадња -прихвата рад у пару и групи -ако не разуме тражи помоћ Извршавање обавеза -свеска је уредна и потпуна -на час доноси потребан прибор</p>

<p>врло добар (4)</p>	<p>Основни математички појмови и дефиниције -самостално излаже и објашњава -разуме их у потпуности -успоставља односе међу њима</p> <p>Тврђења, правила, формуле -зна их изрећи -зна их објаснити и правилно их тумачи -наводи сопствене примере који потврђују исказано</p> <p>Поступци -образлаже тачно, јасно, прецизно и потпуно -прихвата и разуме нове идеје и концепте</p>	<p>Решавање задатака -решава задатке брзо и тачно -самостално решава сложеније задатке -бира углавном најбоље стратегије за решавање проблема -решава сложеније проблемске ситуације</p> <p>Примена тврђења, правила, формула -примењује их самостално и тачно</p>	<p>Писање - редовно</p> <p>Написано -потпуно -тачно -детално -уредно</p> <p>Провера - зна образложити написано -образлаже јасно, тачно и потпуно</p>	<p>Интерес за предмет -показује стално</p> <p>Рад на часу -концентрисано и вредно ради на часу -редовно и самостално извршава све постављене задатке -учествује у расправи и предлаже сопствене активности и идеје</p> <p>Сарадња -радо учествује у заједничком раду (у пару или групи) -према потреби помаже другима</p> <p>Извршавање обавеза -свеска је уредна и потпуна -на час долази припремљен</p>
<p>одличан (5)</p>	<p>Основни математички појмови и дефиниције -самостално излаже и објашњава -разуме их и према потреби обликује својим речима -успоставља односе међу њима</p> <p>Тврђења, правила, формуле -зна их изрећи -зна их објаснити и правилно их тумачи -наводи сопствене примере који потврђују исказано</p> <p>Поступци -своје идеје и поступке које примењује образлаже јасно, тачно и потпуно -користи се властитим идејама и концептима</p>	<p>Решавање задатака -решава задатке брзо и тачно и са лакоћом -самостално и успешно решава сложене задатке -при решавању сложених проблемских ситуација комбинује познате стратегије или креира сопствене -одабира математичке поступке који највише одговарају задатку и примењује их без грешке и примереном брзином</p> <p>Примена тврђења, правила, формула -знање примењује на нове, сложеније примере и реалне проблеме</p>	<p>Писање - редовно</p> <p>Написано -потпуно -тачно -детално -уредно -нове идеје при решавању</p> <p>Провера - зна образложити написано -образлаже јасно, тачно и потпуно</p>	<p>Интерес за предмет -изражен -служи се додатним изворима знања</p> <p>Рад на часу -концентрисано и вредно ради на часу -редовно и самостално извршава све постављене задатке -учествује у расправи и предлаже сопствене активности и идеје</p> <p>Сарадња -радо учествује и подстиче заједнички рад (у пару или групи) - помаже другима</p> <p>Извршавање обавеза -свеска је уредна и потпуна -на час долази припремљен</p>

Када су питању писмене провере знања скала која изражава однос између процента тачних одговора и одговарајуће оцене је следећа:

- 86%-до 100% одличан (5)
- 70%-до 85% врло добар (4)
- 50%-69% добар (3)
- 30%-49% добар (2)

- од 0%-29% довољан (1)

У зависности од тежине теста дозвољена су одступања од $\pm 5\%$.

Ученик који добије пет плусића (тачно урађени задаци пред таблом) добија оцену одличан 5. Током полугодишта највише два пута.

Ученик за недонешен четврти домаћи (бар један пример из основног нивоа), добија оцену довољан 1. Највише два пута у току полугодишта.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 1, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености исхода, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 2, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености прилагођених циљева и исхода, који су дефинисани у персонализованом плану наставе и учења, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

5. разред

Критеријуми за оцењивање усвојености садржаја ученика 5. разреда	
недовољан (1)	<ul style="list-style-type: none">- Не испуњава захтеве за довољну оцену;- Не препознаје градиво ни уз помоћ наставника;- Не показује заинтересованост за учење, не сарађује
довољан (2)	<p>Ученик уме да:</p> <ul style="list-style-type: none">- сабере, одузме, подели и помножи два броја у истом запису- претвара из једног у други запис једноставније бројеве као што су $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, 0,2 ...- напамет одреди 50% и 10% природног броја- рачунски одреди 20%, 25% у једноставнијим примерима- упореди разломке чији су имениоци једнаки и било која два децимална броја- прошири и скрати разломак датим бројем- представи број на бројевној полуправој- правилно чита податке из табеле и са кружног дијаграма- препозна осносиметричне фигуре и одреди им осу симетрије- конструише симетралу дужи и симетралу угла- угломером измери и нацрта дати угао- сабере и одузме углове дате у основној јединици мере- нацрта и издвоји туп, оштар и прав угао и зна у ком су опсегу њихове мере

Ученик уме да :

- претвори децималан број у разломак и обрнуто
- претвори мешовити број у неправи разломак и обрнуто
- упореди два броја у различитим записима
- сабере, одузме, подели и помножи два броја у различитим записима у једноставнијим случајевима
- напаметодреди 50% и 10% дате природне величине
- рачунски одреди произвољан проценат
- скрати разломак до нескративог облика
- састави једноставнији бројевни израз и израчуна његову вредност
- реши једначину једноставнијег облика
- одреди аритметичку средину датих бројева
- подели величину на два дела у датој размери
- правилно заокругли број
- представи бројеве на бројевној полуправој
- прикупљене податке прикаже табелом и правилно прочита кружни дијаграм
- издвоји осносиметричне фигуре и одреди им осе симетрије
- конструише половину, четвртину и осмину угла и дужи користистећи симетралу
- преслика тачку и дуж осном симетријом у односу на дату осу
- угломером црта и мери углове
- упореди, сабере и одузме два угла рачунски и конструктивно
- израчуна комплементаран и суплементаран угао датом углу
- уочи и нацрта суседне, упоредне и унакрсне углове као и углове са паралелним крацима и на трансверзали, као и да опише њихове основне особине

Ученик уме да :

- претвори децималан број у разломак и обрнуто
- претвори мешовити број у неправи разломак и обрнуто
- упореди два броја у различитим записима
- сабере, одузме, подели и помножи више бројева у различитим записима
- напамет одреди 50%, 10%, 5%, 20%, 25% од датог (једноставнијег) броја
- рачунски одреди произвољан проценат дате величине и примени у једноставнијим ситуацијама
- скрати разломак до нескративог облика у својству сређивања резултата
- састави бројевни израз и израчуна његову вредност
- рачуна вредност израза за дату вредност променљиве
- реши једначину основног облика и облика $ax+b=c$ и $ax-b=c$
- реши дату неједначину
- реши једноставноставније примере из праксе помоћу израза и једначина
- одреди аритметичку средину датих бројева
- подели величину у датуј размери и примени размеру у једноставним ситуацијама
- правилно заокружи број и процени грешку
- представи бројеве на бројевној полуправој
- прикупљене податке прикаже табелом и кружним дијаграмом
- издвоји основне симетричне фигуре и одреди им осе симетрије
- конструира половину, четвртину и осмину угла и дужи користитећи симетралу и користи их даље у конструкцији
- преслика фигуру осном симетријом у односу на дату осу у једноставнијим примерима
- конструира нормалу на дату праву
- угломером црта и мери углове
- упореди, сабере и одузме два угла рачунски и конструктивно
- израчуна комплементаран и суплементаран угао датом углу
- користи особине суседних, упоредних и унакрсних углова као и углове са паралелним крацима и на трансверзали у задацима

Ученик уме да :

- претвори децималан број у разломак и обрнуто
- претвори мешовити број у неправи разломак и обрнуто
- упореди бројеве у различитим записима
- сабере, одузме, подели и помножи више бројева у различитим записима
- напамет одреди 50%, 10%, 5%, 20%, 25% од датог броја
- рачунски одреди произвољан проценат дате величине и примени у сложенијим ситуацијама
- скрати разломак до нескративог облика у својству сређивања резултата
- састави сложенији бројевни израз и израчуна његову вредност
- рачуна вредност сложенијег израза за дату вредност променљиве
- реши дату једначину
- реши дату неједначину
- реши примере из свакодневног живота помоћу израза и једначина
- примени аритметичку средину у пракси
- подели величину у датој размери и примени размеру у реалним ситуацијама
- правилно заокругли број и процени грешку
- представи бројеве на бројевној полуправој
- прикупљене податке прикаже табелом и кружним дијаграмом
- издвоји оносиметричне фигуре и одреди им осе симетрије
- конструише половину, четвртину и осмину угла и дужи користистећи симетралу и користи их даље у конструкцији
- конструише нормалу на дату праву
- преслика фигуру осном симетријом у односу на дату осу у сложенијим примерима
- угломером црта и мери углове
- упореди, сабере и одузме више углова рачунски и конструктивно
- израчуна комплементаран и суплементаран угао датом углу
- користи особине суседних, упоредних и унакрсних углова као и углове са паралелним крацима и на трансверзали у сложенијим задацима

6. разред

Критеријуми за оцењивање усвојености садржаја ученика 6. разреда

<p>недовољан (1)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Не испуњава захтеве за довољну оцену; - Не препознаје градиво ни уз помоћ наставника; - Не показује заинтересованост за учење, не сарађује;
<p>довољан (2)</p>	<p>Ученик уме да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - прочита, запише, упореди и представи на бројевној првој рационалне бројеве - одреди супротан број, и реципрочну вредност рационалног броја - сабере, одузме, подели и помножи два броја у истом запису -- упореди рационалне бројеве чији су имениоци једнаки и било која два децимална броја - прошири и скрати рационални број датим бројем - правилно чита податке из табеле и са дијаграма - израчуна једноставан бројевни израз - израчуна непознати члан из пропорције - класификује троуглове и четвороуглове на основу њихових својстава и нацрта - конструише углове од 60 и 90 степени - препозна подударне троуглове - конструише троугао на основу познатих ставова подударности - израчуна површину троугла, квадрата и правоугаоника у најједноставнијим примерима - уцрта тачку са датим координатама и прочита
<p>добар (3)</p>	<p>Ученик уме да :</p> <ul style="list-style-type: none"> - упореди два броја у различитим записима, - сабере, одузме, подели и помножи два броја у различитим записима у једноставнијим случајевима -- рачунски одреди произвољан проценат од једноставнијег броја - израчуна једноставнији бројевни израз са променљивом - састави једноставнији бројевни израз и израчуна његову вредност - реши једначину у скупу рационалних бројева једноставнијег облика - примени пропорцију и проценат у једноставнијим реалним ситуацијама - подели величину на два дела у датој размери - представи бројеве на бројевној правој - прикупљене податке прикаже табелом и правилно прочита једноставнији дијаграм - утврди да ли су два троугла подударна на основу ставова подударности у једноставнијим примерима - нацрта, прочита и одреди удаљеност тачке од координатне осе - сабира, одузима и множи бројем векторе-једноставнији примери - израчуна површину троугла и четвороугла

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">врлодобар (4)</p>	<p>Ученик уме да :</p> <ul style="list-style-type: none"> -израчуна бројевни израз са променљивом -упореди два броја у различитим записима -сабере, одузме, подели и помножи више рационалних бројева у различитим записима -примени својства рачунских операција у скупу рационалних бројева -рачунски одреди произвољан проценат дате величине и примени у једноставнијим ситуацијама -састави бројевни израз и израчуна његову вредност -реши једначину основног облика и облика $ax+b=c$ и $ax-b=c$ у скупу рационалних бројева -реши неједначину основног облика -реши једноставностије проблеме из праксе помоћу израза и једначина -подели величину у датој размери и примени размеру у једноставним ситуацијама -конструира углове и троугао на основу ставова подударности -примени својства четвороуглова у једноставнијим проблемским задацима -графички приказује зависност међу величинама -примена пропорције у директној и обрнутој пропорционалности -израчуна површину троугла и четвороугла у случајевима када неопходни елементи нису непосредно дати -конструира четвороугао -нацрта и прочита тачку и дуж симетричну датој у односу на координатни почетак и координатну осу -сабира, одузима и множи бројем векторе
<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">одличан (5)</p>	<p>Ученик уме да :</p> <ul style="list-style-type: none"> -рачунски одреди произвољан проценат дате величине и примени у сложенијим ситуацијама -састави сложенији бројевни израз и израчуна његову вредност -рачуна вредност сложенијег израза за дату вредност променљиве -реши једначину основног облика и облика $ax+b=c$ и $ax-b=c$ -реши неједначине са сабирањем, одузимањем, множењем и дељењем рационалних бројева -реши примере из свакодневног живота помоћу израза и једначина -примени пропорцију и проценат у пракси -подели величину у датој размери и примени размеру у реалним ситуацијама -прикупљене податке прикаже табелом и дијаграмом -тумачи податке приказане табелом и дијаграмом -примени својства троуглова и четвороуглова у сложеним примерима и израчуна површину -сабира, одузима и множи више вектора бројем

7. разред

Критеријуми за оцењивање усвојености садржаја ученика 7. разреда	
недовољан (1)	<ul style="list-style-type: none"> - Не испуњава захтеве за довољну оцену; - Не препознаје градиво ни уз помоћ наставника; - Не показује заинтересованост за учење, не сарађује;
довољан (2)	<p>Ученик уме да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - израчуна степен датог броја, зна основне операције са степенима - сабира, одузима и множи мономе, зна формуле за квадрат бинома и разлику квадрата - нацрта произвиљан n-тоугао, нацрта све његове елементе, одређује многоугао и број дијагонала из једног темена у основним задацима, дефинише правилан многоугао и одреди збир унутрашњих углова истог - влада појмовима круг и кружна линија (издваја њихове основне елементе, уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор; уме да израчуна обим и површину круга датог полипречника) - израчуна аритметичку средину датих бројева и представи на бројевној правој дате бројеве и њихову аритметичку средину
добар (3)	<p>Ученик уме да у решавању једноставнијих задатака:</p> <ul style="list-style-type: none"> - оперише са степенима и зна шта је квадратни корен - сабира и одузима полиноме, уме да помножи два бинома и да квадрира бином, раставља разлику квадрата, раставља полиноме на чиниоце, сређује полиноме - одреди укупан број дијагонала многоугла, одреди збир унутрашњих и спољашњих углова многоугла, одреди тежишне дужи, висине и значајне тачке троугла, израчуна обим и површину правилних многоуглова за $n=3,4,6$, искаже њихове особине и конструише исте - користи формуле за обим и површину круга - чита једноставне дијаграме и табеле и на основу њих обради податке по једном критеријуму (нпр. одреди аритметичку средину за дати скуп података; пореди вредности узорка са средњом вредношћу) - обради прикупљене податке и представи их табеларно или графички; представља средњу вредност медијаном

врло добар (4)	<p>Ученик уме да у задацима у којима се захтева разумевање:</p> <ul style="list-style-type: none"> -оперише са степенима и квадратним коренима -сабира и одузима полиноме, уме да помножи два бинома и да квадрира бином, раставља разлику квадрата, раставља полиноме на чиниоце, сређује полиноме - одреди укупан број дијагонала многоугла, одреди збир унутрашњих и спољашњих углова многоугла, одреди тежишне дужи и значајне тачке троугла, израчуна обим и површину правилних многоуглова за $n=3,4,6$, искаже њихове особине и конструише исте -користи формуле за обим и површину круга и кружног прстена, дужину лука и кружног исечка и примењује их у задацима -чита дијаграме и табеле и на основу њих обради податке по једном критеријуму (нпр. одреди аритметичку средину за дати скуп података; пореди вредности узорка са средњом вредношћу, одреди мод)
одличан (5)	<p>Ученик уме да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да користи особине степена и квадратног корена у сложенијим задацима - примењује формуле за разлику квадрата и квадрат бинома; увежбано трансформише алгебарске изразе и своди их на најједноставнији облик и решава једначине -конструише ортоцентар и тежиште троугла; примени ставове подударности при доказивању једноставнијих тврђења и у конструктивним задацима; примени својства централног и периферијског угла у кругу; израчуна обим и површину круга и његових делова; - преслика дати геометријски објекат ротацијом; - тумачи дијаграме и табеле - прикупи и обради податке и сам састави дијаграм или табелу; црта график којим представља међузависност величина - одређује средњу вредност, медијану и модус

8. разред

Критеријуми за оцењивање усвојености садржаја ученика 8. разреда	
недовољан (1)	<ul style="list-style-type: none"> - Знање које ученик показује не испуњава захтеве за довољну оцену; - Не препознаје градиво ни уз помоћ наставника; - Не показује способност репродукције и примене; - Не показује заинтересованост за учење, за учешће у активностима нити ангажовање;

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">ДОВОЉАН (2)</p>	<p>Ученик уме да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - препозна моделе коцке и квадра, нацрта их, наведе њихове елементе и израчуна површину и запремину коцке и квадра у најједноставнијим задацима; - препозна моделе правилне четворостране призме, правилне тростране призме, правилне шестостране призме, нацрта их и израчуна површину и запремину правилне четворостране призме у најједноставнијим задацима; - препозна моделе правилне четворостране пирамиде, правилне тростране пирамиде, правилне шестостране пирамиде, нацрта их и израчуна површину и запремину правилне четворостране пирамиде у најједноставнијим задацима; - одреди вредност функције дате таблицом или формулом; - нацрта график линеарне функције у најједноставнијим примерима; - провери да ли дата тачка припада графику линеарне функције; - прочита податак са графикона, дијаграма или табеле и одреди минимум и максимум зависне величине; - податке из табеле прикаже графиком и обрнуто; - реши систем две линеарне једначине са две непознате методом замене и методом супротних коефицијената у најједноставнијим примерима; - препозна моделе ваљка, купе, лопте, нацрта их и израчуна површину и запремину ових тела у најједноставнијим примерима;
<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">ДОБАР (3)</p>	<p>Ученик који испуњава све захтеве за довољну оцену и још уме да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - нацрта правилну призму (четворострану, тространу, шестострану) и да израчуна њену површину и запремину у једноставнијим примерима; - нацрта правилну пирамиду (четворострану, тространу, шестострану) и да израчуна њену површину и запремину у једноставнијим примерима; - нацрта график линеарне функције; - анализира график линеарне функције на основу коефицијената k и n; - претвори експлицитни у имплицитни облик линеарне функције и обрнуто; - обради прикупљене податке и представи их табеларно или графички; - одреди средњу вредност и медијану у једноставнијим примерима; - реши систем две линеарне једначине са две непознате графичком методом, методом замене и методом супротних коефицијената; - провери да ли су системи са по две линеарне једначине са две непознате еквивалентни; - реши једноставнији реални проблем применом система две линеарне једначине са две непознате; - нацрта обртна тела (ваљак, купу, лопту) и да израчуна њихову површину и запремину;

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">врдгодобар (4)</p>	<p>Ученик који испуњава све захтеве за добру оцену и још уме да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - нацрта праву призму (четворострану, тространу, шестострану) и да израчуна њену површину и запремину и у случајевима када неопходни елементи нису непосредно дати; - нацрта пирамиду (четворострану, тространу, шестострану) и да израчуна њену површину и запремину и у случајевима када неопходни елементи нису непосредно дати; - уочи правоугли троугао у простору и примени Питагорину теорему како би израчунао неопходне елементе, који нису задати у задатку; - нацрта пресеке призме и пресеке пирамиде и израчуна њихове површине; - реши реалан проблем примењујући површину и запремину призме и пирамиде; - нацрта график линеарне функције и алализира особине линеарне функције (ток, нуле, монотоност, знак); - реши једноставнији реалан проблем применом линеарне функције; - обради прикупљене податке и изабере пригодан приказ за представљање (графиконом или дијаграмом); - одреди средњу вредност и медијану; - одреди пресеке правих, ако су задате њихове једначине; - израчуна површину троугла који граде координатне осе и задата права; - реши једноставнији реални проблем применом система две линеарне једначине са две непознате; - нацрта обртна тела (ваљак, купу, лопту) и да израчуна њихову површину и запремину и у случајевима када неопходни елементи нису непосредно дати; - нацрта пресеке ваљка, пресеке купе и пресеке лопте и израчуна њихове површине; - израчуна масу геометријског тела;
<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">одличан (5)</p>	<p>Ученик који испуњава све захтеве за врло добру оцену и још уме да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - уочи у простору правоугли троугао са оштрим углом од 30° и једнакокрано-правоугли троугао и примени њихова својства; - применом особина линеарне функције одреди непознати коефицијент или параметар; - примени услов паралелности и чињеницу да тачка припада правој у задацима; - реши реалан проблем применом линеарне функције; - примени процентни рачун и пропорционалност за представљање кружног дијаграма; - реши реални проблем применом система две линеарне једначине са две непознате; - реши реалан проблем примењујући површину и запремину геометријских тела. - одреди односе површина и запремина различитих геометријских тела; - израчуна површину и запремину сложених геометријских тела;

БИОЛОГИЈА

КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА ИЗ НАСТАВНОГ ПРЕДМЕТА БИОЛОГИЈА ОШ „Лаза К. Лазаревић“ Клење

Одличан (5) добија ученик који у потпуности показује способност примене знања из тема наслеђивање и еволуције, јединство грађе и функције као основа живота, порекло и разноврсност живота, живот у екосистему и човек и здравље и примене у новим ситуацијама; лако логички повезује чињенице и појмове; самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

Врло добар (4) добија ученик који у великој мери показује способност примене знања из тема наслеђивање и еволуције, јединство грађе и функције као основа живота, порекло и разноврсност живота, живот у екосистему и човек и здравље, и логички повезује чињенице и појмове; самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.

Добар (3) добија ученик који у довољној мери показује способност употребе информација из тема наслеђивање и еволуције, јединство грађе и функције као основа живота, порекло и разноврсност живота, живот у екосистему и човеки здравље у новим ситуацијама; у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; у довољној мери критички расуђује; показује делимични степен активности и ангажовања.

Довољан (2) добија ученик чија знања, која је остварио из тема наслеђивање и еволуције, јединство грађе и функције као основа живота, порекло и разноврсност живота, живот у екосистему и човек и здравље су на нивоу репродукције, уз минималну примену; у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; показује мањи степен активности и ангажовања.

Недовољан (1) добија ученик који знања која је остварио из тема наслеђивање и еволуције, јединство грађе и функције као основа живота, порекло и разноврсност живота, живот у екосистему и човек и здравље нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; не изводи закључке који се заснивају на подацима; критички не расуђује; не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.

Закључна оцена утврђује се на крају првог и другог полугодишта, на основу свих појединачних оцена које су унете у дневник од почетка школске године. Закључна оцена на првом полугодишту не узима се у обзир приликом утврђивања аритметичке средине на крају другог полугодишта.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 1, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености исхода, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 2, оцењује се на основу ангажовања и степена оставрености прилагођених циљева и исхода, који су дефинисани у

персонализованом плану наставе и учења, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Иницијални тест- обавља се на почетку школске године, у првој или другој недељи. Наставник процењује претходна постигнућа ученика у оквиру одређене области, која су од значаја за предмет. Резултат иницијалног оцењивања не оцењује се и служи за планирање рада наставника и даље праћење напредовања ученика.

Ученици се оцењују:

1) усмено - обавља се у току оба полугодишта. Најмање једна оцена треба да буде на основу усмене провере постигнућа ученика.

2) писмено- када су у питању писмене провере знања, оне се реализују углавном као есејски модел тестова.

3) на основу активности на часу - наставник у поступку оцењивања прикупља и бележи податке о постигнућима ученика, процесу учења, напредовању и развоју ученика током године, одговори ученика се евидентирају (педагошка свеска и ес-дневник).

4) на основу рада на пројекту – вреднује се активност и ангажовање током рада на пројекту, знања које је ученик стекао и применио у раду, продукт пројекта и излагање резултата рада. Пројектна настава се реализује кроз рад у групи што подразумева тимски рад ученика. Наставник јасно дефинише и упознаје ученике са елементима за вредновање пројекта, групног рада и индивидуалног рада у оквиру групе. Пројекат може подразумевати и индивидуални рад када ученик самостално израђује одређену практичну вежбу и презентује свој рад писмено и/или усмено. Такође, ученик може добити задатак да самостално изради одређену презентацију или плакат на задату тему.

5) на основу реализације домаћих задатака - наставник у поступку оцењивања прикупља и бележи реализацију и оперативност у изради домаћих задатака. Наставник јасно дефинише и упознаје ученике са елементима за вредновање домаћег задатка (педагошка свеска и ес-дневник).

5. РАЗРЕД

НАСТАВНА ТЕМА: Порекло и разноврсност живог света

ДОВОЉАН 2

- зна дефиницију биологије као науке, уме да наведе карактеристике живих бића,

-разликује живу и неживу природу,

-препознаје основни лабораторијски прибор, зна да користи лупу, црта и пише

-уме да наведе називе 5 царстава и типичне представнике истих,

-зна да су најситнија жива бића изграђена од једне ћелије,

-зна да је ћелија најмања јединица грађе свих вишећелијских организама,

-зна основне делове ћелије.

-зна основне карактеристике грађе биљака, животиња и човека,

-познаје основну организацiju органа у којима се одвијају животни процеси.

ДОБАР 3

- разуме поделу биологије на биолошке дисциплине,
- примењује критеријуме за разликовање живог од неживог,
- разуме значај експеримента.
- разуме да постоје одређене разлике у грађи ћелија у зависности од функције коју обављају у вишећелијском организму,
- зна улогу појединих делова ћелије,
- разуме разлику између биљне и животињске ћелије,
- разуме нивое организације јединке (зна да се ћелије групишу у ткива, да ткива изграђују органе ...).
- разуме да је за живот потребна енергија коју организми обезбеђују исхраном,
- разуме да су поједини процеси заједнички за сва жива бића (дисање, растење, размножавање...),
- разуме да у процесу фотосинтезе биљке производе храну.

ВРЛО ДОБАР 4

- разуме везу биологије и примењених биолошких наука (медицине, ветерине, фармације ...),
- уме самостално да одреди увећање лупе,
- познаје критеријуме по којима се царства међусобно разликују, на основу њихових својстава.
- разуме да и у биљној и у животињској ћелији сложене материје могу да се разграђују при чему се ослобађа енергија и да се тај процес зове дисање.

ОДЛИЧАН 5

- показује веће интересовање, поставља питања, наводи своје примере, уопштава, примењује методе за упознавање природе.
- примењује критеријуме за разликовање живог од неживог у граничним случајевима нпр. делови организма, плодови итд.

НАСТАВНА ТЕМА: Јединство грађе и функције као основа живота

ДОВОЉАН 2

- зна да организми функционишу као независне целине у сталној интеракцији са околином,
- уме да разликује и користи једноставне процедуре, технике и инструменте за прикупљање података у биологији (посматрање, бројење, мерење).

ДОБАР 3

- зна карактеристике и основне функције спољашње грађе биљака, животиња и човека, идентификује основне прилагођености спољашње грађе живих бића на услове животне средине, укључујући и основне односе исхране и распрострањење

ВРЛО ДОБАР 4

- познаје и користи критеријуме за разликовање биљака и животиња и примењује их у типичним случајевима,

-уме да објасни прилагођености организама који живе у обе средине – и у води и на копну.

ОДЛИЧАН 5

-примењује критеријуме за разликовање живог од неживог у граничним случајевима (нпр. делови организма, плодови).

-уме да осмисли једноставан протокол прикупљања података и формулар за упис резултата.

НАСТАВНА ТЕМА: Наслеђивање и еволуција

ДОВОЉАН 2

–разуме да јединка једне врсте даје потомке исте врсте,

-зна основне појмове о процесима размножавања,

-зна да свака ћелија у организму садржи генетички материјал,

-зна како делују гени и да се стечене особине не наслеђују.

ДОБАР 3

–разуме основне разлике између полног и бесполог размножавања,

-разуме механизам настанка зигота,

-разуме зашто потомци личе на родитеље и њихове претке, али нису идентични са њима.

ВРЛО ДОБАР 4

–зна да на развиће организама поред генетичког материјала утиче и средина,

-прикупља податке о варијабилности организама унутар једне врсте, табеларно и графички их представља и изводи једноставне закључке.

ОДЛИЧАН 5

– разуме како настају нове врсте,

-уме да објасни и наводи примере за варијабилност, мутације, модификације, мимикрију

НАСТАВНА ТЕМА: Живот у екосистему

ДОВОЉАН 2

–препознаје основне еколошке појмове (животна средина, станиште,животна заједница),

-препознаје утицаје појединих неживих и живих фактора на организме и популације,

-уочава разноликост екосистема на Земљи.

ДОБАР 3

– зна да објасни основне прилагођености живих организама на живот у ваздушној, воденој и земљишној средини,

-разуме значај природних добара у заштити природе (националних паркова, природних резервата,ботаничких башта, зоо-вртова).

ВРЛО ДОБАР 4

– разуме последице загађења воде, ваздуха и земљишта, као и значај очувања природних ресурса и уштеде енергије,

-разуме да су биљке значајне за исхрану и здравље људи због свог састава (шећера, уља,

витамина ...)

ОДЛИЧАН 5

- разуме утицај човека на биосферу,
- илуструје примерима деловање људи на животну средину и процењује последице таквих дејстава.

НАСТАВНА ТЕМА: Човек и здравље

ДОВОЉАН 2

- познаје основне хигијенске мере и разуме зашто су потребне,
- познаје основне принципе здраве исхране,
- зна да болести зависности (претерана употреба дувана, алкохола и дрога) неповољно утичу на укупан квалитет живота и зна коме може да се обрати за помоћ (институцијама и стручњацима).

ДОБАР 3

- разуме значај и зна основне принципе правилног комбиновања животних намирница,
- зна и разуме какав значај за здравље имају умерена физичка активност и поштовање биолошких ритмова (сна, одмора).

ВРЛО ДОБАР 4

- идентификује елементе здравог начина живота и у односу на њих,
- уме да процени сопствене животне навике и избегава ризична понашања.

ОДЛИЧАН 5

- познаје узроке и физиолошке последице заразних болести,
- познаје главне компоненте намирница и њихову хранљиву вредност.

6. РАЗРЕД

НАСТАВНА ТЕМА: Јединство грађе и функције као основа живота

ДОВОЉАН 2

- зна да су организми изграђени од ћелија и основне делове ћелије, као и основне органе биљака, животиња и човека.

ДОБАР 3

- зна карактеристике и основне функције спољашње грађе биљака, животиња и човека,
- идентификује основне прилагођености спољашње грађе живих бића на услове животне средине, укључујући и разлике између биљне и животињске ћелије.

ВРЛО ДОБАР 4

- познаје основну грађу органа биљака , животиња и човека и објасни њихову улогу, као и улоге неких органела у ћелији.

ОДЛИЧАН 5

- разуме положај органа биљака, животиња и човека и повезује их са њиховом улогом у организму.
- уме да осмисли једноставан протокол прикупљања података и формулар за упис резултата.

НАСТАВНА ТЕМА: Живот у екосистему

ДОВОЉАН 2

- препознаје основне еколошке појмове (животна средина, станиште, Животна заједница),
- препознаје утицаје појединих неживих и живих фактора на организме и популације.

ДОБАР 3

- зна да објасни разлике између еколошких појмова: животна средина, станиште, популација, биоценоза и типове еколошких фактора.

ВРЛО ДОБАР 4

- разуме разноврсност односа организама у популацији и биоценози, као и утицаје еколошких фактора на њих.

ОДЛИЧАН 5

- разуме утицај човека на биосферу,
- илуструје примерима деловање људи на животну средину и процењује последице таквих дејстава, као и његов утицај на односе организама у популацији и биоценози.

НАСТАВНА ТЕМА: Наслеђивање и еволуција

ДОВОЉАН 2

- разуме да јединка једне врсте даје потомке исте врсте,
- да објасни појам наслеђивања,
- зна основне појмове о процесима размножавања,
- зна да свака ћелија у организму садржи генетички материјал,
- зна како делују гени и да се стечене особине не наслеђују.

ДОБАР 3

- разуме основне разлике између полног и бесполог размножавања,
- разуме механизам настанка зигота,
- разуме зашто потомци личе на родитеље и њихове претке, али нису идентични са њима, као и
- разлике између полних и телесних ћелија.

ВРЛО ДОБАР 4

- зна да на развиће организама поред генетичког материјала утиче и средина, прикупља податке о варијабилности организама унутар једне врсте,
- табеларно и графички их представља и изводи једноставне закључке.

ОДЛИЧАН 5

- разуме како настају нове врсте,

- уме да објасни и наводи примере за варијабилност, и
- објасни значај природне и вештачке селекције.

НАСТАВНА ТЕМА: Порекло и разноврсност живог света

ДОВОЉАН 2

- уме да наведе карактеристике живих бића,
- разликује живу и неживу природу,
- препознаје основни лабораторијски прибор, зна да користи лупу, црта и пише
- зна да су најситнија жива бића изграђена од једне ћелије,
- зна да је ћелија најмања јединица грађе свих вишећелијских организама,
- зна основне делове ћелије.
- зна основне карактеристике грађе биљака, животиња и човека,
- познаје основну организацју органа у којима се одвијају животни процеси и да објасни појам еволуције.

ДОБАР 3

- примењује критеријуме за разликовање живог од неживог,
- разуме значај експеримента.
- разуме да постоје одређене разлике у грађи ћелија у зависности од функције коју обављају у вишећелијском организму,
- зна улогу појединих делова ћелије, разуме разлику између биљне и животињске ћелије, разуме нивое организације јединке (зна да се ћелије групишу у ткива, да ткива изграђују органе ...), да објасни појам варијабилности у оквиру врсте.
- разуме да је за живот потребна енергија коју организми обезбеђују исхраном, разуме да су поједини процеси заједнички за сва жива бића (дисање, растење, размножавање...),
- разуме да у процесу фотосинтезе биљке производе храну.

ВРЛО ДОБАР 4

- разуме везу биологије и примењених биолошких наука (медицине, ветерине, фармације ...).
- објасни појам еволуције и основне факторе који доводе до ње.
- разуме да и у биљној и у животињској ћелији сложене материје могу да се разграђују при чему се ослобађа енергија и да се тај процес зове дисање.

ОДЛИЧАН 5

- показује веће интересовање, поставља питања, наводи своје примере, уопштава, примењује методе за упознавање природе.
- примењује критеријуме за разликовање живог од неживог у граничним случајевима (нпр. делови организма, плодови)

НАСТАВНА ТЕМА: Човек и здравље

ДОВОЉАН 2

- познаје основне хигијенске мере и разуме зашто су потребне,
- познаје основне принципе здраве исхране,

-зна основне изазиваче болести и како неповољно утичу на укупан квалитет живота и зна коме може да се обрати за помоћ (институцијама и стручњацима).

ДОБАР 3

–разуме значај и зна основне принципе правилног комбиновања животних намирница,

-зна и разуме какав значај за здравље имају умерена физичка активност и поштовање биолошких ритмова (сна, одмора).

ВРЛО ДОБАР 4

–идентификује елементе здравог начина живота и у односу на њих

-уме да процени сопствене животне навике и избегава ризична понашања.

ОДЛИЧАН 5

– познаје узроке и физиолошке последице заразних болести,

-познаје главне компоненте намирница и њихову хранљиву вредност.

7.РАЗРЕД

НАСТАВНА ТЕМА: Наслеђивање и еволуција

ДОВОЉАН 2

-зна да свака ћелија у организму садржи генетички материјал

-разликује ћелије прокарија и еукарија

-уме да наброји и опише делове једра

-зна за појам и основну улогу хромозома

-зна за улогу Грегора Мендела у зачетку генетике

-израчунава вероватноћу наслеђивања пола код људи

ДОБАР 3

–уочава и наводи сличности и разлике између биљних и животињских ћелија

-уме да одреди везу између гена и хромозома

-разликује телесне хромозоме од полних хромозома

-разуме механизам настанка зигота

-разуме зашто потомци личе на родитеље и њихове претке, али нису идентични са њима

-разуме начине настајања грешака у генетичком материјалу

-зна да на развиће организама поред генетичког материјала утиче и средина.

ВРЛО ДОБАР 4

-уме да објасни појам кариотип и кариограм

-уме да објасни промене на хромозомима током ћелијске деобе и да разликује појмове: хомологни хромозоми и хроматиде

-уме да објасни грађу гена, као фактора наслеђивања

-разуме да полне ћелије настају од посебних ћелија у организму

-повезује фазе ћелијског циклуса са променама наследног материјала

-графички приказује испољавање болести кроз рецесивне алеле

-шематски приказује и објашњава наслеђивање пола код људи

ОДЛИЧАН 5

- уме да објасни ћелијски метаболизам
- упоређује хромозоме прокарија и еукарија
- сагледава разлике између митозе и мејозе и њихову улогу у развићу и размножавању вишећелијских организама
- уме да шематски прикаже и објасни три Менделова правила
- аргументује везу између наследних болести и утицаја животне средине
- графички приказује испољавање болести кроз рецесивне алеле

НАСТАВНА ТЕМА: Јединство грађе и функције као основа живота

ДОВОЉАН 2

- разликује симетрију тела животиња
- уме да разликује и објасни животне форме гљива
- разликује типове стабала код васкуларних биљака
- зна да је ћелија најмања јединица грађе и функције свих вишећелијских организама
- разликује начине размножавања биљака (бесполно, полно, вегетативно)
- уме да повеже раст биљке с клијањем семена и развојем биљних ткива
- наводи врсте телесног покривача код животиња
- уме да објасни разлике између спољашњег и унутрашњег скелета животиња
- уме да наведе и објасни грађу нервног система код различитих група животиња
- наводи начине пријема и реаговања животиња на дражи из спољашње средине
- разуме значај процеса исхране у обезбеђивању енергије за све животне процесе
- уме да објасни основне улоге крви
- наводи органе за излучивање код човека и разуме њихову основну улогу
- разликује бесполно и полно размножавање животиња.

ДОБАР 3

- уочава везу између симетрије, цефализације и сегментације организама
- разликује критеријуме за груписање једноћелијских протиста
- разуме значај гљива за природу и човека
- уме да објасни рад стоминог апарата
- уочава сличности и разлике између биљних ткива,
- уме да нацрта и обележи попречни пресек листа
- објашњава начине размножавања биљака без семена и биљака са семеном
- наводи примере покрета биљака
- објашњава састав телесног покривача код животиња
- упоређује типове скелета код бескичмењака и кичмењака
- објашњава начине пријема и реаговања животиња на дражи из спољашње средине
- упоређује грађу и функцију различитих чула животиња
- објашњава грађу нервног система код различитих група животиња
- уочава разлике у начину исхране и грађи система органа за варење код животиња
- уме да објасни значај процеса дисања у обезбеђивању енергије за све животне процесе
- уме да објасни и шематски прикаже отворен и затворен крвни систем
- наводи грађу и функцију система органа за излучивање код бескичмењака и кичмењака
- објашњава разлику између спољашњег и унутрашњег оплођења.

ВРЛО ДОБАР 4

- разуме значај изгледа тела животиња у таксономији
- објашњава сличности и разлике у грађи и начину живота једноћелијских протиста

- уочава повезаност алге и гљиве у форми лишaja
- уме да објасни повезаност грађе и функције биљних органа
- описује прилагођености биљака за боље расејавање семена
- разуме значај пупољака за развој биљке
- уме да повеже грађу и улогу рожних творевина
- објашњава састав костију кичмењака
- наводи особине и типове мишића код одређених група животиња
- упоређује грађу и функцију различитих чула животиња
- уме да објасни грађу и функцију нервне ћелије и нервног ткива
- уочава разлику у начину дисања и у грађи система органа за дисање код животиња
- упоређује грађу и улогу крвних ћелија
- разуме процес стварања мокраће
- наводи начине размножавања код бескичмењака и кичмењака.

ОДЛИЧАН 5

- препознаје и објашњава чланковитост у биљном царству
- повезује знања из биологије и математике израдом адекватних задатака
- припрема и поставља оглед за узгајање инфузорија
- уме да одреди положај гљива и лишaja на дрвету живота.
- шематски приказује и објашњава значај исхране, дисања и излучивања код биљака
- упоређује животне циклусе различитих група биљака
- упоређује грађу и функцију творних и трајних ткива
- упоређује телесне омотаче и њихове улоге код различитих група животиња
- уочава и објашњава повезаност грађе и функције локомоторног система
- уме да објасни на примеру рефлексну реакцију код човека
- разуме правила трансфузије крви у АБО и Rh- фактор систему
- објашњава значај пречишћавања крви
- разликује и упоређује начине размножавања код бескичмењака и кичмењака

НАСТАВНА ТЕМА: Порекло и разноврсност живог света

ДОВОЉАН 2

- уме да наведе карактеристике живих бића, препознаје лабораторијски прибор, зна да користи лупу и микроскоп.
- зна да се жива бића састоје из ћелија и основну грађу ћелије,
- зна основне разлике између биљне и животињске ћелије,
- познаје основну грађу биљака, животиња и човека, основну организацију и улогу биљних и животињских органа.

ДОБАР 3

- разуме да постоје разлике у грађи ћелија у зависности од њихове функције,
- познаје најважније органеле и њихове улоге,
- зна разлике између биљне и животињске ћелије,
- познаје нивое организације вишећелијског организма,
- зна шта је наследни материјал и његову улогу,
- примењује основне лабораторијске методе, посматрање ћелија микроскопом,
- познаје животне процесе: исхрану, дисање, излучивање, транспорт материја, размножавања код биљака и животиња и најважније органе који обављају те функције.
- разуме значај дисања, исхране и излучивања.
- разликује полно од бесполог размножавања.

ВРЛО ДОБАР 4

- уме да објасни појам еволуције и основне факторе који доводе до ње.
- разуме да се у ћелијама разлажу сложене материје при чему настаје енергија.
- разуме везу између биологије и појединих биолошких дисциплина.

ОДЛИЧАН 5

- примењује критеријуме за разликовање живог од неживог у граничним случајевима.
- разуме повезаност појединих животних процеса: дисања, исхране, излучивања.
- разуме појам еволуције и како се организми прилагођавају на одређене услове живота.
- показује веће интересовање, поставља питања, наводи примере,
- примењује методе за упознавање природе.

НАСТАВНА ТЕМА: Живот у екосистему

ДОВОЉАН 2

- дефинише основне еколошке појмове (животна средина, станиште, животна заједница, популација, еколошка ниша, екосистем, биодиверзитет, биосфера).
- препознаје представнике екосистема у непосредном окружењу и одговорно се односи према њима.
- дефинише биодиверзитет.
- препознаје утицаје људског деловања на животну средину, основне мере заштите животне средине.

ДОБАР 3

- разуме значење основних еколошких појмова (животна средина, станиште, животна заједница, популација, еколошка ниша, екосистем, биодиверзитет, биосфера).
- описује значај биодиверзитета и властите одговорности за његову заштиту.
- разуме значај мера заштите животне средине из аспекта одрживог развоја.
- зна основне односе међу члановима екосистема.
- зна типичне екосистеме у Србији.

ВРЛО ДОБАР 4

- описује основне односе међу члановима екосистема и објашњава како делови екосистема утичу једни на друге.
- увиђа значај циклуса кружења најважнијих елемената у екосистему.
- разликује типичне екосистеме и њихове најважније представнике у Србији (биодиверзитет Србије).
- успоставља везу између узрока и последица штетног дејства загађујућих супстанци на живи свет и животну средину.

ОДЛИЧАН 5

- уме да објасни преносе супстанце и енергије у екосистему, као и развој и еволуцију екосистема.
- процењује значај мера заштите, очувања и унапређивања животне средине и зна како може да их примени.
- повезује распоред биома на Земљи с чиниоцима који га одређују.
- разуме значај примене принципа одрживог развоја у свакодневном животу.

НАСТАВНА ТЕМА: Човек и здравље

ДОВОЉАН 2

- именује и одређује положај органа човека.
- зна ште је адолесценција.

- уме да идентификује елементе здравог начина живота и у односу на њих уме да процени сопствене животне навике и да избегава ризична понашања.
- препознаје најчешће болести, стања, деформитете.

ДОБАР 3

- описује улоге органа.
- познаје биолошки смисао адолесценције.
- уме да примени мере превенције, а посебно схвата значај вакцинације у склопу тих мера.

ВРЛО ДОБАР 4

- уочава повезаност између грађе и функције органа и органских система човека.
- уме да објасни физиолошке процесе организма човека и њихову повезаност.
- уме да општа знања о променама у пубертету повеже са сопственим искуствима и да се одговорно понаша у вези с репродуктивним здрављем.
- процењује када може сам себи да помогне и када је потребно потражити лекарску помоћ.

ОДЛИЧАН 5

- тумачи садејство нервног и ендокриног система у одржавању хомеостазе организма човека.
- зна улогу нервног и ендокриног система на настанак промене у адолесценцији.
- објашњава механизме и поремећаје функције органских система и истиче значај имунитета.
- зна животне стилове и утицај медија на понашање младих.
- повезује настанак болести (посебно болести зависности) с ризичним облицима понашања и са стресом (односно с поремећајима психичког стања и здравља личности).

8. РАЗРЕД

НАСТАВНА ТЕМА: Јединство грађе и функције као основа живота

ДОВОЉАН 2

- зна да је ћелија најмања јединица грађе свих вишећелијских организма у чијим се одељцима одвијају разноврсни процеси, и
- зна основне карактеристике грађе тих ћелија
- дефинише појам и значај матичних ћелија
- зна да наведе које су ћелијске органеле пример великог односа између површине и запремине
- дефинише грађу и улогу ензима, њихов значај за жива бића
- дефинише улогу ендокриног система и значај хомеостазе
- зна улогу и значај чулних ћелија, као и поделу рецептора
- препознаје и објашњава грађу нервног система и улогу делова нервног система
- зна појам рефлекса и његов значај за организам
- уме да наведе поремећаје ендокриног, нервног и чулног система;
- дефинише појам и значај хомеостазе
- разуме појам и значај процеса фотосинтезе
- зна појам и значај процеса ћелијског дисања
- схвата и објашњава појам и значај процеса транспирације
- схвата и објашњава значај сталности телесне температуре.

ДОБАР 3

- наводи и објашњава улогу ћелијских органела
- објашњава поделу матичних ћелија и њихову употребу
- објашњава однос запремине и површине, као један од основних принципа економичности живих бића

- објашњава регулацију ензимске реакције и њен значај
- препознаје и објашњава улоге различитих хормона
- објашњава основне особине нервних ћелија и њихову грађу; значај синапси и неуротрансмитера и особине мишићних ћелија
- зна начин функционисања чулног система (чуло вида, слуха, мириса, укуса) и грађу нервног система и улогу делова нервног система
- објашњава начин деловања рефлексног лука
- објашњава и разуме узроке настанка поремећаја нервног, ендокриног и чулног система
- објашњава и разуме физичке и хемијске параметре који утичу на хомеостазу
- објашњава факторе који утичу на интензитет фотосинтезе
- разуме процес ћелијског дисања
- схвата и објашњава како транспирација функционише
- разуме, објашњава и на примерима препознаје поделу живих бића у зависности од начина одржавања температуре.

ВРЛО ДОБАР 4

- на конкретном примеру препознаје органеле и истиче разлике између ћелија
- анализира употребу матичних ћелија у лечењу болести
- на конкретним примерима препознаје, објашњава и анализира однос запремине и површине, као и принципе економичности живих бића
- препознаје, описује и анализира на конкретном примеру улогу одређених ензима
- објашњава биљне хормоне и хормоне бескичмењака; анализира значај хормона на конкретним примерима
- на конкретном примеру анализира значај чулних, нервних и мишићних ћелија као и грађу и улогу чулног и нервног система
- на конкретном примеру описује и анализира рефлексни лук и типове рефлекса
- објашњава и на конкретном примеру уочава и анализира поремећаје нервног, ендокриног и чулног система
- на конкретном примеру објашњава механизам негативне и позитивне повратне спреге
- објашњава начин вршења фотосинтезе, разликујући светлу и тамну фазу и њихове производе
- објашњава и на примерима препознаје процес аеробног и анаеробног дисања
- схвата, објашњава и на примерима препознаје типове транспирације
- схвата и објашњава механизме регулације телесне температуре код различитих група живих бића.

ОДЛИЧАН 5

- анализира значај ћелијских органела и метаболизма ћелије
- коментарише, анализира и изводи закључке о моралним дилемама везаним за истраживање матичних ћелија
- објашњава и анализира значај принципа економичности живих бића и повезује га са адаптацијама
- схвата и објашњава примену ензима у производњи хране и лекова
- зна и разуме главне морфолошке и функционалне карактеристике органа који информичу организам о стању у околини и њихову улогу у одржавању унутрашње равнотеже (улога нервног система) као и органа који реагују на промене у околини и карактеристике органа које враћају организам у равнотежу онда када је из ње избачен (стресно стање – улога ендокриног система)
- анализира рефлексе, изводе закључке о њима и то објашњава на конкретном примеру
- схвата важност и начине очувања здравља и примењује их у пракси
- анализира значај негативне и позитивне повратне спреге
- анализира на конкретном примеру процес фотосинтезе
- анализира на конкретним примерима процес ћелијског дисања

- анализира на конкретним примерима процес транспирације, адаптације биљака на транспирацију и факторе који утичу на овај процес
- анализира на конкретним примерима ендотерме, ектотерме, поикилотерме и хомеотерме

НАСТАВНА ТЕМА: Човек и здравље

ДОВОЉАН 2

- именује и одређује положај органа човека, крв улоге
- зна шта је адолесценција, пубертет, контрацепција
- уме да идентификује елементе здравог начина живота и у односу на њих уме да процени сопствене животне навике и да избегава ризична понашања.
- препознаје најчешће болести, стања, деформитете, утицаја нездравих стилова живота ; одговорно се односи према свом здрављу.

ДОБАР 3

- описује улоге органа, крви,
- познаје биолошки смисао адолесценције, пубертета, контрацепција, полно преносиве болести,
- уме да примени мере превенције за очување здравља, личне хигијене
- познаје утицај хормона на промене у пубертету
- познаје здраве стилове живота.

ВРЛО ДОБАР 4

- уочава повезаност између грађе и функције нервног и ендокриног система, хормона пубертета
- уме да објасни физиолошке процесе организма човека и њихову повезаност.
- уме да општа знања о променама у пубертету повеже са сопственим искуствима и да се одговорно понаша у вези с репродуктивним здрављем.
- процењује када може сам себи да помогне и када је потребно потражити лекарску помоћ.
- уочава здраве стилове живота, утицај медијских садржаја на понашање младих
- истражује користи ИКТ у истраживању обради података чита графиконе и табеларно приказује
- описује поремећаје који настају нездравим стиливима живота.

ОДЛИЧАН 5

- тумачи садејство нервног и ендокриног система у одржавању хомеостазе организма човека.
- зна улогу нервног и ендокриног система на настанак промене у адолесценцији, пубертету, зна о полно преносивим болестима, заштиту од нежељене трудноће, зна састав крви и улоге крви
- зна животне стилове и утицај медија на понашање младих. изрази критички став према медијским садржајима који се баве здравим стиливима живота;
- повеже промене настале у пубертету са деловањем хормона;
- идентификује поремећаје у раду органа и система органа изазваних нездравим начином живота;
- користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата;
- табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке.

НАСТАВНА ТЕМА: Порекло и разноврсност живота

ДОВОЉАН 2

- зна основне научне чињенице о еволуцији живота на Земљи и етапе Земљине историје
- објашњава услове који су неопходни за живот.

ДОБАР 3

- зна да живот на Земљи има заједничко порекло са чијом се историјом можемо упознати на основу фосилних записа
- разуме и објашњава процесе који су претходили настанку живота на Земљи
- дефинише појам „строматилити”
- разуме и објашњава значај цијанобактерија.

ВРЛО ДОБАР 4

- схвата и објашњава узроке изумирања врста
- објашњава појаву геолошких доба, начин на који су се смењивала, њихове карактеристике и појаву живих бића карактеристичних за свако геолошко доба
- објашњава и анализира улогу алги и биљака у настанку кисеоника - разуме и објасни шта је довело до „кисеоничне катастрофе” и које су последице тога.

ОДЛИЧАН 5

- анализира на конкретним примерима време када се појавила дата врста и начине њеног опстанка
- анализира на конкретним примерима настанак и значај озонског омотача као и ендосимбиозу и разуме њихов значај
- објашњава и анализира адаптације које су биљкама биле неопходне да би опстале на копну.

НАСТАВНА ТЕМА: Наслеђивање и еволуција

ДОВОЉАН 2

- зна да постоје природне промене у понашању које настају као последица физиолошких промена (пубертет)
- препознаје фазе метаморфозе и зна начин њеног одвијања
- зна фазе развоја биљке
- зна теорију еволуције и значај еволуције; као и појмове- природна и вештачка селекција
- препознаје карактеристичне представнике рода Ното и њихове одлике.

ДОБАР 3

- разликује и објашњава процес потпуне и непотпуне метаморфозе
- објашњава значај пубертета и процесе који га прате, као и утицај хормона на њих
- објашњава начин цветања биљака и услове који су неопходни за цветање
- препознаје на конкретним примерима природну и вештачку селекцију
- препознаје на конкретним примерима одређене представнике рода Ното.

ВРЛО ДОБАР 4

- анализира на конкретном примеру промене које се јављају у пубертету
- објашњава начин формирања и сазревања плода, као и утицај биљних хормона на саме процесе
- објашњава значај мутација и адаптација у еволуцији
- разуме и објашњава основне разлике по којима се човек разликује од осталих припадника рода Ното.

ОДЛИЧАН 5

- повезује промене које се догађају организму током животног циклуса са активностима гена
- препознаје и анализира на конкретним примерима спољашње и унутрашње утицаје који су неопходни за процес цветања, плодношења и сазревања плода
- разуме како различити еволуциони механизми, међајући учесталост особина у популацијама, доводе до еволуције
- анализира процес еволуције човека током времена и промене које су се јављале.

НАСТАВНА ТЕМА: Живот у екосистему

ДОВОЉАН 2

- дефинише основне еколошке појмове (животна средина, станиште, животна заједница, популација, еколошка ниша, екосистем, биодиверзитет, биосфера).
- препознаје представнике екосистема у непосредном окружењу и одговорно се односи према њима.
- дефинише биодиверзитет.
- препознаје утицаје људског деловања на животну средину, основне мере заштите животне средине
- препознаје животне услове који владају у карактеристичним екосистемима Србије и најважније врсте које их насељавају; појмове ендемит, реликт, интродукција,
- препознаје основне последице развоја човечанства на природу (утицај киселих киша, озонских рупа, појачаног ефекта стаклене баште, глобалне климатске промене) и најважније врсте загађивања воде, ваздуха и земљишта
- препознаје основне процесе важне у заштити и очувању животне средине (рециклажу, компост) и у заштити биодиверзитета (национални паркови, природни резервати).
- препознаје процесе кружења материје и протицања енергије, ланце исхране
- препознаје обновљиве и необновљиве природне ресурсе.

ДОБАР 3

- разуме значење основних еколошких појмова (животна средина, станиште, животна заједница, популација, еколошка ниша, екосистем, биодиверзитет, биосфера).
- описује значај биодиверзитета и властите одговорности за његову заштиту.
- разуме значај мера заштите животне средине из аспекта одрживог развоја.
- зна основне односе међу члановима екосистема.
- зна типичне екосистеме у Србији.
- разуме и правилно именује одлике популације, биоценозе, екосистема, биома и биосфере; зна да у природи постоји кружење појединих супстанци (воде, угљеника, азота).
- препознаје различите биоме и зна њихов основни распоред на Земљи; уме да
- објасни појмове: макија, гарига, физичка суша, физиолошка суша;
- зна да наведе националне паркове Србије и зна шта су Црвене књиге.
- разуме утицај човека на биолошку разноврсност (нестанак врста, сеча шума, интензивна пољопривреда, отпад).
- разуме проблем демографске експанзије; уме да наведе обновљиве и необновљиве ресурсе.

ВРЛО ДОБАР 4

- описује основне односе међу члановима екосистема и објашњава како делови екосистема утичу једни на друге.
- увиђа значај циклуса кружења најважнијих елемената у екосистему.
- разликује типичне екосистеме и њихове најважније представнике у Србији (биодиверзитет Србије).
- успоставља везу између узрока и последица штетног дејства загађујућих супстанци на живи свет и животну средину.
- препознаје основне биоме и зна њихов основни распоред на Земљи; разуме и уме да објасни процес кружења материје и протицање енергије у екосистему.
- препознаје животне услове који владају у појединим екосистемима Европе и света и карактеристичне врсте које их насељавају;
- разуме значај природних добара у заштити природе (националних паркова, продних резервата, ботаничких башта, зоовертова)
- разуме последице загађивања воде, ваздуха и замљишта, као и значај очувања природних ресурса и уштеде енергије
- разуме концепт одрживог развоја и енергетску ефикасност.

ОДЛИЧАН 5

- уме да објасни преносе супстанце и енергије у екосистему, као и развој и еволуцију екосистема.
- процењује значај мера заштите, очувања и унапређивања животне средине и зна како може да их примени.
- повезује распоред биома на Земљи с чиниоцима који га одређују.
- разуме значај примене принципа одрживог развоја у свакодневном животу.
- разуме да се уз материјалне токове увек преноси и енергија и уме да објасни односе исхране у екосистему (аутотрофне, хетеротрофне, сапротрофне, ланце исхране и трофичке пирамиде);
- разуме просторну и временску организацију животних заједница и популација.
- предвиђа , на основу задатих услова, тип екосистема који у тим условима настаје.
- познаје механизме којима развој човечанства изазива промене у природи (утицај киселих киша, озонских рупа, појачање ефекта стаклене баште, глобалне климатске промене); уопштава, изводи закључке, чита графикон.
- разуме зашто се неограничен развој човечанства не може одржати у ограниченим условима целе планете.

**Наставница биологије
Јелена Стевановић**

ФИЗИКА

Критеријуми оцењивања за предмет

ФИЗИКА - ШЕСТИ РАЗРЕД

Ученици шестог разреда се из физике оцењују на три начина:

1. писмено,
2. усмено,
3. на основу активности на часу.

Усмено одговарање

Ученици увек треба да буду припремљени за усмени одговор. Могу бити испитивани сваког часа, с тим што имају право једном у току полугодишта на извињење и то пре почетка часа, уколико процене да нису спремни за одговарање. Извињење се не може искористити када наставник прозове ученика, већ искључиво пре. Оцена се уписује у дневник. Ученици могу поправљати своје усмене одговоре.

Контролне вежбе

Контролне вежбе изводиће се према унапред утврђеном плану који ће бити истакнут на сајту школе. Оцена се уписује у дневник.

Активност ученика

У активности ученика спадају кратки усмени одговори на часу приликом обнављања или обраде нове лекције, израда домаћих задатака, кратки пројекти, петнаестоминутне провере, израда цртежа и презентација, израда задатака на табли. Кроз ове активности се огледа однос према раду. Наставник може да оцени школску свеску ученика на крају полугодишта/школске године. Наставник оцењује: садржај свеске, уредност, цртеже, додатне текстове. Уколико ученик није понео школску свеску за час, наставник то евидентира, оцењује негативном оценом. Наставник сваки час прати активности ученика и благовремено бележи у своју педагошку свеску. На тај начин наставник формативно оцењује ученика. Целокупна активност ученика може бити изражена сумативном оценом у дневнику.

1. Усмена провера Наствна Тема/област	Оцена 5	Оцена 4	Оцена 3	Оцена 2	Оцена 1
КРЕТА ЊЕ	Зна шта је механичко кретање. Разликује путању од пређеног пута. Зна шта је брзина и како се израчунава. Уме да узрачуна средњу брзину. Зна да претвори брзину дату у јединицама km/h. у m/s и обрнуто, потпуно самостално.	Зна шта је механичко кретање. Разликује путању од пређеног пута. Зна шта је брзина и како се израчунава. Уме да узрачуна средњу брзину. Зна да претвори брзину дату у јединицама km/h. у m/s и обрнуто, уз малу помоћ.	Зна шта је механичко кретање. Разликује путању од пређеног пута. Зна шта је брзина и како се израчунава. Зна шта је средња брзина.	Зна шта је механичко кретање, шта је брзина и како се израчунава. Зна шта је средња брзина.	Ученик није савладао механичко кретање, не зна да дефинише брзину.
СИЛА	Зна шта је гравитациона сила. Зна шта су стални магнети и да тела могу бити позитивно или негативно наелектрисана. Ученик препознаје када је узајамно деловање између два тела привлачно, односно одбојно. Уме да препозна еластичну силу. Зна да је сила вектор. Уме да графички представи вектор задате силе.	Зна шта је гравитациона сила. Зна шта су стални магнети и да тела могу бити позитивно или негативно наелектрисана. Ученик препознаје када је узајамно деловање између два тела привлачно, односно одбојно. Уме да препозна еластичну силу. Зна да је сила вектор. Наставне садржаје повезује уз малу помоћ.	Зна шта је гравитациона, магнетна и електрична сила. Ученик разуме како различите силе делују.	Уме да наброји које силе постоје.	Ученик није савладао појам силе, као један од облика материје.
МЕРЕЊ Е	Користи одговарајуће аналогне уређаје за мерење, зна	Користи одговарајуће аналогне уређаје за мерење	Зна мерне јединице за дужину, масу, површину,	Зна мерне јединице за дужину, масу, површину, запремину и време.	Ученик није савладао мерне јединице за дужину, масу,

	<p>вредност најмањег подеока и зна да чита вредност измерене физичке величине.</p> <p>Зна мерне јединице за дужину, масу, површину, запремину и време. Мерне јединице претвара потпуно самостално.</p>	<p>и зна вредност најмањег подеока и зна да чита вредност измерене физичке величине.</p> <p>Зна мерне јединице за дужину, масу, површину, запремину и време. Мерне јединице претвара уз помоћ.</p>	<p>запремину и време.</p> <p>Мерне јединице претвара уз помоћ.</p>	<p>Мерне јединице не уме да претвара ни уз помоћ.</p>	<p>површину, запремину и време</p>
<p>МАСА И ГУСТИНА А</p>	<p>Зна да је маса мера инертности тела.</p> <p>Уме да наведе примере када тело показује особине инертности у стању мировања. Зна шта је густина тела, ознаку, формулу и јединице за густину.</p> <p>Зна како се одређује густина чврстих тела правилног и неправилног облика.</p>	<p>Зна да је маса мера инертности тела.</p> <p>Уме да наведе примере када тело показује особине инертности у стању мировања. Зна шта је густина тела, ознаку, формулу и јединице за густину.</p>	<p>Зна шта је густина тела, ознаку, формулу и јединице за густину. Уме да реши једноставне задатке.</p>	<p>Зна шта је густина тела, ознаку и формулу.</p>	<p>Ученик није савладао шта је густина тела, ознаку и формулу.</p>
<p>ПРИТИСАК К</p>	<p>Зна ознаку, формулу и јединицу за притисак. Уме да користи изведене јединице за притисак, уме да користи префиксе и претвара бројне вредности физичке величине једне у другу. Зна да чврста тела врше притисак на подлогу и да он зависи од тежине тела и додирне површине. Уме да изабере која од три идентична тела врши највећи</p>	<p>Зна ознаку, формулу и јединицу за притисак. Уме да користи изведене јединице за притисак, уме да користи префиксе и претвара бројне вредности физичке величине једне у другу. Зна да чврста тела врше притисак на подлогу и да он зависи од тежине тела и додирне површине. Зна шта је хидростатички притисак и како се</p>	<p>Зна ознаку, формулу и јединицу за притисак. Зна да чврста тела врше притисак на подлогу и да он зависи од тежине тела и додирне површине. Зна шта је хидростатички притисак.</p>	<p>Зна ознаку, формулу и јединицу за притисак. Зна шта је хидростатички притисак.</p>	<p>Ученик није савладао ознаку, формулу и јединицу за притисак. Не зна шта је хидростатички притисак.</p>

	притисак на подлогу. Зна шта је хидростатички притисак и како се израчунава. Решава рачунске задатке самостално.	израчунава. Решава лакше рачунске задатке.			
2. Писана провера	86% - 100%	70% - 85%	50% - 69%	30% - 49%	0% - 29%
3. Однос према раду	Ученик који остварује веома значајан напредак у савладавању програма предмета. Уз веома висок степен ангажовања и Одговорност и према раду.	Ученик који остварује значајан напредак у савладавању програма предмета. Уз висок степен ангажовања и одговорности према раду.	Ученик који остварује напредак у савладавању програма предмета. Уз ангажовање и Одговорност према раду.	Ученик који остварује минималан напредак у савладавању програма предмета. Уз минимално ангажовање и одговорност према раду.	Ученик треба да оствари минималан напредак у савладавању програма предмета. Уз минимално ангажовање и одговорност према раду.
4. Активност на часу	Ученик у потпуности савладао садржаје наставног предмета, показује изузетну самосталност у раду и висок степен активности и ангажовања током наставе.	Ученик у великој мери савладао садржаје наставног предмета, показује велику самосталност у раду, висок степен активности и ангажовања током наставе.	Ученик је у довољној мери савладао садржаје наставног предмета, већим делом показује самосталност у раду и ангажовања током наставе.	Ученик је у мањој мери савладао садржаје наставног предмета, понекад је самосталан у раду и показао је мањи степен активности и ангажовања током наставе.	Ученик треба да у мањој мери савлада садржаје наставног предмета, понекад да буде самосталан у раду и показује довољан степен активности и ангажовања током наставе.
5. Израда домаћих задатака	Ученик редовно ради домаће задатке.	Ученик скоро редовно ради домаће задатке.	Ученик често ради домаће задатке.	Ученик повремено ради домаће задатке.	Ученик ретко ради домаће задатке.

Критеријуми оцењивања за предмет

ФИЗИКА - СЕДМИ РАЗРЕД

Ученици седмог разреда се из физике оцењују на три начина:

1. писмено,
2. усмено,
3. на основу активности на часу.

Усмено одговарање

Ученици увек треба да буду припремљени за усмени одговор. Могу бити испитивани сваког часа, с тим што имају право једном у току полугодишта на извињење и то пре почетка часа, уколико процене да нису спремни за одговарање. Извињење се не може искористити када наставник прозове ученика, већ искључиво пре. Оцена се уписује у дневник. Ученици могу поправљати своје усмене одговоре.

Контролне вежбе

Контролне вежбе изводиће се према унапред утврђеном плану који ће бити истакнут на сајту школе. Оцена се уписује у дневник.

Активност ученика

У активности ученика спадају кратки усмени одговори на часу приликом обнављања или обраде нове лекције, израда домаћих задатака, кратки пројекти, петнаестоминутне провере, израда цртежа и презентација, израда задатака на табли. Кроз ове активности се огледа однос према раду. Наставник може да оцени школску свеску ученика на крају полугодишта/школске године. Наставник оцењује: садржај свеске, уредност, цртеже, додатне текстове. Уколико ученик није понео школску свеску за час, наставник то евидентира, оцењује негативном оценом. Наставник сваки час прати активности ученика и благовремено бележи у своју педагошку свеску. На тај начин наставник формативно оцењује ученика. Целокупна активност ученика може бити изражена сумативном оценом у дневнику.

1. Усмена провера Наствна тема/област	Оцена 5	Оцена 4	Оцена 3	Оцена 2	Оцена 1
КРЕТАЊЕ И СИЛА	Зна ознаку и јединицу за силу и убрзање. Зна да су сила и убрзање векторске величине и какав је однос вектора силе, убрзања и брзине при убрзаном, а какав при успореном кретању. Зна да је непроменљивост брзине одлика равномерног кретања, а да се под дејством силе тело креће променљиво. Зна да се променљива кретања деле на убрзана и успорена, наводи примере из живота који илуструју та кретања. Зна да се при убрзаном кретању брзина теле повећава, а при успореном смањује. Формуле које та кретања деле на убрзана и успорена, наводи примере из живота који илуструју та кретања. Зна да се при убрзаном кретању брзина теле повећава, а при успореном смањује. Формуле које та	Зна ознаку и јединицу за силу и убрзање. Зна да су сила и убрзање векторске величине и какав је однос вектора силе, убрзања и брзине при убрзаном, а какав при успореном кретању. Зна да је непроменљивост брзине одлика равномерног кретања, а да се под дејством силе тело креће променљиво. Зна да се променљива кретања деле на убрзана и успорена. Зна да се при убрзаном кретању брзина теле повећава, а при успореном смањује. Формуле које та кретања описују пише самостално. Препознаје врсту кретања када се је дат график брзине тела и уме да нацрта график брзине при убрзаном и успореном кретању. Зна други Њутнов закон. Познаје	Зна ознаку и јединицу за силу и убрзање. Зна да је непроменљивост брзине одлика равномерног кретања, а да се под дејством силе тело креће променљиво. Зна да се променљива кретања деле на убрзана и успорена наводи примере из живота који илуструју та кретања. Зна да се при убрзаном кретању брзина теле повећава, а при успореном смањује. Формуле које та кретања описују пише уз помоћ наставника. Зна други Њутнов закон. Познаје трећи Њутнов закон и уме да наведе примере који илуструју тај закон.	Препознаје ознаку и јединицу за силу и убрзање. Зна да је непроменљивост брзине одлика равномерног кретања, а да се под дејством силе тело креће променљиво. Зна да се променљива кретања дела на убрзана и успорена наводи примере из живота који илуструју та кретања. Формуле које та кретања описују пише уз помоћ наставника. Зна други Њутнов закон. Познаје трећи Њутнов закон и уме да наведе примере уз помоћ наставника.	Не уме да препозна ознаку и јединицу за силу и убрзање. Не зна Њутнове законе механике. Не зна да је непроменљивост брзине одлика равномерног кретања. Не зна поделу кретања. Не зна формуле, ни Њутнове законе.

	кретања описују пише самостално. Зна				
--	--	--	--	--	--

	<p>да користи везу између брзине и убрзања, као и пређеног пута, брзине и убрзања код убрзаног и успореног кретања. Препознаје врсту кретања када се је дат график брзине тела и уме да нацрта график брзине при убрзаном и успореном кретању. Зна други Њутнов закон. Познаје трећи Њутнов закон и уме да наведе примере који илуструју тај закон као и шта је реактивно кретање.</p>	<p>трећи Њутнов закон и уме да наведе примере који илуструју тај закон као и шта је реактивно кретање.</p>			
<p>КРЕТАЊ Е ТЕЛА ПОД</p>	<p>Зна да су сила и убрзање векторске величине и какав је однос вектора силе, убрзања и брзине при убрзаном, а какав при успореном кретању. Зна да је непроменљивост брзине одлика</p>	<p>Зна да су сила и убрзање векторске величине и какав је однос вектора силе, убрзања и брзине при убрзаном, а какав при успореном кретању. Зна да се променљива кретања деле на убрзана и успорена, наводи</p>	<p>Зна ознаку и јединицу за силу и убрзање. Зна да се променљива кретања деле на убрзана и успорена. Зна да се при убрзаном кретању брзина тела повећава, а при успореном смањује.</p>	<p>Препознаје ознаку и јединицу за силу и убрзање. Зна да се променљива кретања деле на убрзана и успорена. Формуле које та кретања описују пише уз помоћ наставника. Зна</p>	<p>Ученик није савладао појам силе и убрзања. Не зна поделу променљивих кретања. Не зна формуле које та кретања описују. Не препознаје Њутнове законе.</p>

<p>ДЕЈСТВО М СИЛЕ ТЕЖЕ. СИЛЕ ТРЕЊА</p>	<p>равномерног кретања, а да се под дејством силе тело креће променљиво. Зна</p> <p>да се променљива кретања деле на убрзана и успорена, наводи примере из живота који илуструју та кретања.</p> <p>Формуле пише</p>	<p>примере из живота који илуструју та кретања. Зна да се при убрзаном кретању брзина теле повећава, а при успореном</p>	<p>Формуле које та кретања описују пише самостално. Познаје Њутнове законе и уме да наведе</p>	<p>други Њутнов закон. Препознаје трећи Њутнов закон.</p>	
--	--	--	--	---	--

	самостално. Препознаје врсту кретања када је дат график брзине тела и уме да нацрта график брзине при убрзаном и успореном кретању. Зна Њутнов законе механике и уме да их примени на рачунским задацима.	смањује. Формуле које та кретања описују пише самостално. Препознаје врсту кретања када се је дат график брзине тела. Зна Њутнов законе механике.	примере који илуструју тај закон.		
РАВНОТЕЖА ТЕЛА	Зна када је тело у равнотежи и како ће се тело понашати када на њега делује више сила истог правца. Уме да слаже и разлаже силе и да израчуна резултатујућу силу или једну од компонената. Зна да је услов равнотеже полуге једнакост момената сила у односу на тачку ослонца и познаје принцип рада ваге, кантара, ручних колица, маказа, клешта уме добро познаје принцип рада ваге, кантара, ручних колица, маказа, клешта уме квантитативно	Зна када је тело у равнотежи и како ће се тело понашати када на њега делује више сила истог правца. Зна да је услов равнотеже полуге једнакост момената сила у односу на тачку ослонца и познаје принцип рада ваге, кантара, ручних колица, маказа, клешта. Зна да се сила потиска јавља када је тело уроњено у течност и зна да одреди правац	Зна када је тело у равнотежи и познаје принцип рада полуге. Препознаје када је полуга у равнотежи и уме да примени услов равнотеже. Зна да маказе, клешта и ноктарица користе принцип рада полуге. Препознаје силу потиска у случајевима пливања тела и препознаје правац и смер деловања ове	Препознаје када је тело у равнотежи и зна за шта служи полуга и шта би у пракси могло да се употреби као полуга. Зна да маказе, клешта и ноктарица користе принцип полуге. Препознаје силу потиска при урањању чврстих тела у воду и зна да наведе која тела пливају, а која тону у води. Не успева самостално да реши ни најједноставније задатке. Не повезује наставне садржаје.	Ученик није савладао појам равнотеже и полуге. Не препознаје силу потиска при урањању чврстих тела у воду и не зна да наведе која тела пливају, а која тону у води. Не успева самостално да реши ни најједноставније задатке. Не повезује наставне садржаје.

<p>да одреди која сила даје највећи, односно најмањи момент у односу на тачку ослонца и да израчуна моменте силе код полуге. Зна да се сила потиска јавља када је тело</p>	<p>и смер силе потиска. Зна да је потисак последица разлике хидростатичких притисака на доњу и горњу површину тела. На основу података о густини средине</p>	<p>силе. На основу густине течности које се не мешају, зна која ће течност бити одозго, а која одоздо. Зна када тело плива, лебди и тоне. Самостално</p>	<p>наставника повезује наставне садржаје.</p>	
--	--	--	---	--

	<p>урођено у течност и зна да одреди правац и смер силе потиска. На основу података о густини средине и тела урођеног у њу, уме да закључи да ли ће тело пливати или тонути, као и који део запремине тела ће бити изнад, а колики испод површине течности. Самостално решава задатке средње тежине. Самостално и успешно повезује наставне садржаје.</p>	<p>и тела урођеног у њу, уме да закључи да ли ће тело пливати или тонути. Решава задатке средње тежине. Уз малу помоћ успешно повезује наставне садржаје.</p>	<p>решава једноставније задатке. Углавном успешно повезује наставне садржаје.</p>		
<p>МЕХАНИЧКИ РАД И ЕНЕРГИЈА, СНАГА</p>	<p>Зна ознаку и јединицу за рад и енергију. Зна да сила врши рад само ако помера тело и знам чему је једнак рад силе. Зна да ако сила делује под неким углом у односу на правац померања тела,</p>	<p>Зна ознаку и јединицу за рад и енергију. Зна да сила врши рад само ако помера тело и зна чему је једнак рад силе. Зна да рад и енергија имају исту јединицу, и препознаје везу између рада и енергије.</p>	<p>Зна ознаку и јединицу за рад и енергију. Зна да сила врши рад само ако помера тело и зна чему је једнак рад силе. Зна да рад и енергија имају исту јединицу, и препознаје везу између</p>	<p>Препознаје ознаку и јединицу за рад и енергију. Зна да сила врши рад само ако помера тело. Зна да рад и енергија имају исту јединицу, али не препознаје везу између рада и енергије. Препознаје различите видове енергије. Зна да</p>	<p>Ученик није савладао појам рада и енергије. Не препознаје различите видове енергије. Не зна да тело може да има кинетичку и потенцијалну енергију, да је прва енергија кретања, а друга енергија</p>

<p>мора да разложи ту силу, да би нашао њен рад. Зна да рад и енергија имају исту јединицу, и препознаје везу између рада и енергије. Уме да</p>	<p>Препознаје различите видове енергије. Зна када тело има механичку енергију, кинетичку услед кретања тела и</p>	<p>рада и енергије. Зна када тело има механичку енергију, кинетичку услед кретања тела и да она зависи од</p>	<p>тело може да има кинетичку и потенцијалну енергију, да је прва енергија кретања, а друга енергија положаја.</p>	<p>положаја.</p>
--	---	---	--	------------------

	<p>преко основних јединица SI система напише J као јединицу за рад. Препознаје различите видове енергије. Зна када тело има механичку енергију, кинетичку услед кретања тела и да она зависи од брзине тела, а потенцијалну када се тело налази на некој висини. Зна да кинетичка енергија тела зависи од квадрата његове брзине. Зна да потенцијална енергија може да буде позитивна, негативна и једнака нули.Разуме да при слободном паду потенцијална енергија тела прелази у кинетичку и обрнуто, при хицу навише, тако да њихов збир остаје сталан. Зна како се променом брзине мења кинетичка енергија,</p>	<p>да она зависи од брзине тела, а потенцијалну када се налази на некој висини. Зна да потенцијална енергија може да буде позитивна, негативна и једнака нули.Разуме да при слободном паду потенцијална енергија тела прелази у кинетичку и обрнуто, при хицу навише, тако да њихов збир остаје сталан. Зна како се променом брзине мења кинетичка енергија, односно како се променом висине мења потенцијална енергија тела.</p>	<p>брзине тела, а потенцијалну када се налази на некој висини. Зна да потенцијална енергија може да буде позитивна, негативна и једнака нули.</p>		
--	--	---	---	--	--

	односно како се променом висине мења потенцијална енергија тела.				
ТОПЛОТН Е	Зна да се тело може наћи у три	Зна да се тело	Зна да се тело	Зна да се тело	Ученик није савладао

<p>ПОЈАВЕ</p>	<p>агрегатна стања. Зна особине агрегатних стања, да су везе између молекула најјаче у чврстом стању, слабије у течном стању, а најслабије у гасовитом агрегатном стању. Уме да именује одговарајуће фазне прелазе. Зна шта су топљење, испаравање, кондензација и очвршћавање. Ако је позната температура тела и температуре топљења и кључања, зна да одреди у ком се агрегатном стању налази тело. Зна да тело на тачно одређеној температури мења своје агрегатно стање. Зна температуре мржњења и кључања воде у степенима Целзијуса. Зна како ради термометар. Зна да трење може да доведе до промене температуре тела.</p>	<p>може наћи у три агрегатна стања. Зна особине агрегатних стања и уме да именује одговарајуће фазне прелазе. Зна шта су топљење, испаравање, кондензација и очвршћавање. Ако је позната температура тела и температуре топљења и кључања, зна да одреди у ком се агрегатном стању налази тело. Зна температуре мржњења и кључања воде у степенима Целзијуса. Познаје принцип рада термометра. Зна да трење може да доведе до промене температуре тела.</p>	<p>може наћи у три агрегатна стања. Зна да се прелазак из чврстог у течно стање назива топљење, а из течног у гасовито стање испаравање. Зна да тело на тачно одређеној температури и мења своје агрегатно стање. Зна температуре мржњења и кључања воде у степенима Целзијуса. Зна да трење може да доведе до промене температуре тела.</p>	<p>може наћи у три агрегатна стања. Зна да тело на тачно одређеној температури мења своје агрегатно стање. Зна температуре мржњења и кључања воде у степенима Целзијуса. Препознаје да трење може да доведе до промене температуре тела, на пример да тестерисање дрвета може да загреје дрво и тестеру.</p>	<p>агрегатна стања, не разуме појам температуре тела, ни мерне јединице за температуру. Не зна да објасни појам трења.</p>
<p>2.Писана провера</p>	<p>86% - 100%</p>	<p>70% - 85%</p>	<p>50% - 69%</p>	<p>30%- 49%</p>	<p>0% - 29%</p>
	<p>Ученик који остварује веома</p>	<p>Ученик који остварује значајан</p>	<p>Ученик који остварује</p>	<p>Ученик који остварује</p>	<p>Ученик треба да оствари</p>

3. Однос према раду	значајан напредак у савладавању програма предмета. Уз	напредак у савладавању програма предмета. Уз	напредак у савладавању програма предмета. Уз	минималан напредак у савладавању програма предмета.	минималан напредак у савладавању програма
	веома висок степен ангажовања и одговорности	висок степен ангажовања и одговорности према раду.	ангажовање и одговорност према раду.	Уз минимално ангажовање и одговорност према раду.	предмета. Уз минимално ангажовање и одговорност

	према раду.				према раду.
4. Активност на часу	Ученик у потпуности савладао садржаје наставног предмета, показује изузетну самосталност у раду и висок степен активности и ангажовања током наставе.	Ученик у великој мери савладао садржаје наставног предмета, показује велику самосталност у раду, висок степен активности и ангажовања током наставе.	Ученик је у довољној мери савладао садржаје наставног предмета, већим делом показује самосталност у раду и ангажовања током наставе.	Ученик је у мањој мери савладао садржаје наставног предмета, понекад је самосталан у раду и показао је мањи степен активности и ангажовања током наставе.	Ученик треба да у мањој мери савлада садржаје наставног предмета, понекад да буде самосталан у раду и покаже довољан степен активности и ангажовања током наставе.
5. Израда домаћих задатака	Ученик редовно ради домаће задатке.	Ученик скоро редовно ради домаће задатке.	Ученик често ради домаће задатке.	Ученик повремено ради домаће задатке.	Ученик ретко ради домаће задатке.

Критеријуми оцењивања за предмет

ФИЗИКА - ОСМИ РАЗРЕД

Ученици осмог разреда се из физике оцењују на три начина:

1. писмено,
2. усмено,
3. на основу активности на часу.

Усмено одговарање

Ученици увек треба да буду припремљени за усмени одговор. Могу бити испитивани сваког часа, с тим што имају право једном у току полугодишта на извињење и то пре почетка часа, уколико процене да нису спремни за одговарање. Извињење се не може искористити када наставник прозове ученика, већ искључиво пре. Оцена се уписује у дневник. Ученици могу поправљати своје усмене одговоре.

Контролне вежбе

Контролне вежбе изводиће се према унапред утврђеном плану који ће бити истакнут на сајту школе. Оцена се уписује у дневник.

Активност ученика

У активности ученика спадају кратки усмени одговори на часу приликом обнављања или обраде нове лекције, израда домаћих задатака, кратки пројекти, петнаестоминутне провере, израда цртежа и презентација, израда задатака на табли. Кроз ове активности се огледа однос према раду. Наставник може да оцени школску свеску ученика на крају полугодишта/школске године. Наставник оцењује: садржај свеске, уредност, цртеже, додатне текстове. Уколико ученик није понео школску свеску за час, наставник то евидентира, оцењује негативном оценом. Наставник сваки час прати активности ученика и благовремено бележи у своју педагошку свеску. На тај начин наставник формативно оцењује ученика. Целокупна активност ученика може бити изражена сумативном оценом у дневнику.

1. Усмена провера Наствна тема/област	Оцена 5	Оцена 4	Оцена 3	Оцена 2	Оцена 1
ОСЦИЛАТО РНО И ТАЛАСНО КРЕТАЊЕ	<p>Зна шта је периодично кретање и наводи примере периодичних кретања. Зна да је осцилаторно кретање периодично кретање око равнотежног положаја. Прави разлику између периодичног и осцилаторног кретања. Користи основне појмове који описују осцилаторно кретање. Зна везе основних величина које описују осцилаторно кретање. Уме да квалитативно одреди односе између периода осциловања, фреквенције и</p>	<p>Зна шта је периодично кретање и наводи примере периодичних кретања. Зна да је осцилаторно кретање периодично кретање око равнотежног положаја. Прави разлику између периодичног и осцилаторног кретања. Уме да препозна основне појмове који описују осцилаторно кретање. Зна везе основних величина које описују осцилаторно кретање. Уме да уочи карактеристичне положаје при осцилаторном кретању клатна.</p>	<p>Зна да наведе која су то кретања периодична а кретања и да дефинише осцилаторно кретање. Уме да препозна основне појмове који описују осцилаторно кретање. На пример, зна шта је равнотежни положај, шта је период осциловања. Зна које врсте таласа постоје: попречни и уздужни и кроз које се средине који простиру. Зна да је звук све што чујемо и шта је извор звука. Зна да доњу и горњу границу чујности. Зна шта</p>	<p>Зна да наведе која су кретања периодична и да је осцилаторно кретање периодично кретање. Препознаје таласна кретања и зна како се на мирној површини воде могу изазвати таласи. Зна да је звук све што чујемо и на које се начине може произвести звук. Зна да је доња граница чујности 20Hz, а горња 20000Hz и да се област преко ове горње границе зове ултразвук и за шта се ултразвук користи.</p>	<p>Ученик није савладао појам периодичног и таласног кретања. Не зна основне појмове који описују звук.</p>

	броја осцилација код осцилатора. Уме да озрачуна вредност периода и фреквенције ако су дати број осцилација и време, као и да повеже директно период и	Уме да одреди равнотежни и амплитудске положаје, као и да упореди брзине тела у различитим положајима.. Зна шта је звук и како се простира кроз све материјалне средине. Уме да	је ултразвук и инфразвук. Зна да се звук у ваздуху простира брзином 340m/s и да су надзвучне брзине брзине веће од ове. Зна да се брзина		
--	--	---	--	--	--

	фреквенцију. Уме да очукари карактеристичне положаје при осцилаторном кретању клатна. Уме да наведе различите осцилаторе који производе звук. Зна да се звук на простира кроз вакуум.	наведе различите осцилаторе који производе звук. Зна да се звук на простира кроз вакуум.	звук повећава са повећањем густине средине.		
--	---	--	---	--	--

	Зна да светлост представља електромагнетни талас који може да се простира и кроз вакуум, и да је при томе та брзина простирања увек иста и да означи 300000km/s. Зна да се ништа не може кретати брзином већом од ове. Зна да се са повећањем густине провидне	Зна да светлост представља електромагнетни талас који може да се простира и кроз вакуум, и да је при томе та брзина простирања увек иста и да означи 300000km/s. Зна да се ништа не може кретати брзином већом од ове. Зна да се са повећањем густине провидне средине брзина	Зна да је светлост све што видимо, да спада у електромагнетне таласе, да се простира кроз све провидне средине и кроз вакуум, и да је при томе та брзина простирања увек иста и да означи 300000km/s. Знају да се ништа не може кретати брзином	Зна да је светлост све што видимо, да спада у електромагнетне таласе, да се простира кроз све провидне средине и кроз вакуум. Препознаје да је то што видимо свој одраз у огледалу последица одбијања светлости. На примеру оловке	Ученик није савладао појам светлости и њене особине. Не препознаје оптичке инструменте. Не препознаје законе одбијања и преламања светлости.
--	--	---	---	--	--

<p>СВЕТЛОСН Е ПОЈАВЕ</p>	<p>средине брзина светлости смањује и да због те разлике у брзини светлости у различитим срединама долази до преламања светлости. Разуме да је тело, које није самосветлеће, видљиво само ако светлосни зраци падају прво на тело, одбијају се од њега и долазе до ока посматрача.. Зна да је положај лика предмета у води померен у</p>	<p>светлости смањује. Зна закон одбијања светлости. Зна да је положај лика предмета у води померен у односу на стварни положај предмета због преламања светлости. Зна да се светлост прелама при преласку из једне у другу средину. Зна да се светлост прелама кроз прозорско стакло и кроз сочива. Зна да лупа прелама светлост и да је због те особине користимо за</p>	<p>већом од ове. Зна да је то што видимо свој одраз у огледалу последица одбијања светлости и искуствено зна какав се лик при томе формира Зна да се светлост прелама при преласку из једне у другу средину. Зна да се светлост прелама кроз стакло и сочива.</p>	<p>стављене у чашу са водом препознај е појаву преламања светлости. Препознаје лупу као инструмент за увеличавање лика.</p>	
----------------------------------	---	---	--	--	--

	<p>односу на стварни положај предмета због преламања светлости. Зна да се светлост прелама при преласку из једне у другу средину. Зна да се светлост прелама кроз прозорско стакло и кроз сочива. Зна да лупа прелама светлост и да је због те особине користимо за</p>	<p>увечање лика.</p>			
--	---	----------------------	--	--	--

	увећање лика.				
ЕЛЕКТРИЧ НО ПОЉЕ	Зна смер деловања електростатич ке силе, зна да тела могу бити позитивно и негативно наелектрисана и да се електрично деловање преноси путем електричног поља. наелектрисавањ у тела не ствара наелектрисује, већ да електрони прелазе са једног тела на друго. Зна када је узајамно деловање између два тела привлачно, а када одбојно. Уме да објасни појаву електростатичке индукције. Уме да објасни шта се дешава када у контакт дођу тела са једнаким количинама	Зна смер деловања електростатич ке силе, зна да тела могу бити позитивно и негативно наелектрисана и да се електрично деловање преноси путем електричног поља. Зна да је тело позитивно наелектрисано ако има мањак електрона, а негативно ако има вишак електрона и да се при наелектрисувању тела не ствара наелектрисује, већ да електрони прелазе са једног тела на друго. Зна када је узајамно деловање између два тела привлачно, а када одбојно. Зна шта је напон и да је Волт јединица за напон и да је	Зна смер деловања електростатич ке силе, зна да тела могу бити позитивно и негативно наелектрисана. Зна да је тело позитивно наелектрисано ако има мањак електрона, а негативно ако има вишак електрона. Зна када је узајамно деловање између два тела привлачно, а када одбојно. Поред тога што препознаје смер интеракције, уме да препозна да ће интеракција бити највећа у случају када су наелектрисана тела најближа. Зна да је волт јединица за напон и да је напон у нашој	Уме да препозна смер деловања електростатич ке силе, зна да тела могу бити позитивно и негативно наелектрисана. На основу тога препознаје када је узајамно деловање између два тела привлачно, а када одбојно. Поред тога што препознаје смер интеракције, уме да препозна да ће интеракција бити највећа у случају када су наелектрисана тела најближа.	Ученик није савладао појам електростатичке силе. не разликује када су тела наелектрисана, а када намагнетисана
	позитивног и негативног наелектрисује, као и када једно од њих има више позитивног или	напон у нашој мрежи 220V.	мрежи 220V.		

	негативног наелектрисања у односу на друго. Зна шта је напон и да је волт јединица за напон и да је напон у нашој мрежи 220V.				
ЕЛЕКТРИЧ НА СТРУЈА	<p>Зна да струја може да тече само кроз проводне материјале. Разликује електричне проводнике, полупроводнике и изолаторе. Зна да метали, водени раствори неких супстанци, као и гасови при одређеним условима, могу да проводе електричну струју. Зна називе основних елемената електричног кола. Зна називе основних елемената електричног кола. Зна да се за повећање напона користи редна веза извора електромоторне</p>	<p>Зна да струја може да тече само кроз проводне материјале. Разликује електричне проводнике и изолаторе. Зна да метали, водени раствори неких супстанци, као и гасови при одређеним условима, могу да затворе електрично коло, тј. да проводе електричну струју. Зна називе основних елемената електричног кола. Зна називе основних елемената електричног кола и зна да их препозна у простом колу. Зна да се за повећање напона користи редна веза извора</p>	<p>Зна да струја може да тече само кроз проводне материјале. Разликује електричне проводнике и изолаторе. Зна да метали, водени раствори неких супстанци, као и гасови при одређеним условима, могу да затворе електрично коло, тј. да проводе електричну струју. Зна називе основних елемената електричног кола (извор, отпорник, прекидач и проводник) и зна да их препозна у простом колу.</p>	<p>Препознаје да струја може да тече само кроз проводне материјале: на пример, да би струја протекла кроз неку течност, она мора да буде проводна, или: отворено струјно коло се може затворити металним новчићем, али не може гумицом. Препознаје који су материјали проводници, а који изолатори, уме да наведе неке од њих.</p>	<p>Ученик није савладао појам електричне струје. Не уме да наброји делове простог струјног кола. Не зна које супстанце проводе струју. Не зна омов закон за део кола.</p>

	силе. Зна да је у случају паралелне везе напон једнак напону појединачног елемента. Уме	електромоторне силе. Уме да израчуна отпор, јачину струје или напон ако су му познате друге две величине			
--	---	--	--	--	--

	<p>да израчуна отпор, јачину струје или напон ако су му познате друге две величине користећи Омов закон за део кола $I=U/R$. Зна да електрична струја има и топлотне ефекте. Разуме појмове енергије и снаге електричне струје. Зна да је потрошња електричне енергије једнака производу снаге и времена његовог коришћења, што се изражава у киловат-часовима. Уме да препозна да се у уређајима и процесима у којима постоји механичко кретање електрична енергија троши на механички рад. Зна да се две отпорности у колу могу повезати редно или паралелно, поред тога зна да се амперметар у коло везује редно, а волтметар</p>	<p>користећи образац $I=U/R$ Зна да електрична струја има и топлотне ефекте, на пример да се може користити за грејање. Разуме појмове енергије и снаге електричне струје. Зна да се електрични уређаји карактеришу електричном снагом која је најчешће исказана у киловатима. Зна да је потрошња електричне енергије једнака производу снаге уређеје и времена његовог коришћења, што се изражава у киловат-часовима.</p>			
--	---	---	--	--	--

	паралелно.				
МАГНЕТН О ПОЉЕ	Зна да стални магнети имају два пола. На основу тога препознаје када је узајамно деловање	Зна да стални магнети имају два пола. На основу тога препознаје када је узајамно деловање између тела привлачно,	Зна да стални магнети имају два пола. На основу тога препознаје када је узајамно деловање	Зна да стални магнети имају два пола, северни и јужни. На основу тога препознаје када је узајамно	Ученик није савладао појам магнетизма и магнета, не уме да наброји полове магнета, нит зна закон о узајамном деловању

	<p>између тела</p> <p>привлачно, односно одбојно. Уме да препозна да ће интеракција бити највећа у случају када су магнети међусобно најближи. Зна да Земља има магнетно поље и да оно потиче из спољашњег омотача језгра. Зна да магнетно поље постоји и око проводника са струјом и да се калем кроз који протиче струја понаша као шипкасти магнет. Зна да се магнетно деловање преноси путем магнетног поља и да је јединица за магнетну индукцију, која јарактерише магнетно поље у свакој тачки добила име по Николи Тесли. Зна да су полови на крајевима калема и да по престанку протицања електричне</p>	<p>односно одбојно.</p> <p>Уме да препозна да ће интеракција бити највећа у случају када су магнети међусобно најближи. Зна да Земља има магнетно поље и да оно потиче из спољашњег омотача језгра. Зна да магнетно поље постоји и око проводника са струјом и да се калем кроз којим протиче струја понаша као шипкасти магнет. Зна да су полови на крајевима калема и да по престанку протицања електричне струје калем губи магнетна својства. Зна да је ово принцип рада електромагнета.</p>	<p>између тела</p> <p>привлачно, односно одбојно. Уме да препозна да ће интеракција бити највећа у случају када су магнети међусобно најближи. Препознаје да се калем кроз који протиче струја понаша као шипкасти магнет. Зна да су полови на крајевима калема и да по престанку протицања електричне струје калем губи магнетна својства.</p>	<p>деловање</p> <p>између тела привлачно, односно одбојно. Уме да препозна да ће интеракција бити највећа у случају када су магнети међусобно најближи.</p>	<p>магнетних полова.</p>
--	---	--	---	---	------------------------------

	струје калем губи магнетна својства. Зна да је ово принцип рада електроманета и да електромагнети показују магнетне особине само док кроз калем				
--	---	--	--	--	--

	протиче струја.				
ЕЛЕМЕНТИ АТОМСКЕ И НУКЛЕАРНЕ ФИЗИКЕ	Зна који су делови атома, да је језгро позитивно наелектрисано, да се у њему налазе протони као позитивне честице и неутрони као неутралне честице, а да се у електронском омотачу налазе електрони као негативно наелектрисане честице и да је атом као целина електронеутралан. Зна шта је редни, а шта масени број хемијскиг елемента. Зна шта је природна радиоактивност и на периодном систему елемената уме да пронађе хемијске елементе који су радиоактивни. Уме да наведе врсте радиоактивних	Зна из који су делови атома, да је језгро позитивно наелектрисано, да се у њему налазе протони као позитивне честице и неутрони као неутралне честице, а да се у електронском омотачу налазе електрони као негативно наелектрисане честице и да је атом као целина електронеутралан. Зна шта је редни, а шта масени бриј хемијскиг елемента. Зна шта је природна радиоактивност и на периодном систему елемената уме да пронађе хемијске елементе који су радиоактивни. Уме да наведе врсте радиоактивних распада, као и честице које се при томе	Зна да су атоми основа грађе супстанце. Зна да су делови атома атомско језгро и електронски омотач, да се у језгру налазе протони и неутрони, а у електронском омотачу електрони. Зна шта је природна радиоактивност и на периодном систему елемената уме да пронађе хемијске елементе који су радиоактивни. Зна да је фисија цепање језгара тежих елемената, а фузија спајање језгара лакших елемената у теже и да се при оба процеса ослобађа велика	Препознаје атоме и молекуле као основу грађе супстанце. Препознаје делове атома језгро и електронски омотач. Зна да је фисија цепање језгара тежих елемената, а фузија спајање језгара лакших елемената у теже.	Ученик није савладао структуру атома, не зна шта је масени, а шта атомски број. Не зна шта је радиоактивност. У периодном систему елемената не уме да пронађе хемијске елементе који су радиоактивни. Не зна појам фисије и фузије.

	<p>распада, као и честице које се при томе ослобађају, као и како се мењају редни и масени број при радиоактивним распадима. Зна да је фисија цепање језгара тежих елемената, а фузија спајање језгара лакших елемената у теже и да се при оба процеса ослобађа велика количина енергије. Зна шта је ланчана нуклеарна реакција и на који начин може да се исконтролише. Зна</p>	<p>ослобађају. Зна да је фисија цепање језгара тежих елемената, а фузија спајање језгара лакших елемената у теже и да се при оба процеса ослобађа велика количина енергије.</p>	<p>количина енергије.</p>		
--	--	---	---------------------------	--	--

	<p>на ком принципу ради атомска, а на ком термонуклеарна бомба.</p>				
2.Писана провера	86% - 100%	70% - 85%	50% - 69%	30%- 49%	0% - 29%
3. Однос према раду	<p>Ученик који остварује веома значајан напредак у савладавању програма предмета. Уз веома висок степен ангажовања и одговорности према раду.</p>	<p>Ученик који остварује значајан напредак у савладавању програма предмета. Уз висок степен ангажовања и одговорности према раду.</p>	<p>Ученик који остварује напредак у савладавању програма предмета. Уз ангажовање и одговорност према раду.</p>	<p>Ученик који остварује минималан напредак у савладавању програма предмета. Уз минимално ангажовање и одговорност према раду.</p>	<p>Ученик треба да оствари минималан напредак у савладавању програма предмета. Уз минимално ангажовање и одговорност према раду.</p>
	<p>Ученик у потпуности савладао садржаје наставног предмета, показује</p>	<p>Ученик у великој мери савладао садржаје наставног предмета, показује велику</p>	<p>Ученик је у довољној мери савладао садржаје наставног предмета, већим</p>	<p>Ученик је у мањој мери савладао садржаје наставног предмета, понекад</p>	<p>Ученик треба да у мањој мери савлада садржаје наставног предмета, понекад</p>

4. Активност на часу	изузетну самосталност у раду и висок степен активности и ангажовања током наставе.	самосталност у раду, висок степен активности и ангажовања током наставе.	делом показује самосталност у раду и ангажовања током наставе.	је самосталан у раду и показао је мањи степен активности и ангажовања током наставе.	да буде самосталан у раду и покаже довољан степен активности и ангажовања током наставе.
5. Израд а домаћ их задатака	Ученик редовно ради домаће задатке.	Ученик скоро редовно ради домаће задатке.	Ученик често ради домаће задатке.	Ученик повремено ради домаће задатке.	Ученик ретко ради домаће задатке.

Предметни наставници:

Данијела Марковић,

Бранислав Коларић

ХЕМИЈА

ОЦЕЊИВАЊЕ УЧЕНИКА ИЗ ПРЕДМЕТА ХЕМИЈА

Врста, ниво и обим знања и ангажовање ученика оцењују се тако да оцену:

- ✓ **одличан (5)** добија ученик који у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; лако логички повезује чињенице и појмове; самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања;
- ✓ **врло добар (4)** добија ученик који у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања;
- ✓ **добар (3)** добија ученик који у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; у довољној мери критички расуђује; показује делимични степен активности и ангажовања;
- ✓ **довољан (2)** добија ученик чија су знања, која је остварио, на нивоу репродукције, уз минималну примену; у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; показује мањи степен активности и ангажовања;
- ✓ **недовољан (1)** добија ученик чија знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; не изводи закључке који се заснивају на подацима; критички не расуђује; не показује интересовање за учешће у активностима, нити ангажовање.

Закључна оцена:

- ✓ утврђује се на крају првог и другог полугодишта, на основу свих појединачних оцена које су унете у дневник од почетка школске године;
- ✓ закључна оцена не може да буде већа од највеће појединачне оцене уписане у дневник, добијене било којом техником провере знања, а не може бити мања од аритметичке средине свих појединачних оцена;
- ✓ закључна оцена на полугодишту не узима се у обзир приликом утврђивања аритметичке средине на крају другог полугодишта.

ОСНОВНИ НИВО

ОПШТА ХЕМИЈА

У области општа хемија ученик зна:

- ✓ да прави разлику између елемената, једињења и смеша из свакодневног живота на основу њихове сложености;
- ✓ о практичној примени елемената, једињења и смеша из сопственог окружења на основу њихових практичних својстава;
- ✓ на основу којих својстава супстанце могу да се разликују, којим врстама промена супстанце подлежу као и да се при променама укупна маса супстанце не мења;
- ✓ да су чисте супстанце изграђене од атома, молекула и јона, и да се те честице међусобно разликују по наелектрисању и сложености грађе;
- ✓ тип хемијске везе у молекулима елемената, ковалентним и јонским једињењима;
- ✓ описно (квалитативно) значење симбола најважнијих хемијских елемената, хемијских формула најважнијих представника класа неорганских и органских једињења и описно (квалитативно) значење хемијских једначина реакција оксидације;
- ✓ шта су раствори, како настају и примере раствора у свакодневном животу.

НЕОРГАНСКА ХЕМИЈА

У области неорганске хемије ученик зна:

- ✓ основна физичка и хемијска својства неметала и метала (агрегатно стање, проводљивост топлоте и електрицитета и реакцију са кисеоником);
- ✓ везу између својстава неметала, метала и њихове практичне примене;
- ✓ да препозна метале на основу њихових физичких и хемијских својстава;
- ✓ да на основу формуле именује основне класе неорганских једињења;
- ✓ примере оксида, киселина, база и соли у свакодневном животу као и практичну примену ових једињења;
- ✓ основна физичка и хемијска својства оксида, киселина, база и соли.

ОРГАНСКА ХЕМИЈА

У области органске хемије ученик зна:

- ✓ да пише једначине хемијских реакција, сагоревања угљоводоника и алкохола.

БИОХЕМИЈА

У области биохемије ученик зна:

- ✓ најважније улоге масти и уља, угљених хидрата и протеина у живим организмима.

СРЕДЊИ НИВО

ОПШТА ХЕМИЈА

У области општа хемија ученик зна:

- ✓ како тип хемијске везе одређује својства супстанци (темп. топљења, кључања) као и растворљивост супстанци;
- ✓ значење појмова материја, хомогена смеша, хетерогена смеша, изотоп, анхидрид, анализа, синтеза, неутрализација, супституција, адиција;
- ✓ шта је засићен, незасићен и презасићен раствор;
- ✓ да саставља формуле најважнијих представника класа неорганских и органских једињења и саставља једначине хемијских реакција неутрализације и супституције.
- ✓ у огледима да испитује својства супстанци и податке о супстанцама приказује табеларно или шематски;
- ✓ да израчуна процентни састав једињења на основу формуле и масу реактанта производа на основу хемијске једначине, тј. да покаже на основу израчунавања да се укупна маса супстанци не мења при хемијским реакцијама;
- ✓ да израчуна масу растворене супстанце и растварача на основу процентне концентрације раствора и обрнуто;
- ✓ да направи раствор одређене процентне концентрације.

НЕОРГАНСКА ХЕМИЈА

У области неорганске хемије ученик зна:

- ✓ да основу назива оксида, киселина, база и соли састави формуле тих супстанци;
- ✓ да пише једначине хемијских реакција бинарних једињења.

ОРГАНСКА ХЕМИЈА

У области органске хемије ученик зна:

- ✓ да пише једначине хемијских реакција, сагоревања угљоводоника и алкохола.

БИОХЕМИЈА

У области биохемије ученик зна:

- ✓ најважније улоге масти и уља, угљених хидрата и протеина у живим организмима.

НАПРЕДНИ НИВО

ОПШТА ХЕМИЈА

У области општа хемија ученик зна:

- ✓ да објасни структуру атома, молекула и јона, које честице изграђују атоме и како од њиховог броја зависи наелектрисање молекула и јона;
- ✓ да објасни разлику између чистих супстанци, елемената и једињења и смеша на основу врста честица које их изграђују и како честична грађа и хемијске везе одређују својства и промене супстанци;
- ✓ да објасни зависност растворљивости супстанце од природе супстанце и растварача;
- ✓ да изводи стехиометријска израчунавања која обухватају однос масе и количине супстанце.

НЕОРГАНСКА ХЕМИЈА

У области неорганске хемије ученик зна:

- ✓ да објасни физичка и хемијска својства метала и неметала на основу структуре њихових атома и молекула;
- ✓ да објасни хемијска својства оксида (реакције са водом, киселинама, хидроксидима) и пише одговарајуће хемијске једначине;
- ✓ да објасни хемијска својства киселина (реакције са металима, базним оксидима, хидроксидима, карбонатима и бикарбонатима) и пише одговарајуће хемијске једначине.

ОРГАНСКА ХЕМИЈА

У области органске хемије ученик зна:

- ✓ да објасни хемијске реакције угљоводоника, алкохола, карбоксилних киселина и естара и пише одговарајуће хемијске једначине;
- ✓ да објасни практичну примену угљоводоника, алкохола, карбоксилних киселина и естара на основу својства која имају.

БИОХЕМИЈА

У области биохемије ученик зна:

- ✓ да опише основну структуру молекула који чине масти и уља, угљене хидрате и протеине;
- ✓ да објасни хидрогенизацију незасићених триациглицерола и сапонификацију, наведе производе хидролизе дисахарида и полисахарида и опише услове под којима долази до денатурације протеина.

ЕЛЕМЕНТИ ПРАЋЕЊА И ВРЕДНОВАЊА У ПОСТУПКУ ОЦЕЊИВАЊА

Иницијални тест се обавља на почетку школске године, у првој или другој недељи. Наставник процењује претходна постигнућа ученика у оквиру одређене области, модула или теме, која су од значаја за предмет. Резултат иницијалног оцењивања не оцењује се и служи за планирање рада наставника и даље праћење напредовања ученика.

Усмене провере постигнућа ученика обавља се у току оба полугодишта. Најмање једну оцену у полугодишту треба дати на основу усмене провере постигнућа ученика. Ученици увек треба да буду припремљени за усмени одговор. Могу бити испитивани сваког часа, с тим што имају право једном у току полугодишта на извињење и то пре почетка часа, уколико процене да нису спремни за одговарање. Извињење се не може искористити када наставник прозове ученика, већ искључиво пре почетка часа. Оцена добијена усменом провером знања саопштава се и образлаже ученику и уписује у дневник на истом часу. Ученици могу поправљати своје усмене одговоре.

Писмене провере постигнућа ученика изводе се према унапред утврђеном плану истакнутом на сајту школе. Оцена се уписује у дневник у року од осам радних дана од дана провере. У табели су истакнути критеријуми за оцењивање писмене провере:

Оцена	Процент	Образовни ниво	Образовни ниво
1	0-29%	/	/
2	30-49%	Основни ниво	Препознавање
3	50-69%	Средњи ниво	Репродукција
4	70-85%	Средњи ниво	Разумевање
5	86-100%	Напредни ниво	Примена

Рад на часу је слободна наставникова процена о раду ученика током једног полугодишта/школске године. Рад на часу подразумева: ученикову пажњу, праћење, активно учествовање у наставном процесу.

Радна свеска из хемије - наставник може да оцени радну свеску ученика на крају полугодишта/школске године. Наставник оцењује: садржај свеске, уредност, тачност датих одговора.

Домаћи задатак - наставник вреднује сваки домаћи задатак (домаћи задатак мора да одговори захтеву задатог задатка; да буде потпун, тачан).

ОЦЕЊИВАЊЕ УЧЕНИКА КОЈИ ОСТВАРУЈУ ДОДАТНУ ПОДРШКУ У ОБРАЗОВАЊУ

Оцењивање ученика који стиче образовање и васпитање по индивидуалном образовном плану (ИОП-1) врши се у односу на постојеће стандарде и очекиване исходе у ИОП-у.

Ученик који стиче образовање и васпитање по индивидуалном образовном плану са прилагођеним стандардима постостигнућа (ИОП-2), оцењује се на основу ангажовања и степена остварености циљева и прилагођених стандарда.

Ученик са изузетним способностима који стиче образовање и васпитање на прилагођен и обогаћен начин, применом индивидуалног образовног плана (ИОП-3), оцењује се на основу праћења остваривања прописаних циљева, општих и посебних стандарда постигнућа и ангажовања.

Предметни наставник

Ивона Павловић

ЛИКОВНА КУЛТУРА

Критеријуми и елементи оцењивања у настави ликовне културе

Оцењивање из предмета ликовна култура обавља се полазећи од ученичких способности, степена спретности и умешности. Уколико ученик нема развијене посебне способности, приликом оцењивања узима се у обзир индивидуално напредовање у односу на сопствено претходно постигнуће, могућности и ангажовање ученика у наставном процесу.

Ученик са изузетним способностима, који стиче образовање и васпитање на прилагођени и обogaћени начин применом индивидуалног образовног плана, оцењује се на основу остварености циљева и прописаних стандарда постигнућа, као и на основу ангажовања.

Ангажовање ученика обухвата: одговоран однос према раду, постављеним задацима, активно учествовање у настави, сарадња са другима и исказано интересовање и мотивација за учење и напредовање.

Бројчано оцењивање успеха ученика из предмета обавља се на основу следећих критеријума:

- 1) ученик који остварује веома значајан напредак у савладавању програма предмета у потпуности самостално испуњавање захтева који су утврђени на основном и средњем нивоу, као и већину захтева са напредним нивоима посебних стандарда постигнућа, односно захтева који су одређени индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа, уз веома висок степен ангажовања, добија оцену одличан (5);
- 2) ученик који остварује значајан напредак у савладавању програма предмета у потпуности, самостално, испуњавање захтева који су утврђени на основном и средњем нивоу, као и део захтева са напредним нивоима посебних стандарда постигнућа уз мању помоћ наставника, односно захтева који су одређени индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа, уз висок степен ангажовања, добија оцену врло добар (4);
- 3) ученик који остварује напредак у савладавању програма предмета у потпуности, самостално испуњавање захтева који су утврђени на основном и већем делу на средњем нивоу посебних стандарда постигнућа, односно захтева који су одређени индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа, уз ангажовање ученика, добија оцену добар (3);
- 4) ученик који остварује минималан напредак у савладавању програма предмета и испуњавање уз помоћ наставничких захтева који су утврђени у већ делу основног нивоа постигнућа, односно захтева који су одређени индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа и ангажовања ученика, добија оцену довољан (2);
- 5) ученик који не остварује минималан напредак у савладавању програма предмета и ни уз помоћ наставника не испуњава захтеве који су утврђени на основном нивоу постигнућа, добија оцену недовољан (1).

Број оцена у петом разредима је минимум четири оцене у сваком полугодишту, а у шестом, седмом и осмом разреди је минимум две оцене.

**Предметни наставник
Данка Милићевић**

МУЗИЧКА КУЛТУРА

Критеријуми оцењивања за школску 2023/24. годину из предмета музичка култура

Оцењивање из предмета Музичка култура обавља се полазећи од ученичких способности, степена спретности и умешности.

Уколико ученик нема развијене посебне способности, приликом оцењивања узима се у обзир индивидуално напредовање у односу на претходно постигнуће, могућности и ангажовање ученика у наставном процесу.

Ангажовање ученика обухвата: одговоран однос према раду, постављеним задацима, активно учествовање у настави, сарадња са другима и исказано интересовање и мотивација за учење и напредовање.

Бројчано оцењивање успеха ученика из предмета обавља се на основу следећих критеријума и стандарда:

Основни ниво - оцена довољан 2/добар 3

Област: Музичко стваралаштво

Ученик треба да:

- препозна основне елементе музичке писмености;
- опише основне карактеристике музичких инструмената и састава, историјско-стилских периода, музичких жанрова и народног стваралаштва.

Област: Слушање музике

Ученик треба да:

- на основу слушања музичких примера именује музичке изражајне елементе, извођачки састав, музичке жанрове, српски музички фолклор.

Област: Извођење музике

Ученик треба да:

- пева једноставне дечије, народне или популарне композиције;
- изводи једноставне дечије, народне или популарне композиције на бар једном инструменту, уз помоћ наставника.

Средњи ниво - оцена врло добар 4

Област: Музичко стваралаштво

Ученик треба да анализира повезаност:

- музичких елемената и карактеристика музичких инструмената са музичком изражајношћу;
- структуре и драматургије одређеног музичког жанра;
- облика народног музицирања са специфичним контекстом народног живота.

Област: Слушање музике

Ученик треба да:

- опише и анализира карактеристике и елементе звучног примера;
- препозна структуру одређеног жанра.

Област: Извођење музике

Ученик треба да:

- пева једноставне дечије, народне или популарне композиције;
- изводи једноставне дечије, народне или популарне композиције на бар једном инструменту, без помоћи наставника.

Напредни ниво - оцена одличан 5

Област: Музичко стваралаштво

Ученик треба да:

- зна функцију елемената музичке писмености и извођачких састава у оквиру музичког дела;
- разуме историјске и друштвене околности настанка жанра и облика музичког фолклора;
- критички и аргументовано образлаже свој суд.

Област: Слушање музике

Ученик уме да анализира слушни пример и открије везу опажених карактеристика са:

- структуралном и драматуршком димензијом звучног примера;
- жанровским и историјско-стилским контекстом звучног примера;
- контекстом настанка и примене различитих облика музичког фолклора.

Област: Извођење музике

Ученик треба да:

- изведе разноврсни музички репертоар певањем и свирањем као солиста и у школским ансамблима.

Следеће категорије се оцењују посебно, а све заједно чине закључну оцену:

- преглед свеске

- проверка и оцењивање музичке писмености;
- усмена проверка знања
- познавање музичких епоха, стилова, музичких инструмената, композитора и композиција;

Предметни наставник

Велинка Мирковић

ФИЗИЧКО И
ЗДРАВСТВЕНО
ВАСПИТАЊА

Критеријуми и елементи оцењивања у настави физичког и здравственог васпитања

Сврха и принципи оцењивања

Наставник се руководи следећим принципима при оцењивању:

- 1) поузданост: означава усаглашеност оцене са утврђеним, јавним и прецизним критеријумима оцењивања;
- 2) ваљаност: оцена исказује ефекте учења (оствареност исхода, ангажовање и напредовање ученика);
- 3) разноврсност начина оцењивања: избор одговарајућих и примена различитих метода и техника оцењивања како би се осигурала ваљаност, поузданост и објективност оцена;
- 4) редовност и благовременост оцењивања, обезбеђује континуитет у информисању ученика о њиховој ефикасности у процесу учења и ефекат оцене на даљи процес учења;
- 5) оцењивање без дискриминације и издвајања по било ком основу;
- 6) уважавање индивидуалних разлика.

Предмет и врсте оцењивања

Оцена је описна и бројчана. Праћење развоја и напредовања ученика у достизању исхода и стандарда постигнућа, као и напредовање у развијању компетенција у току школске године обавља се формативним и сумативним оцењивањем. Формативно оцењивање, у смислу ових критеријума, јесте редовно и планско прикупљање релевантних података о напредовању ученика, постизању прописаних исхода и циљева и постигнутом степену развоја компетенција ученика. Сумативно оцењивање, у смислу ових критеријума, јесте вредновање постигнућа ученика на крају програмске целине, модула или за класификациони период из предмета и владања. Оцене добијене сумативним оцењивањем су, по правилу, бројчане и уносе се у дневник рада, а могу бити унете и у педагошку документацију.

Оцена

Оценом се изражава: 1) оствареност циљева и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа, достизање исхода и степена развијености компетенција у току савладавања програма предмета; 2) ангажовање ученика у настави; 3) напредовање у односу на претходни период; 4) препорука за даље напредовање ученика.

Бројчане оцене су: одличан (5), врло добар (4), добар (3), довољан (2) и недовољан (1). Ученику се не може умањити оцена из предмета због односа ученика према ваннаставним активностима или непримереног понашања у школи.

Оцењивање моторичких знања, умења и навика врши се на основу минималних образовних задатака и образовних стандарда за крај обавезног образовања .

Садржаји програма :

Основна школа

- ~ развијање физичких способности;
- ~ усвајање моторичких знања, умења и навика;
- ~ теоријско образовање.

Праћење и оцењивање

Оцењивање се врши бројчано, на основу остваривања оперативних задатака и минималних образовних захтева. Праћење напредовања ученика обавља се сукцесивно, током целе школске године, на основу јединствене методологије која предвиђа следеће тематске целине: стање моторичких способности, усвојене здравствено-хигијенске навике, достигнути ниво савладаности моторних знања, умења и навика у складу са индивидуалним могућностима ученика, однос према раду.

- Усвојеност здравствено-хигијенских навика прати се на основу утврђивања нивоа правилног држања тела и одржавања личне и колективне хигијене, а такође и на основу усвојености и примене знања из области здравља.
- Степен савладаности моторичких знања и умења спроводи се на основу минималних програмских захтева, који је утврђен на крају навођења програмских садржаја.
- Однос према раду вреднује се на основу редовног и активног учествовања у наставном процесу, такмичењима и ваншколским активностима. Минимални образовни захтеви
- Оцењивање степена савладаности моторичких знања и умења спроводи се према утврђеним минималним образовним захтевима.

Образовни стандарди

ОСПОСОБЉЕНОСТ У ВЕШТИНАМА подразумева ниво савладаности садржаја програма Физичког васпитања: • Спортске игре (кошарка, одбојка, рукомет, фудбал), • Атлетика(трчање, скокови, бацање), • Вежбе на справама и тлу тло, прескок, греда, кругови), • Ритмичка гимнастика и Вежбе обликовања

Основни ниво У подобласти СПОРТСКЕ ИГРЕ ученик/ученица: - игра спортску игру примењујући основну технику, неопходна правила и сарађује са члановима екипе

изражавајући сопствену личност уз поштовање других - зна функцију спортске игре, основне појмове, неопходна правила, основне принципе тренинга и пружа прву помоћ

Средњи ниво У подобласти СПОРТСКЕ ИГРЕ ученик/ученица: - игра спортску игру примењујући виши ниво технике, већи број правила, једноставније тактичке комбинације и уз висок степен сарадње са члановима екипе изражава сопствену личност уз поштовање других - зна функцију и значај спортске игре, већи број правила, принципе и утицај тренинга

Напредни ниво У подобласти СПОРТСКЕ ИГРЕ ученик/ученица: - игра спортску игру примењујући сложене елементе технике, испуњавајући тактичке задатке, учествује у организацији утакмице и суди на утакмицама - зна тактику игре, систем такмичења, начин организовања утакмице и суди

Уважавање индивидуалних разлика приликом оцењивања

Оцењивање се обавља уз уважавање ученикових способности, степена спретности и умешности. Ученик са изузетним способностима, који стиче образовање и васпитање на прилагођен и обogaћен начин применом индивидуалног образовног плана, оцењује се на основу остварености циљева и прописаних стандарда постигнућа, као и на основу ангажовања. Ученик који има тешкоће у учењу услед социјалне ускраћености, сметњи у развоју, инвалидитета и других разлога и коме је потребна додатна подршка у образовању и васпитању, оцењује се на основу остварености циљева и стандарда постигнућа према плану индивидуализације или у току савладавања индивидуалног образовног плана. Ученику који стиче образовање и васпитање по индивидуалном образовном плану, а не испуњава захтеве по прилагођеним циљевима и исходима образовно-васпитног рада, ревидира се индивидуални образовни план.

Начин и поступак оцењивања

Ради планирања рада и даљег праћења напредовања ученика, наставник на почетку школске године процењује степен развијености компетенција ученика у оквиру одређене области, предмета, модула или теме од значаја за наставу у тој школској години (у даљем тексту: иницијално процењивање). Резултати иницијалног процењивања користе се и као податак за даље унапређивање рада школе у области наставе и учења. Оцењивање се остварује применом различитих метода и техника, које наставник бира у складу с критеријумима оцењивања и прилагођава потребама и развојним специфичностима ученика. Закључна оцена је бројчана и утврђује се на основу свих оцена од почетка школске године и сагледавања развоја, напредовања и ангажовања ученика и прикупљених података у педагошкој документацији наставника. Закључну оцену из предмета утврђује одељењско веће на предлог предметног наставника. Предметни наставник који није утврдио прописан број оцена у току полугодишта обавезан је да ученику који редовно похађа наставу, а нема прописани број оцена, спроведе оцењивање на редовном часу или часу допунске наставе у току трајања полугодишта (у току последње недеље наставе) уз присуство одељењског

старешине, члана стручног већа, стручног сарадника (педагога или психолога) или групе ученика. Закључна оцена за успех из предмета може изузетно да буде и највећа појединачна оцена уписана у дневник, добијена било којом техником провере постигнућа. Закључна оцена за успех из предмета не може да буде мања од: 1) одличан (5), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена најмање 4,50; 2) врло добар (4), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 3,50 до 4,49; 3) добар (3), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 2,50 до 3,49; 4) довољан (2), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 1,50 до 2,49. Закључна оцена за успех из предмета је недовољан (1), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена мања од 1,50.

Обавештавање о оцењивању

На почетку школске године наставник је дужан да на примерен начин обавести ученика о прописаним циљевима, стандардима постигнућа и исходима учења. На почетку школске године ученици, родитељи, односно старатељи се обавештавају о критеријумима, начину, поступку, динамици, распореду оцењивања и доприносу појединачних оцена закључној оцени.

Евиденција о успеху ученика

Наставник у поступку оцењивања прикупља и бележи податке о постигнућима ученика, процесу учења, напредовању и развоју ученика током године у дневнику рада и својој педагошкој документацији. Под педагошком документацијом, у смислу овог правилника, сматра се писана или електронска документација наставника која садржи: личне податке о ученику и његовим индивидуалним својствима која су од значаја за постигнућа, податке о провери постигнућа, ангажовању ученика и напредовању, датим препорукама, понашању ученика и друге податке од значаја за рад са учеником и његово напредовање. Подаци унети у педагошку документацију могу бити коришћени за потребе информисања родитеља, приликом одлучивања по приговору или жалби на оцену и у процесу самовредновања и екстерног вредновања квалитета рада установе. Стручно веће наставника предмета из области рада физичког васпитања је у целости сагласно са критеријумом оцењивања који је дефинисан и усклађен са Правилником о оцењивању ученика о средњем образовању и васпитању, објављен у "Службеном гласнику РС".

Предметни наставник

Миодраг Савић

ТЕХНИКА И
ТЕХНОЛОГИЈА

Критеријуми и елементи оцењивања у настави техника и технологија

Ученик се оцењује најмање 4 пута у полугодишту. Ученици се оцењују писмено (петнаестоминутне провере знања), усмено и кроз практичан рад. Наставник бележи активности и ангажовање на часу, као и учеников однос према раду. Сваку оцену (област) ученици могу да поправе и закључна оцена се изводи на основу аритметичке средине свих оцена у току полугодишта.

Оцену одличан (5) добија ученик који:

- у потпуности показује способност трансформације знања и примене у свим областима;
- у потпуности повезује чињенице и појмове;
- самостално изводи закључке који су засновани на подацима;
- самостално решава проблеме;
- показује изузетну самосталност код израде техничких цртежа, примењује правила котирања код израде техничких цртежа;
- самостално израђује практичне радове поштујући принципе економичног искоришћења материјала и рационалног одабира алата и машина примењујући процедуре у складу са принципима безбедности на раду;
- учествује у успостављању критеријума за вредновање, процењује свој рад и рад других и предлаже унапређења постојеће макете/модела;
- самостално одређује реалну вредност израђене макете/модела укључујући и оквирну процену трошкова;

Оцену врло добар (4) добија ученик који:

- у великој мери повезује чињенице и појмове;
- самостално изводи закључке који се заснивају на подацима;
- самостално решава проблеме;
- показује велику самосталност код израде техничких цртежа, примењује правила котирања код израде техничких цртежа;
- самостално израђује практичне радове поштујући принципе економичног искоришћења материјала и рационалног одабира алата и машина примењујући процедуре у складу са принципима безбедности на раду;
- учествује у успостављању критеријума за вредновање, процењује свој рад и рад других и предлаже унапређења постојеће макете/модела;
- самостално одређује реалну вредност израђене макете/модела укључујући и оквирну процену трошкова;

Оцену добар (3) добија ученик који:

- у довољној мери повезује чињенице и појмове;
- у довољној мери изводи закључке који се заснивају на подацима;
- делимично самостално решава поједине проблеме;
- показује делимични степен активности и ангажовања;
- делимично показује самосталност код израде техничких цртежа;
- делимично примењује правила котирања код израде техничких цртежа;
- делимично показује самосталност када израђује практичне радове поштујући принципе економичног искоришћења материјала и рационалног одабира алата и машина, примењујући процедуре у складу са принципима безбедности на раду;
- учествује у успостављању критеријума за вредновање, процењује свој рад и рад других и предлаже унапређења постојеће макете/модела;
- самостално одређује реалну вредност израђене макете/модела укључујући и оквирну процену трошкова;

Оцену довољан (2) добија ученик који:

- знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену;
- у мањој мери повезује чињенице и појмове - искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима;
- понекад је самосталан у решавању проблема;
- показује мањи степен активности и ангажовања;
- искључиво уз помоћ наставника примењује правила котирања код израде техничких цртежа и практичних радова;
- уз помоћ наставника одређује реалну вредност израђене макете/модела укључујући и оквирну процену трошкова;

Недовољан (1) добија ученик који:

- знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене;
- не изводи закључке који се заснивају на подацима;
- критички не расуђује;
- не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање;
- не показује интересовање за израду техничких цртежа и практичних радова;

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 1, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености исхода, уз прилагођавање начина и поступка

оцењивања.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 2, оцењује се на основу ангажовања и степена оставрености прилагођених циљева и исхода, који су дефинисани у персонализованом плану наставе и учења, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Предметни наставник

Биљана Уларцић

ИНФОРМАТИКА И
РАЧУНАРСТВО

Критеријуми оцењивања ученика из предмета Информатика и рачунарство

Наставни предмет:

Информатика и рачунарство (5., 6., 7. и 8. разред основне школе)

Елементи оцењивања су:

- усвојеност образовних садржаја;
- примена знања;
- активност ученика.

Ученик у току школске године може добити оцене на основу:

- рада на часу;
- тестова;
- усменог одговарања;
- активности на часу;
- домаћих задатака
- пројектних задатака,
- вредновања успеха на различитим нивоима такмичења.

Ученик који потпуно самостално остварује циљеве и задатке, извршава већину сложених захтева и врло је мотивисан у свом раду, оцењује се оценом одличан (5)

Ученик који самостално остварује циљеве и задатке, као и део сложених захтева и мотивисан је у свом раду, оцењује се оценом врло добар (4).

Ученик који самостално савлађује једноставне захтеве, као и већи део циљева и задатака, просечно је ангажован у свом раду, оцењује се оценом добар (3).

Ученик који тек уз помоћ наставника савлађује једноставне захтеве, просечно је ангажован и мотивисан у свом раду, оцењује се оценом довољан (2).

Ученик који ни уз помоћ наставника не савлађује једноставне захтеве, није ангажован и мотивисан, неодговорно се односи према раду, оцењује се оценом недовољан (1).

Писмене провере знања су на крају наставне теме или области. Садрже најчешће 8-10 питања, где доминирају питања типа: тачно-нетачно, заокружи тачан одговор, повежи појмове и допуни реченицу (једном или са две речи). У тестовима се понекада налазе 2-3 питања типа објасни појам, која захтевају одговор у једној реченици. Свако питање носи по један бод, а бодовна скала са оценама је одштампана на сваком тесту. Кад год је то могуће делимично тачни одговори се бодују са пола бода.

- преко 85 процената је оцена одличан (5),
- преко 65 процената је оцена врло добар (4),
- преко 50 процената је оцена добар (3),
- преко 35 процената је оцена довољан (2),
- мање од 35 процената је оцена недовољан (1).

Критеријуми оцењивања

Предмет: Информатика и рачунарство

Разред: V

Наставна тема	ОЦЕНА			
	2	3	4	5
ИКТ	- разликује хардвер и софтвер - набраја делове хардвера	- креира, отвара, чува и премешта датотеке - креира и едитује текст	- убацује слику у текст - креира презентацију	- самостално и правилно креира документ без иједне грешке
Дигитална писменост	- набраја опасности на интернету - описује како рачунар утиче на здравље човека	-наводи начине заштите животне средине од ЕЕ отпада - образлаже шта су ауторска права	- проналази жељени садржај на интернету	- преузима и користи садржај са интернета уз поштовање ауторских права
Рачунарство	- задатак у Scratch-у не завршава до краја - има грешке у програму	- потребна помоћ, подстицај, усмеравање при раду -креира једноставан програм	- сврсисходно примењује програмске стуктуре и блокове наредби - користи математичке операторе	- самостално израђује програм - проналази и отклања грешке

Истраживачки пројекат	- сарађује са осталим члановима у одабиру теме, прикупљању и обради материјала, представљању пројектних резултата и закључака	- користи могућности које пружају рачунарске мреже у сфери комуникације и сарадње	- креира, објављује и представља дигиталне садржаје користећи расположиве алате	- вреднује процес и резултате пројектних активности
-----------------------	---	---	---	---

Наставна тема	ОЦЕНА			
	2	3	4	5
ИКТ	- набраја компоненте дигиталних уређаја - креира, чува и копира датотеку	- креира и едитује текст - врши уметање слике и табеле у текст - уноси податке у табелу	- креира дигиталну слику - примењује филтере	- самостално и правилно креира мултимедијалну презентацију
Дигитална писменост	- познаје правила за безбедно понашање на интернету	- проналази податке на интернету - самостално процењује пронађене информације	- преузима и користи садржај уз поштовање ауторских права	- објашњава поступак заштите дигиталног садржаја одговарајућом СС
Рачунарство	- креира једноставан програм уз примену математичких израза	- креира наредбу за унос вредности у програм - објашњава и примењује одговарајућу програмску структуру	- користи нумеричке, текстуалне и једнодимензионалне низове податка	- проналази и отклања грешке у програму
Истраживачки пројекат	- сарађује са осталим члановима у одабиру теме, прикупљању и обради материјала, представљању пројектних резултата и закључака	- користи могућности које пружају рачунарске мреже у сфери комуникације и сарадње	- креира, објављује и представља дигиталне садржаје користећи расположиве алате	- вреднује процес и резултате пројектних активности

Наставна тема	ОЦЕНА			
	2	3	4	5
ИКТ	- разликује визуелну презентацију и логичку структуру текста - користи алате за стилско обликовање документа и креира преглед садржаја	- објашњава принципе растерске и векторске графике и система приказа боја - креира растерску и векторску слику у	- користи алате за уређивање и трансформацију слике	- креира gif анимацију - креира видео-запис коришћењем алата за снимање екрана
Дигитална писменост	- разликује појмове URL, DNS, IP адреса - објашњава појмове хипер-веза и хипер-текст - креира, форматира и шаље електронску пошту	- обавља електронску комуникацију на сигуран начин - штити се од непримереног садржаја и нежељене контаката	- сараднички креира и дели документе у облаку водећи рачуна о одговарајућим нивоима приступа	- подешава хипер-везе према делу садржаја, другом документу или веб-локацији
Рачунарство	- уз помоћ програмске библиотеке исцртава елементе 2D графике уз помоћ наставника	- исцртава елементе 2D графике - употребљава петље и генератор насумичних бројева за цртање	- планира, описује и примењује решавања једноставног проблема	- проналази и отклања грешке у програму
Истраживачки пројекат	- сарађује са осталим члановима тима	- користи могућности које пружају рачунарске мреже у сфери комуникације и сарадње	- креира, објављује и представља дигиталне садржаје користећи расположиве алате	- вреднује процес и резултате пројектних активности

Критеријуми
оцењивања

Предмет: Информатика и
рачунарство

Разред: VIII

Наставна тема	ОЦЕНА			
	2	3	4	5
ИКТ	- отвара нови радни лист - правилно уноси податке у табелу	- разликује типове података - форматира податке према	- примењена тражена функција - форматира ћелије	- сортира и филтрира податке по задатом критеријуму - правилно креиран
Дигитална писменост	- препознаје ризик на интернету - разуме ризик дељења личних података	- наводи правила понашања на интернету - наводи шта треба урадити да би се заштитили лични подаци	- објашњава појам отворени подаци - образлаже ауторска права	- објашњава појам вештачке интелигенције и његову примену - образлаже која су права
Рачунарство	- присећање и израда основних елемената задатка уз помоћ наставника	- креира низове и табеле - пише код за одређену функцију	- исправно пише код за одређену функцију - графички представља податке	- самостално креира низове, табеле и графиконе - примењује сортирање и
Истраживачки пројекат	- сарађује са осталим члановима у одабиру теме, прикупљању и обради материјала, представљању резултата и закључака	- користи могућности које пружају рачунарске мреже у сфери комуникације и сарадње	- креира, објављује и представља дигиталне садржаје користећи расположиве алате	- вреднује процес и резултате пројектних активности

Предметни наставник

Бранислав Коларић

Биљана Уларцић

БЕРСКА НАСТАВА

КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА – ВЕРСКА НАСТАВА

Провера постигнућа ученика обавља се на сваком часу.

Ученици се оцењују описним оценама четири пута у току школске године (два пута у првом и два пута у другом полугодишту).

ОПИСНА ОЦЕНА	КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА
ИСТИЧЕ СЕ	<ul style="list-style-type: none">▪ Активно учествује у раду (самостално, у пару или у групама);▪ Јасно изражава усвојено знање (у писаној, вербалној или визуелној форми);▪ Процењује остварен резултат;▪ Примењује принцип сарадње и међусобног подстицања;▪ Уважава идентитет (религијске, културне, историјске, националне вредности) свог народа поштујући различитост;▪ Аргументовано износи ставове;▪ Пружа помоћ другима;▪ Користи различите изворе сазнавања.
ДОБАР	<ul style="list-style-type: none">▪ Учествоје у раду (самостално, у пару или у групама);▪ Делимично изражава усвојено знање (у писаној, вербалној или визуелној форми);▪ Процењује остварен резултат;▪ Примењује принцип сарадње;▪ Уважава религијски, културни, историјски и национални идентитет свог народа поштујући различитост.
ЗАДОВОЉАВА	<ul style="list-style-type: none">▪ Делимично учествује у раду (уз подстицај наставника);▪ Делимично изражава усвојено знање.